

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
LJUBLJANA, Štefanova ulica 2

URADNA TAJNOST
Strogo zaupno
Izvod št.: 6/8

ZLORABA DOKUMENTACIJE IN PODATKOV POLICIJE

V OBDOBJU MED 01.10.1998 IN 22.02.1999

- POROČILO -

(pripravljeno na podlagi odredbe namestnika generalnega direktorja policije
številka: 0022-5-UKS-008/12-99 z dne 24.02.1999 in 0022-5-UKS-008/12-4/99 z dne 17.03.1999)

Ljubljana, maj 1999

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
Ljubljana, Štefanova 02

Številka: 0022-5-UKS-008/12-61/99
Datum: 13.04.1999

ZLORABA DOKUMENTACIJE IN PODATKOV POLICIJE

V OBDOBJU MED 01.10.1998 IN 22.02.1999

- POROČILO -

(pripravljeno na podlagi odredbe namestnika generalnega direktorja policije
Številka 0022-5-UKS-008/12-99 z dne 24.02.1999 in 0022-5-UKS-008/12-4/99 z dne 17.03.1999)

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

VSEBINA:

Stran:

1. UVOD	1
2. METODOLOGIJA PREISKAVE	2
3. DOGODKI, KI SO VPLIVALI NA RAZMERE V MNZ	6
3. 1. SPREJETJE ZAKONA O POLICIJI IN ZAČETEK PRIPRAV PODZAKONSKIH AKTOV	6
3. 2. KOMPROMITACIJA OBSTOJA POROČILA SOVE, NADZOR KOMISIJE ZA NADZOR NAD DELOM VARNOSTNIH IN OBVEŠČEVALNIH SLUŽB TER POBUDA ZA INTERPELACIJO	8
4. ANALIZA PRIMEROV	10
4. 1. KRITIČNA PRESOJA NASTANKA AFERE VIČ IN HOLMEC	10
4. 1. 1. Sprejem odločitve za javni obračun z Markom Pogorcem	10
4. 1. 2. Dogovor in komunikacije med ministrom Mirkom Bandljem in urednikom Slovenskih novic Marjanom Baurom	12
4. 1. 3. Dogovor in sodelovanje posameznikov iz MNZ z novinarjem Bojanom Budjo	15
4. 1. 4. Sodelovanje posameznikov iz MNZ pri pripravi pisnih materialov za Bojana Budjo	20
4. 1. 4. 1. Pismo mag. Božidarja Radmeliča v članku Slovenskih novic dne 27.11.1998	20
4. 1. 4. 2. Pismo Zvoneta Šuligoja ministru Šteru leta 1996, objavljeno v članku Slovenskih novic dne 27.11.1998 in dne 19.12.1998	21
4. 1. 4. 3. Uradni zaznamki in dopis UNZ Slovenj Gradec iz leta 1991	24
4. 2. PREDAJA ZLORABLJENE DOKUMENTACIJE NOVINARJU BOJANU BUDJO	25
4. 3. RAZVOJ DOGODKOV PO OBJAVI ČLANKOV V SLOVENSKIH NOVICAH	27
4. 3. 1. Razvoj dogodkov v času Likarjeve odsotnosti v Braziliji	33
4. 3. 2. Soočenje Boruta Likarja z Bojanom Budjo v oddaji "Odmevi"	34
4. 4. POGAJANJA IN OBTOŽBE BORUTA LIKARJA MINISTRA IN NJEGOVEGA OŽJEGA VODSTVA ZA AFERO	38
4. 5. INFORMIRANOST IN UKREPANJE VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE O OZADJIH AFERE VIČ - HOLMEC	43
4. 6. ZBRANA DOKUMENTACIJA IN PODATKI POSREDOVANI SLOVENSKIM NOVICAM, KI ŠE NISO BILI OBJAVLJENI	45
4. 7. DIAGRAM INTERAKCIJ	48
4. 8. SOCIOGRAM POVEZAV	49
4. 9. PRIMERJALNA ANALIZA GOSTITEV TELEFONSKIH KLICEV MOŽNIH AKTERJEV S KLJUČNIMI OSEBAMI GLEDE NA POSAMEZNE KRITIČNE DOGODKE AFERE VIČ - HOLMEC	50
4. 9. 1. Primerjalna analiza telefonskih klicev Miloša Šuštarja	51
4. 9. 2. Primerjalna analiza telefonskih klicev Boruta Novaka	55
4. 9. 3. Primerjalna analiza telefonskih klicev Boruta Likarja	59
10. ZAKLJUČEK O OZADJIH AFERE VIČ - HOLMEC	63
11. KRITIČNA PRESOJA V SREDSTVIH JAVNEGA OBVEŠČANJA NEOBJAVLJENIH DOGODKOV POVEZANIH S POSAMEZNIMI OSEBAMI	63
4. 11. 1. Kritična presoja dogodkov povezanih z Markom Pogorcem	63
4. 11. 2. Kritična presoja dogodkov povezanih z Borutom Likarjem	64
4. 11. 3. Kritična presoja dogodkov povezanih z Antonom Bukovnikom	64
4. 11. 4. Kritična presoja dogodkov povezanih z Janezom Rozmanom	65
4. 11. 5. Kritična presoja dogodkov povezanih z Vinkom Gorenakom	69

4. 11. 6. Kritična presoja dogodkov povezanih z Brankom Slakom	72
4. 11. 7. Kritična presoja dogodkov povezanih s Stanislavom Fickom	74
4. 11. 8. Kritična presoja dogodkov povezanih z Marjanom Pogačnikom	76
4. 11. 9. Kritična presoja dogodkov povezanih s Stanislavom Venigerjem	78

**5. KRITIČNA PRESOJA ODTOKA PODATKOV POLICIJE, KI SO BILI UPORABLJENI
PRI INTERPELACIJI ZOPER MINISTRA MIRKA BANDLJA..... 80**

5. 1. KRITIČNA PRESOJA DOGODKOV POVEZANIH Z NEPRAVILNOSTMI V UNZ CELJE	80
5. 1. 1. Sum zavarovalniške goljufije	80
5. 1. 2. Informacija o nekdanjem komandirju PP Žalec	80
5. 1. 3. Primer Cestnega podjetja Celje	81
5. 2. UPORABA SLUŽBENIH VOZIL NA MNZ	81
5. 3. NEZAKONITO UKREPANJE	82
5. 4. PRIMER NEZAKONITEGA RAVNANJA DELAVCEV PREHODNEGA DOMA ZA TUJCE	82

6. UGOTOVITVE O RAVNANJU Z DOKUMENTACIJO 85

7. ZAKLJUČEK 86

PRILOGA A: KRONOLOŠKI PREGLED DOGODKOV 90

PRILOGA B: SEZNAM ZBRANEGA PRIMARNEGA IN SEKUNDARNEGA GRADIVA177

1. UVOD

Namestnik generalnega direktorja policije, g. Stanislav Veniger, je dne 24.02.1998 z odredbo številka 0022-5-UKS-008/12-99 imenoval delovno skupino za ugotavljanje odgovornosti posameznikov, ki so zlorabili uradne podatke in dokumentacijo MNZ v času med 01.10.1998 in 22.02.1999. Delovno skupino so sestavljali Bojan Gričar, pomočnik direktorja UKS MNZ, Andrej Berginc, višji inšpektor UPNZ, Bojan Vidic, višji inšpektor UP MNZ in Monika Krobe, dokumentaristka iz UKS MNZ. Z izdano odredbo št. 0022-5-UKS-008/12-4/99, dne 17.03.1999, je generalni direktor policije, g. Andrej Podvršič, razširil delovno skupino, v katero je bila imenovana še mag. Melita Globočnik.

Poročilo temelji predvsem na analizi izjav posameznikov in kronologiji dogodkov, zaradi česar so sestavni del tega poročila tudi uradni zaznamki o opravljenih razgovorih s prilogami dokumentacije, objavljenimi časopisni članki, kronologija dogodkov ter analiza o pisanju sredstev javnega obveščanja.

2. METODOLOGIJA PREISKAVE

Delovna skupina je za načrtovanje svojih nalog uporabila poročilo, ki je bilo izdelano za skupino kriminalistov UKS MNZ, številka 0022-5-UKS-008/5-5/99 z dne 25.01.1999; magnetografske zapise s seje Državnega zbora Republike Slovenije v zadevi Vič – Holmec in ob interpelaciji zoper ministra Mirka Bandlja ter mesečne analize tiska Službe za stike z javnostjo v obdobju od 01.10.1998 do 22.02.1999.

Delovna skupina je na osnovi navedenih podatkov pri izdelavi načrta dela izdelala tri temeljne hipoteze o zlorabi podatkov in dokumentacije policije:

- zloraba dokumentov in podatkov policija je posledica neorganiziranih in posamičnih medsebojnih obračunavanj, kar so izkoristili novinarji s pridobivanjem posameznih dokumentov in podatkov za ustvarjanje določenih člankov;
- zloraba podatkov je bila v prvem delu usmerjena v javno diskreditacijo posameznikov s posredovanjem določenih dokumentov novinarjem, po aferi Vič pa so diskreditirani posamezniki ob pomoči posameznih političnih strank povratno inicirali afero Holmec in javni obračun v Državnem zboru;
- zlorabo dokumentacije in podatkov MNZ zoper posameznike in v škodo celotne policije je povzročilo samo vodstvo ministrstva po sprejetju Zakona o policiji in v času priprav na reorganizacijo policije, pri čemer je izvršena eliminacija nezaželenih posameznikov z javnimi diskreditacijami s ciljem krepitve moči lastne pozicije, pri tem pa so zlorabljeni tudi novinarji, ki so zaupali dokumentaciji in izvorom podatkov.

Delovna skupina je v obdobju od 24.02.1999 do 02.04.1999 opravila 48 razgovorov z 41 posamezniki in pridobila 178 enot gradiva, katerega sestavljajo uradni zaznamki, dopisi, kopije (faksov vprašanj, faksov poročil), informacije, informacije medijem, izpise, poročila, navodila, odločbe, zapisniki, časopisni članki, rokopisi, izpisi knjiženja, zaprosila, navodila, pisne odgovore, anonimna pisanja, ugovore, KD 7, sporočila, analize. V analizi in poročilu so tudi uporabljeni uradni zaznamki o razgovorih z osebami, katere je delovna skupina pridobila v prvem mandatu, to je v obdobju od 03.12.1998 do 20.12.1999. Takrat je delovna skupina opravila 6 razgovorov s 5 osebami. Poročilo delovne skupine je tako pripravljeno na podlagi primarnih in sekundarnih virov, ki so priloga poročila.

Delovna skupina je bila pri svojem delu omejena predvsem na zbiranje personalnih dokazov (zbiranje obvestil), preverjanje posesti in/ali dostopnosti do zlorabljene dokumentacije, ugotavljanje

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

strokovnosti ravnanja z dokumentacijo in ugotavljanje konkretnih primerov njene zlorabe. Prav tako je delovna skupina poskušala s primerjavo anonimnih pisanj, oceno interakcij med zaposlenimi v ministrstvu za notranje zadeve, kakor tudi med zaposlenimi v ministrstvu za notranje zadeve in novinarji, določanjem vzročnih zvez in modelov obnašanja posameznikov, opredeljevanjem odnosov med posameznimi formalnimi enotami in neformalnimi skupinami v ministrstvu, ocenjevanjem zlorabe različnih vzorcev uveljavljanja moči v škodo posameznih oškodovancem, proučevanjem posameznih primerov ustvarjanja konstruktov v škodo posameznikov, ugotoviti neposredno in posredno odgovornost za zlorabo dokumentacije in podatkov policije.

Delovna skupina je pri svojem delu uporabila opisno metodo, primerjalno metodo in analizo primera z namenom razjasnitve okoliščin dogodkov v obdobju od 01.10.1998 do 22.02.1999, potrditve ali zavrnitve hipotez in ugotovitve akterjev zlorabe dokumentacije in podatkov.

Posebej velja omeniti, da se je delovna skupina selektivno oprla na personalne dokaze tistih posameznikov, ki so izkazali javni interes za zaščito policije, pri tem pa sami niso bili obremenjeni s sodelovanjem pri obračunavanju s posamezniki ali oškodovani z zlorabljenimi podatki. Pri tem gre predvsem za vodilne delavce v policiji. Delovna skupina je svoje ugotovitve opirala tudi na izjave posameznih novinarjev, predvsem tistih, ki še vedno razpolagajo z določenimi dokumenti ali celo zvočnimi posnetki izjav posameznih delavcev ministrstva, saj ti posamezniki kažejo namero, da bodo po zaključeni notranji preiskavi znova odprli določene teme. Delovna skupina meni, da bi bila glede na dejstvo, da je poročilo namenjeno izključno notranji strokovni javnosti in vodstvu policije, skrajno neprimerna kakršnakoli uporaba imen in izjav novinarjev in drugih oseb, ki niso delavci ministrstva za notranje zadeve.

Delovna skupina je pri svojem delu ugotovila neupravičeno posest določene dokumentacije pri posameznikih, zaradi česar je takšno dokumentacijo začasno prevzela in jo bo po zaključenem delu odstopila pristojnim službam.

Prav tako se je pri svojem delu oprla tudi na strokovno mnenje službe za stike z javnostjo, v katerem so analizirane interakcije policije s sistemskim okoljem, odnos sredstev javnega obveščanja do policije, njenih posameznikov in zlorabe tiska s strani posameznikov v ministrstvu.

Struktura poročila

Pri svojem delu je delovna skupina ugotavljala primere, ko je prišlo do zlorab uradnih podatkov in dokumentacije MNZ ter vire, ki so bili pri tem uporabljeni. V poročilu so tako predstavljeni primeri, v katerih je prišlo do zlorab, temu sledijo viri oziroma gradivo, ki je bilo uporabljeno v prej navedenih primerih v medijih, na koncu pa je še kronološki pregled celotnega dogajanja.

Poročilo je sestavljeno iz treh osrednjih delov:

- v prvem delu, to je v poglavju 3 predstavljeni dogodki, ki so vplivali na razmere v MNZ pred pojavom afer Vič in Holmec ter drugih primerov komuniciranja preko medijev;
- v drugem delu, to sta poglavje 4 in 5, so analizirani primeri, za katere je bilo ugotovljeno, da so bili ali bi lahko bili zlorabljeni podatki in dokumentacija MNZ v medijih ter podatki, ki so jih poslanci Državnega zbora Republike Slovenije uporabili v točki obravnave predloga uvedbe parlamentarne preiskave v zvezi z razmerami v ministrstvu za notranje zadeve ter v času interpelacije;
- v tretjem delu, to je v poglavju 6 pa so predstavljene ugotovitve o ravnanju s podatki in dokumentacijo MNZ.

Tem osrednjim delom poročila sledi zaključek. Na koncu poročila je v prilogi A prikazana kronologija dogodkov, ki so ali bi lahko vplivali na zlorabo podatkov in dokumentacije MNZ. Dogodki so zbrani na podlagi uradnih zaznamkov o razgovorih, katere je opravila delovna skupina, ter na podlagi časopisnih člankov, katere so omenjale osebe v razgovorih. V prilogi B je seznam zbranega primarnega (uradni zaznamki o razgovorih, katere je opravila delovna skupina) in sekundarnega gradiva. Gradivo je urejeno tako, da smo uradnim zaznamkom o razgovorih z osebami, s katerimi je delovna skupina opravila razgovore, dodali tudi tisto dokumentacijo, katero je delovna skupine začasno prevzela od posameznikov, med drugimi prilogami pa je gradivo, katerega je delovna skupina zbrala sama (sekundarno gradivo). Seznam prilog je zato urejen po tem načinu.

V poročilu so v oklepaju navedeni viri informacij tako, da je naveden ime in priimek osebe, ki je podala določeno informacijo ter številka uradnega zaznamka, po katerem je povzeta informacija. Kronološki pregled dogodkov je pripravljen na podlagi uradnih zaznamkov o opravljenih razgovorih in prilogah uradnim zaznamkom, dodani pa so tudi datumi pojava informacije ali dogodka v medijih ter datumi drugih dogodkov ali dokumentov MNZ. V primerih, ko točnega datuma dogodka ni bilo mogoče ugotoviti, so dogodki v kronologiji uvrščeni časovno glede na druge dogodke ali pa so dogodki navedeni na koncu kronološkega pregleda.

Uporabnik: [REDACTED] član preiskovalne komisije

Kronologija dogodkov vsebuje:

- datum dogodka, katerega so v razgovorih opisovale ali omenjale osebe, s katerimi smo opravili razgovore ter datum pojava informacije ali dogodka v medijih;
- kraj dogodka, kjer je navedeno, kje se je dogodek zgodil, v primeru časopisnega članka ali oddaje, pa je navedeno, v katerem mediju se je neka informacija ali dogodek navajal;
- temo dogodka, kjer je na kratko povzeta vsebina dogodka;
- opis dogodka, v katerem je dogodek naveden tako, kot so ga opisale osebe, s katerimi je skupina opravila razgovore; v vsebini dogodka je v primeru, da se navaja članek ali televizijska oddaja, naveden naslov članka; na koncu opisa je dogodka, katerega so podale osebe, je v oklepaju navedena številka uradnega zaznamka, datum nastanka uradnega zaznamka, s poševnim tiskom pa je napisan datum, ko je bil opravljen razgovor;
- vir informacije, kjer je navedena oseba, ki je podala določen opis dogodka ali novinar, ki je objavil določeno informacijo ali dogodek ter ime medija.

3. DOGODKI, KI SO VPLIVALI NA RAZMERE V MNZ

Obdobje po prihodu novega ministra za notranje zadeve Mirka Bandlja leta 1997 ne predstavlja čas posebnih kadrovskih pretresov v ministrstvu. Do zamenjav je prišlo v kriminalistični službi, kjer je bil najprej zamenjan Pavle Martonoši, namestnik direktorja UKS, konec poletja pa tudi direktor kriminalistične službe, mag. Anton Dvoršek. V mesecu juliju 1997 je bil zamenjan tudi direktor Uprave policije, Alojz Kuralt. Pred sprejemom Zakona o policiji posamezni vodstveni delavci (Vinko Gorenak, Borut Likar, Peter Solar in drugi) pripravljajo in izvršujejo zamisli novega vodstva o racionalizaciji (združevanje analitike, odvzem pooblaščenosti dokumentaristkam, odvzem beneficirane delovne dobe itd.). Iz USS se izločijo finance, nekoliko kasneje se delno reorganizira tVZ.

3. 1. Sprejetje Zakona o policiji in začetek priprav podzakonskih aktov

Po sprejetju zakona se najprej začne "tekma" za opredelitev ključnih položajev. Tako so očitne dileme o številu namestnikov generalnega direktorja policije in njihovi vlogi, statusu obstoječih organizacijskih enot v bodoči organiziranosti, entiteti obstoječih organizacijskih enot (kriminalistična policija, splošna policija, izobraževalni center itd.). Vsa ključna organizacijska vprašanja se rešujejo po vzorcu, da obstoječe organizacijske enote pisno opredelijo svojo bodočo organizacijo, nato pa so se ta vprašanja reševala v zelo zaprtem krogu oseb. Formalne omejitve, ki prepovedujejo širjenje števila organizacijskih enot in sistemizacije, onemogočajo ohranjanje obstoječih formalnih oblik organiziranosti in samo še zastrujejo nestrpnost zaposlenih na ključnih položajih. Minister Mirko Bandelj je z razpisom treh namestnikov politično posegel in pospešil sprejem ideje o tri-stebrnem organizacijskem vzorcu, vendar pa je s takšno odločitvijo odprl prvi spopad za razpisane položaje. Vodstvo MNZ je pri iskanju podpore za reorganizacijo in imenovanje vodstva policije lobiralo preko posameznikov v cerkvenih krogih in SLS. Minister je neposredno preko Marka Pogorevca posredoval pri dr. Borutu Koširju in Marjanu Podobniku, v zahvalo je peljal Pogorevca celo na kosilo v restavracijo "Pri babici" (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99). Pri imenovanju novega vodstva policije je bil v notranji strokovni javnosti predvsem presenetljiv predlog ministra, da za generalnega direktorja policije imenuje Boruta Likarja. Že v času izbirnega postopka sta bodoča namestnika (v družbi Miloša Šuštarja in Francija Povšeta) obiskala Boruta Likarja na otoku Braču z ladjo, obisk pa je potekal v režiji Roberta Rotarja, lastnika podjetja

Uporabnik: [REDACTED] član preiskovalne komisije

Mirage. O tem potovanju so nastale fotografije, ki jih po imenovanju vodstva policije, Marjan Podobnik izroči ministru Mirku Bandlju.

K nezadovoljstvu je prispevalo tudi ravnanje Draga Kosa, pomočnika direktorja UKS, ki je v mesecu septembru 1998 na enem izmed sestankov o reorganizaciji policije pri generalnem direktorju policije Borutu Likarju verbalno napadel Petra Solarja ter zatem z loputanjem vrat samovoljno protestno zapustil sestanek. Za to njegovo ravnanje se je razvedelo v MNZ, minister Mirko Bandelj je od Likarja celo zahteval, da mora odstraniti iz UJV Petra Solarja. Solar je menil, da je Kosov negativni odnos do njega pogojen z Likarjevo odločbo v mesecu septembru 1998 o imenovanju nadzorne skupine za področje POMS, v katero sta bila poleg njega imenovana še Anton Pozvek in Marjan Antončič (Peter Solar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-33/99).

Vrhunec nezadovoljstva s pripravami na reorganizacijo predstavlja 4. sestanek razširjene delovne skupine za pripravo Pravilnika o organizaciji in sistemizaciji dne 07.10.1998, ko je Vinko Gorenak nastopil s pripravljenim referatom proti kriminalistični službi, pri tem pa ga je podprl Marko Pogorevc, ki se je pri tem skliceval, da je nepravilnosti v kriminalistični službi ugotovil tudi Janez Janša, zaradi česar je menil, da bi bilo treba stanje v kriminalistični službi spremeniti. Njuno nezadovoljstvo je podprla tudi večina drugih prisotnih vodstvenih delavcev policije, razen Stanislava Venigerja in Bojana Gričarja, predstavnika kriminalistične službe. Sestanek je povzročil vznemirjenje tako v vodstvu ministrstva (minister je poslušal magnetofonski zapis itd.) kot tudi v vodstvu kriminalistične službe (Peter Solar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-33/99; Borut Likar, UZ, št. 0001/5-4-008/12-53/99). Borut Likar se je namerno izognil udeležbi na tem sestanku, pred tem pa je opozoril vodstvo kriminalistične službe, da bo prišlo do ostrega napada na organizacijske predloge te službe.

Krog predstojnikov organizacijskih enot, ki so bili nezadovoljni s svojim položajem v predvidenih organizacijskih enotah, se je razširil na načelnike UNZ, ko se jim je, skupaj z drugimi vodstvenimi delavci, brez predhodne razprave odvzela beneficirana delovna doba (odločbe so dobili na dom). Hkrati je bila sprožena pobuda o ukinitvi treh uprav za notranje zadeve (med njimi je bila UNZ Slovenj Gradec). V tem kontekstu ima lahko grožnja Marka Pogorevca, da bo vrnil odlikovanja iz osamosvojitvene vojne, dodaten pomen, saj hkrati načelniki UNZ pošljejo ministru protestno pismo (Marko Pogorevc, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-40/99). Konflikti znotraj MNZ se po protestu Marka Pogorevca prenesejo v sredstva javnega obveščanja (Žarko Hojnik, Toni Perič in drugi). Po Pogorevčevem demantiju članka o njegovem vračanju medalj pa je minister Mirko Bandelj vzpodbudil novinarja Žarka Hojnika, da odgovori na Pogorevčev demanti, pri tem pa ga degradiral iz direktorja IC MNZ v ravnatelja srednje šole (Priloga št. 129).

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

V MNZ se je kriminalistična služba v tem obdobju, zaradi strokovnih nalog, posredno zapletla v koalicijske razprtije, saj je vodila postopke proti tedanjemu ministru Alojzu Krapežu, državni sekretarki Mariji Ribič in še nekaterim vpletenim v "stanovanjsko afero" ministrstva za obrambo. SLS je pri iskanju novega ministra MORS neformalno kandidiral Marijo Ribič in Marka Pogorevca.

Izbor novega generalnega direktorja in njegovih namestnikov je pokazal, da niso v kandidaturi uspeli posamezniki, ki so pred tem imeli močne pozicije pri najvišjem vodstvu ministrstva. V tem obdobju so se pojavile tudi anonimke proti posameznikom (Stanislav Ficko, Vinko Gorenak, Marko Pogorevc), pojavljati pa so se začeli tudi konstrukti za nekatere posameznike (spolni nagibi in podobno). Zanimivost teh pojavov je predvsem v dejstvu, da se ne pojavijo anonimke o tistih, ki so uspeli, temveč ravno nasprotno, pojavijo se o tistih, ki niso uspeli.

3. 2. Kompromitacija obstoja poročila SOVE, nadzor Komisije za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb ter pobuda za interpelacijo

KD Jesensko obdobje v letu 1998 označujejo dogodki, katere je sprožilo poročilo SOVE s podatki o povezavah SDS z albansko OVK. SOVA je poročilo posredovala ministru Mirku Bandlju, ki ga je odstopil generalnemu direktorju policije Borutu Likarju, ta pa naprej namestnikoma Stanislavu Venigerju in Marjanu Pogačniku. Pogačnik je preko svojega pomočnika za operativo (Draga Kosa) s poročilom seznanil tudi linijske delavce SOK. Za obstoj poročila je izvedelo vodstvo SDS, ki je zahtevalo od Komisije državnega zbora za nadzor nad delom varnostnih in obveščevalnih služb, da preveri obstoj dokumenta in s tem povezano ravnanje SOVE in MNZ. SOVA je komisiji pokazala zahtevano dokumentacijo in odstopila podatke o osebah, ki so bile z navedenim poročilom seznanjene, minister za notranje zadeve pa je zavrnil posredovanje tovrstnih podatkov. Temeljni interes SDS je bil pridobitev podatka, da je bil z dokumentom seznanjen Drago Kos, pri čemer bi bila lahko kriminalistična služba uporabila sporno informacijo za uporabo posebnih metod in sredstev nad posameznimi člani te parlamentarne stranke. SDS je zaradi zavrnitve ministra Mirka Bandlja, da posreduje imena kriminalistov, ki so videli poročilo SOVE, predlagala interpelacijo zoper ministra.

V MNZ ni bilo pojasnjeno vprašanje, kako je informacija o poročilu SOVE prišla v javnost. Napovedana je bila temeljita preiskava, saj so bili vsi, ki so videli sporno poročilo, na lastno željo poligrafirani, drugih ukrepov pa ni bilo. Kasneje se je krivda za zlorabo tega poročila pripisovala Tamari Pogorevc, ženi Marka Pogorevca, vendar uradne preiskave o tem ni bilo.

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Za to obdobje je bilo značilno, da je Vlada vlagala maksimalne napore za sprejem novega Zakona o SOVI, pri čemer je sodelovalo tudi MNZ.

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

4. ANALIZA PRIMEROV

Delovna skupina je, z namenom ugotovitve okoliščin zlorabe dokumentacije in podatkov policije, opravila primerjavo znanih odmevnejših primerov, ki so bili vezani na dejavnost MNZ oziroma zaposlenih delavcev ministrstva. Tako je z analizo in sintezo izjav posameznih akterjev opredelila posamezne ključne primere, ki so ali bi lahko vplivali na nadaljnjo zlorabo dokumentacijo in podatkov o policiji.

4. 1. Kritična presoja nastanka afere Vič in Holmec

4. 1. 1. Sprejem odločitve za javni obračun z Markom Pogorevcem

V jesenskem obdobju leta 1998 so bili podatki o spornih dogajanjih med osamosvojitveno vojno na Viču in Holmcu aktualizirani na različne načine. Skupni imenovalec aktualiziranja teh podatkov je, da cilj niso bili koroški policisti, temveč v prvi fazi predvsem Marko Pogorevc.

Vodstvo ministrstva so za javni obračun z Markom Pogorevcem očitno pogojevale:

- grožnje Marka Pogorevca, da bo vrnil odlikovanja zaradi načina ravnanja vodstva MNZ ob odvzemu beneficirane delovne dobe;
- sumničenja vodstva MNZ, da je Pogorevčeva žena, Tamara Pogorevc, obvestila Janeza Janšo o obstoju poročila SOVE v MNZ o stikih SDS z OVK (preverjanje delovne skupine je zavrnilo to možnost, saj je Tamara Pogorevc zadnjič delala v prostorih kabineta ministra v mesecu januarju 1998, vse od tedaj pa so ji bili prostori z tovrstnimi dokumenti nedostopni, ker je omenjena zaposlena po premestitvi v prostorih MNZ v poslovni stavbi Metalke - op. B.Gričar);
- stiki Pogorevca s posameznimi strankarskimi prvaki "pomladnih strank" in govorice o njegovi kandidaturi za ministra za obrambo;
- še posebno reakcije posameznikov na izraženo Pogorevčevo nezadovoljstvo s pripravami na reorganizacijo predstavlja 4. sestanek razširjene delovne skupine za pripravo Pravilnika o organizaciji in sistemizaciji dne 07.10.1998, ko je Vinko Gorenak nastopil s pripravljenim referatom proti kriminalistični službi, pri tem pa ga je podprl Marko Pogorevc, ki se je pri tem skliceval, da je nepravilnosti v kriminalistični službi ugotovil tudi Janez Janša, zaradi česar je

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

menil, da bi bilo treba stanje v kriminalistični službi spremeniti, so očitno pogojevale odločitve vodstva ministrstva za javni obračun z njim.

Takšno odločitev je lahko sprejel le minister Mirko Bandelj oziroma jo verificiral.

Kos Drago je pojasnil okoliščine ob nastajanje afere, ki so posledica 4. sestanka razširjene delovne skupine za pripravo Pravilnika o organizaciji in sistemizaciji dne 07.10.1998, ko je Pogorevc izjavil, da se na osnovi izjav Janeza Janše o stanju v kriminalistični službi, mora res nekaj čudnega dogajati. To je Kosa tako močno razjezilo, da je Kos namestniku generalnega direktorja policije, zadolženemu za kriminalistično policijo, Marjanu Pogačniku predlagal, da UKS MNZ uporabi obremenilne materiale proti Pogorevcu in Gorenaku, vendar je Pogačnik prepovedal kakršnokoli obliko "revanšizma" (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99). Po razgovoru s Pogačnikom je Kos Drago šel k ministru Mirku Bandlju in mu dejal: "Kaj bo Pogorevc govoril, ko pa ima na duši avionske karte, katere niso hoteli nikoli razčistiti". Po mnenju Kosa je bilo njegovo razburjanje tudi eden od razlogov, da je zadeva postala zanimiva za Bandlja. Ministru Bandlju je omenil tudi Šuligojevo pismo, nakar mu je minister Bandelj rekel, da naj poskuša napisati, kaj je bilo v Šuligojevem pismu (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

Bojan Budja je povedal, da se je o scenariju obračuna z Markom Pogorevc govorilo dne 20.11.1998 tudi na zasebni zabavi v vikendu pleskarja Tomazina na Trški gori. Na tej "pijanki" so bile po njegovih podatkih štiri osebe, med temi pa je Budja od Tomazina uspel izvedeti le za tri osebe; tako so bili po njegovih podatkih prisotni Borut Likar, Borut Novak in Franci Povše. Od Tomazina je tudi izvedel, da slednji ni bil prisoten na tej zabavi, temveč mu je bilo le naročeno, da popoldan vklopi centralno kurjavo, za vse ostalo pa so poskrbeli gostje. Osnovna ideja je bila, da bi se Pogorevca poizkušalo diskreditirati na osnovi njegove udeležbe v spopadih na Holmcu, kjer naj bi bil odgovoren za enoto, ki naj bi jo zapeljal v navzkrižni ogenj med enoto teritorialne obrambe in vojsko JA ter vojna hudodelstva. (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99). Prav tako ima tudi Borut Likar v svojih zapiskih z naslovom "kronologija" označen datum 20.11.1998 z zapisom "vikendica Tomazin", vendar tega v razgovoru ni komentiral. Podobno je odnos med Likarjem in Budjo komentiral Marko Pogorevc, ki je v razgovoru povedal, da so se o njegovi odstranitvi pogovarjali na Trški gori že na "martinovanju" dne 11.11.1998 (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99).

4. 1. 2. Dogovor in komunikacije med ministrom Mirkom Bandljem in urednikom Slovenskih novic Marjanom Bauru

Po sprejeti odločitvi, da se bo z Markom Pogorevcem javno obračunalo, se je pripravila prvotna zgodba za javnost, ki je bila ponujena novinarju Bojanu Budji, in se je nanašala na napačno vodenje Marka Pogorevca enote PEM na Holmcu, kjer je s svojim ravnanjem povzročil smrt dveh miličnikov in storil vojni zločin.

Marjan Bauer je povedal, da je v prvi polovici meseca novembra 1998 prišlo do načelnega dogovora med vodstvom MNZ, to je ministrom in njim ter Milošem Šuštarjem in novinarjem Bojanom Budjo za objavo zgodb o Pogorevčevih nepravilnostih na Viču ter sumih vojnih zločinov na Holmcu. Konkretno je med njim in ministrom obstajal načelni dogovor, da bodo Slovenske novice zagotovile prostor za omenjene prispevke ter vso potrebno molčečnost o virih tovrstnih informacij. V izvajalskem smislu pa je med Šuštarjem in Budjo temeljil poseben dogovor, ki se je pričel na ta način, da je Šuštar dal Budji zgodbo. Glede na argumentiranost posamezne zgodbe pa se je za naprej odločal Budja. V začetni fazi je z Budjo sodeloval tudi novinar "Nedeljskega dnevnika" Tomaž Bukovec, kasneje pa je med njima prišlo iz nepojasnjenih razlogov do spora ter se je to sodelovanje prekinilo (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Marjanu Bauru se je že od samega začetka ministrov interes v tej zadevi zdel nelogičen, saj je bila tarča, to je Pogorevc, premajhna. Z njim bi lahko obračunal na drugačen način, zaradi česar mu je bilo od samega začetka jasno, da gre za ministrovo politično obračunavanje znotraj ministrstva in policije. Bauer je videl komercialni interes Slovenskih novic v nakladi, ki se je z objavo tako pomembnih podatkov o nepravilnostih na Viču kot o sumih vojnih zločinov na Holmcu povečala. Bauer pri tem poudarja, da sta tako minister in Šuštar, kot tudi on sam, verjeli v možnost, da so objavljeni dogodki resnični. Posebno ga je v to prepričala dokumentacija, ki je bila izročena Slovenskim novicam. Po prvih rezultatih preiskave na Viču in obisku Pogorevca v uredništvu (dne 28.11.1998), kjer je prepričljivo pojasnil, da ni udeleženec bojev na Holmcu, je tudi Bauer pričel dvomiti v utemeljenost zgodbe o streljanju vojnih ujetnikov na Holmcu. Spominja se, da je takrat Šuštar prihajal do Budje s komentarji "imamo jih, sedaj jih imamo" ter potenciral objavo Holmca. Sam tako lahko samo domneva, da je Šuštar ob tej priložnosti Budji kot dokaz izročil dokument, ki je pritrjeval zgodbi o streljanju vojnih ujetnikov na Holmcu. Bauer je povedal, da ne ve, če je bil kurir sploh potreben, mogoče se je pojavila le tehnična potreba, da je bil komu prinesen kakšen dokument. Dodal je, kolikor mu je znano, se je večina zadev odvija na relaciji Budja - Šuštar, pri tem pa ne pozna podrobnosti (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Podobno je o nerazumevanju motivov govoril tudi Bojan Budja, ki je menil, da mu še sedaj niso povsem razumljivi motivi, ki so vodili Likarja in ostalo najvišje vodstvo pri celotni zadevi, vsekakor pa je bil prizadet, ko mu je Likar na tiskovni konferenci očital pijanost na "martinovanju", odvzem voziškega dovoljenja in neuspelo posredovanje za vrnitev voziškega dovoljenja kot motiv, da se je Budja z njim obračunal. Zadevo, ki jo je sam pripravil in predlagal, je skušal prevaliti na Budjo (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99). Budja je bil iz teh razlogov v razgovoru z delovno skupino do Boruta Likarja pristranski, dodatno pa je na njegove izjave vplivalo dejstvo, da poleg Likarja ni želel nikogar obremeniti s sumi storitve kaznivega dejanja (op. B. Gričar).

Večina komunikacij med urednikom Slovenskih novic, Marjanom Baurom, in ministrom Mirkom Bandljem, je bilo telefonskih. Minister je v teh razgovorih običajno iskal garancijo, da bodo molčali o njegovi vpletenosti. Tako ga je na primer pred svojo udeležbo na protestnem shodu na Holmcu po telefonu obvestil o svoji nameri ter ga pri tem prosil, naj te njegove poteze ne razume kot spreminjanje njegovega stališča oziroma da se je "obrnil". Minister Bandelj se je z Baurom srečal tudi osebno. Pri tem je Bauer navedel primer, da je bil pri ministru Bandlju v prostorih ministrstva ob poskusu, da minister vso krivdo za afero Vič - Holmec pripiše Janezu Janši. Tedaj je Bauer ministru postavil ultimatum, naj se ne igra in ne vpleta po nedolžnem Janeza Janše, ker oba vesta, kako je stvar potekala. Kot argument svojega zagovarjanja Janeza Janše je Bauer navedel dejstvo, da je kopijo spornega Bukovnikovega dokumenta on posredoval Janši potem, ko je bila zadeva Holmec že objavljena. Ta njun razgovor je trajal približno uro in pol, pri tem pa je moral minister Igor Bavčar čakati pred vrati na sestanek z Bandljem (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99). *ki je bil seznanjen*

Navedbam Marjana Baura je v okviru svojih ugotovitev pritrdil tudi Bojan Budja, ki je na posebno vprašanje, kdaj se je v zadevo vključil minister Mirko Bandelj, odgovoril, da je na nek način sodeloval vseskozi, neposredno pa se je vmešal po objavi Holmca. Tedaj je sam dvakrat po telefonu govoril z ministrom. Minister se je tedaj sestal z Marjanom Baurom v prostorih MNZ, ker je Mirko Bandelj skušal prevaliti odgovornost za afero Holmec na Janeza Janšo. Tedaj je Bauer zagrozil ministru Mirku Bandlju, da ne bo dovolil valiti krivice na Janšo, nakar je minister Bandlja prosil Baura le za molčenost (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

V potrditev stikov med ministrom Mirkom Bandljem in urednikom Slovenskih novic Marjanom Baurom so (kljub zanikanju ministra Bandlja, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99) ugotovljene še druge medsebojne komunikacije. Tako se je Bauer razburjal nad ministrom po objavljenem (dne 18.12.1998) pozitivnem prispevku TV Slovenija v oddaji Tednik o delovanju policistov na MP Vič ter nad nastopom Marka Pogorevca v tej oddaji ter izjavi za javnost MNZ. Nezadovoljstvo

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Baura je minister prenesel Pogorevcu (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99; UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-40/99). Bauer je dan pred protestnim shodom na Holmcu od ministra Bandlja zahteval konkretno ime in priimek policista, ki je streljal na zajete vojake in dva ubil (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99). V istem mesecu je Bauer seznanil ministra Bandlja, da bodo Slovenske novice objavile članek o prometni nezgodi Marjana Pogačnika (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99). V potrditev tesnega sodelovanja ministra Bandlja z urednikom Baurom govori tudi izjava Mirana Korena, da je večer pred Likarjevim odstopom minister povedal Korenu, kaj bo naslednjega dne objavljeno v Slovenskih novicah. Koren temu pripovedovanju ministra ni popolnoma verjel, saj v času njunega pogovora redakcija Slovenskih novic sploh še ni bila zaključena. Koren je bil naslednjega dne presenečen, saj je bil tekst res natanko tak, kot ga je napovedal minister (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Minister Mirko Bandelj svojih priprav na javni obračun z Markom Pogorcem ni prikrival tudi drugim novinarjem. Posebej je zanimiva ugotovitev, da je novinar Žarko Hojnik dne 26.11.1998, to je dan pred objavo članka Slovenskih novic o Viču, opravljal 20 minutni telefonski intervju z ministrom Bandljem, katerega naj bi si zaradi lažje priprave članka tudi zvočno posnel na "telefonsko tajnico". V tem pogovoru je Hojnik postavil Bandlju tudi vprašanje o tem, ali bo ga. Ribičeva nova ministrica za obrambo. Bandelj mu je odgovoril, da Ribičeva to zanesljivo ne bo, ker ima pred seboj zajeten spis nezakonitih ravnanj Ribičeve, ki izhajajo iz ugotovitev kriminalistične preiskave. Minister Bandelj je samoiniciativno nadaljeval, da minister tudi zanesljivo ne bo Marko Pogorevc, za katerega ima še zajetnejši spis pred seboj, ob tem pa se za Pogorevca zaradi vojnih zločinov na Holmcu, ki so že na Haaškem sodišču, zanima tudi novinar Bojan Budja. Minister Bandelj se je Hojnikovim dodatnim vprašanjem o tem začel izogibati. Ko je bil naslednjega dne (27.11.1998), objavljen članek o Viču, je Hojnik ponovno skušal na to temo govoriti z Bandljem, vendar se o tem minister sploh ni več želel pogovarjati. Hojnik namerava po končanem delu komisije navedena dejstva uporabiti v svojem prispevku na temo, kako je ministrstvo sposobno reševati notranje probleme (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-28/99). Dan pred začetkom razprave Državnega zbora o aferi Vič - Holmec je Žarko Hojnik z vsebino svojega razgovora z ministrom Bandljem seznanil tudi vodjo poslanskega kluba SLS, dr. Franca Zagožna. Žarko Hojnik je bil prvotno pripravljen te ugotovitve sam posredovati delovni skupini, vendar se je zaradi nenapovedanega obiska Vinka Beznika, ob katerem mu je slednji natanko razložil vsebino svojega razgovora z delovno skupino, premislil, saj je zaradi Beznikove zgovornosti (čeprav bivšega poveljnika SE MNZ) dobil občutek, da mu delovna skupina ne more zagotoviti potrebne diskretnosti.

V času od objave prvega članka Slovenskih novic o nezakonitem delu policije na MP Vič naprej je minister Mirko Bandelj vsak tekst, ki ga je pripravila Služba za stike z javnostjo v UJV, pred disperzijo

Uporabnik: [REDACTED] član preiskovalne komisije

novinarjem osebno recenziral. Pri recenziji je minister popravljaj vse ostrejšje tekste namenjene Bojanu Budji ali nasploh Slovenskim novicam v milejšo obliko (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Iz razgovorov delovne skupine z ministrom Bandljem lahko povzamemo tudi ugotovitev, da je minister verjel, da se nekaj prikriva okoli bojov na Holmcu. Med drugim je izjavil, da so ga ugotovitve delovne skupine prepričale, da ni bilo vojnih zločinov, kljub temu pa se tam nekaj prikriva, na kar so opozarjali tudi po končanih spopadih prisotni konflikti med policijo in TO (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99).

4. 1. 3. Dogovor in sodelovanje posameznikov iz MNZ z novinarjem Bojanom Budjo

V prvi polovici novembra 1998 je Borut Novak, pomočnik direktorja Uprave policije MNZ, po telefonu klical novinarja Bojana Budjo in predlagal, da se srečata v lokalu Cereza Latino (ob Eldoradu), pri čemer je utemeljeval, da se ne smeta skrivati, ker bi to bilo takoj sumljivo. Budja je povedal, da se z Novakom poznata dolga leta in sta na nek način prijatelja. Na srečanju v Cerezi (v prvi polovici novembra) je Novak Budji povedal, da imata z Likarjem zgodbo, izza katere stoji kadrovske interes (Budjino izpostavljanje Likarja v vlogi organizatorja afere delovna skupina ocenjuje kot prikrivanje Šuštarja - op. B. Gričar). Budja je delovni skupini izjavil, da prvotno nad takim sodelovanjem ni bil navdušen, ker je imel slabo izkušnjo z Borutom Likarjem v letu 1996, ko ga je Likar na nek način zlorabil za svoj obračun z Albinom Gutmanom. Novak je Budjo prepričeval o tem, da so okoliščine v letu 1996 narekivale takšno ravnanje Likarja kot je bilo ter mu zagotavljal, da ga v tem primeru ne bo zlorabil. Na osnovi znanstva z Novakom in tega prepričevanja je Budja načelno pristal na sodelovanje, nakar mu je Novak v grobem (le v nekaj stvkih) omenil zgodbo o Poporevčevih napakah pri spopadu na Holmcu. (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99). Sestankom Boruta Novaka z novinarjem Bojanom Budjo v lokalni Cerezi pritrjuje njun sestanek, ki je bil operativno evidentiran tudi dne 23.02.1999 ob 10.35 uri (Priloga št. 151).

Iz pregleda evidence izpisov telefonskih pozivov med možnimi akterji afere Vič – Holmec je ugotovljeno, da je Borut Novak prvič telefonsko vzpostavil stik z novinarjem Bojanom Budjo dne 28.10.1998 ob 13.51 uri. Naslednji razgovor Boruta Novaka je evidentiran dne 06.11.1998, ko je po razgovoru z Milošem Šuštarjem ob 15.03 in 15.23 uri, imel razgovor z Bojanom Budjo ob 15.39 uri. Po oceni delovne skupine obstaja verjetnost, da je Novak v tem obdobju povedal Budji osnovno zgodbo "o Pogorevčevih grehih v spopadu na Holmcu", kar potrjuje izjava Bojana Budje, da mu je Novak že v

prvem razgovoru povedal osnovno zgodbo ter dejstvo, da je Pogorevc šele dne 13.11.1998 Šuštarju povedal, da ni sodeloval v bojih na Holmcu. Tudi po naslednjem Novakovem telefonskem stiku z Budjo dne 16.11.1998, se je naslednjega dne povečalo njegovo število telefonskih stikov z Milošem Šuštarjem, Novak ga je klical 4-krat. Dne 18.11.1998 je prišlo do prvih telefonskih stikov Šuštarja in Budje.

Bojan Budja je povedal, da je istega dne po razgovoru z Borutom Novakom po telefonu govoril z Milošem Šuštarjem. Ta razgovor je Šuštar skušal zakriti z izgovorom, da ga je klical nek novinar Večera, katerega ime si je zapisal, vendar ga je vrgel stran. Isti razgovor je prvotno skušal delovni skupini prikriti tudi Budja, vendar ga je pod težo argumentov priznal ter pri tem komentiral, da ga je Šuštar z izgovorom na novinarja Večera neumno prikrival. V zvezi s tem razgovorom je Budja na posebno vprašanje, kdo mu je povedal zgodbo o dveh ustreljenih vojaki, ki je bila značilna za članek o vojnih zločinih na Holmcu, vendar za to pisanje ni bilo nikakršnih ugotovitev - le ena oseba je tako razumela ta dogodek, povedal, da je tako razumel dogodek le Žarko Bogunovič. Na dodatno vprašanje, kdo je njemu povedal zgodbo, je Budja povedal, da mu je zgodbo povedal Miloš Šuštar po telefonu v prvem njunem razgovoru kot osnovno zgodbo o Holmcu, torej tisto, ki jo je Anton Bukovnik povedal Žarku Bogunoviču ta pa jo je skladno svojemu razumevanju okoliščin spopada posredoval Šuštarju (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

Ko je delovna skupina že v prvem mandatu ugotovila stik med Šuštarjem in Bojanom Budjo ter o tem obvestila Boruta Likarja, je le-ta takoj s to ugotovitvijo seznanil Miloša Šuštarja. Likar je izjavil, da je bil Šuštar prepričan, da je bilo v času vojne nekaj na Holmcu narobe, kar je po objavi v Slovenskih novicah komentiral tudi njemu (Borut Likar, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-53/99).

Pri pojasnjevanju okoliščin nastanka konstrukta vojnih zločinov na Holmcu je ugotovljeno, da je prvi interes za te dogodke v mesecu septembru 1998 (po zapiskih Antona Bukovnika med 15.09.1998 in 20.10.1998 - op. B. Gričar) pokazal Žarko Bogunovič pri svojem podrejenem Bukovnik Antonu, vodji projekta "Policija v osamosvojitveni vojni". Bukovnik je Bogunoviču povedal za svoja sumničenja, ki jih je imel vse od prevzema dokumentacijskega gradiva leta 1994. Iz njunih razgovorov je posebej značilno, da je Bogunovič vedno znova mešal dva mrtva miličnika (eden ustreljen z ostrostrelsko puško v glavo, drugi pa z avtomatsko puško v vrat in prsi) kot da gre za vojaka JA, kakor tudi nezadovoljstvo koroških policistov s Pogorevčevim nastopom na Holmcu ob obisku predsednika skupščine Franceta Bučarja po končanih spopadih in s poudarjanjem njegove udeležbe v bojih za ta mejni prehod (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99). Članek Slovenskih novic z dne 28.12.1998 (Priloga št. 143) pa vsebuje enako značilnost o dveh mrtvih vojaki JA, ustreljenih z bližine ob predaji, kar ni prisotno v nobenem uradnem dokumentu ali

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

pridobljeni izjavi v času preiskave, kakor tudi ne komentarjih ORF ob komentiranju video posnetkov. Žarko Bogunovič je v razgovoru z delovno skupino skušal čas njegovega pogovora z Bukovnikom o dogajanjih na Holmcu predstaviti iz meseca septembra 1998 na mesec december 1998 (Žarko Bogunovič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-49/99). Delovna skupina je, ob upoštevanju izvirnosti zapiskov Antona Bukovnika v rokovniku, ta poskus Bogunoviča zavrnila.

Marko Pogorelec je delovni skupini že v prvem mandatu izjavil, da je Žarku Bogunoviču, ob predaji poslov šefa kabineta, zavestno pustil v omari v pisarni tudi video posnetek o Holmcu, katerega je pridobil od žene pokojnega Kokolja, na tej kaseti pa je bil tudi "sporni posnetek" ORF o dogodku pri predaji vojakov JA. Ko je delovna skupina v mesecu januarju zaprosila Žarka Bogunoviča za te posnetke, je izjavil, da jih osebno ni prevzel, pri pregledu pisarne pa niso bili najdeni.

Pomembnosti dejstvu, kako je Žarko Bogunovič razumel dogajanja na Holmcu ter to svoje mnenje prenesel na ožje sodelavce, je pritrdil tudi novinar Bojan Budja, ki je v razgovoru na vprašanje, od kod je dobil podatek o dveh ustreljenih vojaki iz bližine na Holmcu, odgovoril, da je takšno zgodbo dobil od Miloša Šuštarja, ki je v bistvu pripovedoval zgodbo o spopadu na Holmcu tako, kot jo je razumel Žarko Bogunovič. Budja je povzel, da je objavil Bogunovičevo zgodbo o Holmcu kljub temu, da se osebno ni nikoli z njim srečal ter ga osebno tudi ne pozna. Na vprašanje, ali je dobil kakšno video kaseto o Holmcu od Bogunoviča, je Budja to zanikal. Na dodatno vprašanje, zakaj je v javnosti izpostavil Žarka Bogunoviča, in sicer tako, da je sam rekel Bukovniku, da mu je dokumente prinesel v lokal Cereza kurir in mu dejal, da "mu to pošilja Bogunovič", se je Budja prvotno izogibal odgovoru, nato pa je dejal, da je take zaključke komentiral Bukovnik, sam pa je temu le pritrdjeval (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

Bukovnik Anton si je, kot vodja projekta "Policija med osamosvojitveno vojno", ob prevzemu dokumentacijskega gradiva od UNZ Slovenj Gradec leta 1994, zaradi komentarja Kobale Marjana pri predaji gradiva oziroma gledanju video posnetka, "češ sedaj bi se predajali, malo pred tem pa so ubili dva naša", ustvaril napačno mnenje, da so miličniki na Holmcu streljali na neoborožene vojake pri predaji (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-47/99; Marjan Bauer, UZ, št. 0001-5-UKS-008/12-44/99; Žarko Bogunovič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-49/99). Bukovnik je bil pri svojem delu zavezan k molčečnosti. Možnost, da posameznikom v vodstvu ministrstva dokaže pomembnost svojega dela, pa je povzročila, da je Bukovnik v razgovorih z Žarkom Bogunovičem, šefom kabineta ministra, in Milošem Šuštarjem, generalnim sekretarjem MNZ, dal prevelik poudarek svojim pogledom do vojnih dogodkov na Holmcu (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99). O stopnji prepričanosti v svoj vtis o vojnih zločinih pričajo tudi Bukovnikovi pogledi po že zaključeni uradni preiskavi. Dne 25.02.1999 je Miran Koren govoril z Bukovnikom o tem, da v

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Gotenici manjka del dokumentacije in video kaset, katere mora Bukovnik vrniti, kakor tudi pripraviti situacijsko poročilo o projektu. Ob tej priložnosti mu je Bukovnik povedal, da sam osebno meni, da preiskava na Holmcu ni upoštevala vseh okoliščin, saj je po njegovem mnenju v vsakem primeru kršen 13. člen mednarodne konvencije iz leta 1946 ter da Haaškega sodišča ne zanima naša neusklajena zakonodaja. Bukovnik je Korena v nadaljevanju prepričeval, da je iz posnetka razvidno, da je v deponiji za objektom PM le 9 miličnikov, delovna skupina pa ni ugotavljala, kje so ostali (35) policisti v času streljanja. Podobno naj ne bi nihče ugotavljal, kaj se je dogajalo po zvočnih efekti, saj je bilo po njegovem mnenju streljano na vojake JA iz avstrijske strani, izza kamere, kjer bi z detektorjem kovin verjetno še danes našli tulce izstreljenih nabojev. Koren je ocenil, da Bukovnik še naprej vztraja pri svojih sumih okoli streljanja na vojake v času, ko so se ti predajali (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Predhodne ugotovitve o vpletenosti Bogunoviča potrjuje tudi izjava Antona Krkoviča, ki je dne 16.01.1999 večkrat telefonsko kontaktiral z Bojanom Budjo, ki je potrdil vpletenost Bogunoviča. (Anton Krkovič, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-56/99). Podobno izjavo je novinar Bojan Budja dal Antonu Bukovniku, da mu je za sporno dogajanje na Holmcu povedal Bogunovič Žarko. Budja naj bi po pridobitvi osnovne informacije telefoniral Likarju ter ga vprašal, kako je mogoče preveriti zadeve. Likar mu je svetoval, da naj da vlogo za vpogled v arhiv v Gotenici. Budja je povedal, da mu je kurir ob predaji vedno dejal, da "mu to" pošilja Bogunovič (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99). Opisano izpostavljanje Žarka Bogunoviča, kakor tudi Budjine reakcije v neposrednem razgovoru z njim, dajejo slutiti, da sta bila minister Mirko Bandelj in Miloš Šuštar pripravljena ravnati z Bogunovičem enako kot Likarjem, torej ga po potrebi v javnosti kompromitirati.

Šuštar Miloš je po razgovoru z Bojanom Budjo, torej po tistem, ko je Budja že imel zgodbo o Holmcu, dodatno sam izkazal zanimanje za dogodke na Holmcu v razgovoru z Antonom Bukovnikom dne 12.11.1998 (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99; UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-47/99). Šuštar je zbiral informacije pri Antonu Bukovniku pod pretvezo, da je novinar Večera na osnovi anonimke poizvedoval po telefonu za dogodke na Holmcu (Šuštar je nespretno skušal zakriti Budjo, ki je delal za časopis Večer - op. B. Gričar), zaradi česar je Šuštar v opravljenem razgovoru od Bukovnika pridobil njegove poglede do dogajanj na Holmcu. Šuštar je v tem razgovoru opozoril Bukovnika, da se želi le osebno seznaniti, v primeru poslanskih vprašanj pri interpelaciji ministru, pa ga bo ponovno prosil za pomoč. Minister Bandelj je kasneje, po objavi članka dne 13.01.1999 v Slovenskih novicah z naslovom Direktor policije pritruje novicam in pred protestnim shodom na Holmcu, Bukovniku zagotavljal, da je Šuštar opravil razgovor z njim po njegovem naročilu (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/9/99), kar pa sta minister in Šuštar

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

delovni skupini zanikala. Miloš Šuštar je svoje stike z Bojanom Budjo priznal le posredno. Tako je povedal, da je imel po razgovoru z Antonom Bukovnikom (dne 12.11.1998) srečanje z novinarjem Bojanom Budjo v Novem mestu, ko ga je Budja povabil na kavo in poizvedoval, kako bi prišel do podatkov o Holmcu v Gotenici. Šuštar trdi, da je Budji zgolj svetoval, da pisno zaprosi ministra za vstop v Gotenico. Minister Mirko Bandelj pa je povedal, da je po pridobitvi pisne vloge Budje z dne 19.11.1998, dal soglasje za vstop Budje v Gotenico, pri tem pa vztraja, da ga vloga ni posebej vznemirila (Miloš Šuštar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-54/99, Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99). Dne 13.11.1998 je Miloš Šuštar po telefonu prvi znotraj ministrstva Marku Pogorevcu očital, da je vpleten v vojne zločine na Holmcu, kakor tudi, da prisluškuje ministru. Oboje je tedaj Pogorevc zanikal, predvsem pa Šuštarja seznanil, da sam ni bil udeležen v spopadih na Holmcu. (Marko Pogorevc, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-40/99).

Iz pregleda evidence izpisov telefonskih pozivov Miloša Šuštarja je razvidno, da je Miloš Šuštar delovni skupini prikrival dejansko stanje. Intenziteta njegovih neposrednih klicev novinarju Bojanu Budji, kakor tudi časovna primerjava le-teh z datumi objave posameznih člankov v Slovenskih novicah ponuja logičen zaključek, da sta Marjan Bauer in Bojan Budja govorila resnico o njegovi vpletenosti v ozadje afere Vič – Holmec.

Srečanju z Milošem Šuštarjem je pritrdil tudi Bojan Budja, ki je povedal, da se je dne 14.11.1998, to je soboto dopoldan, po svojem prvem razgovoru dobil s Šuštarjem na kavi v lokalni "Lira", Novi trg, Novo mesto, katerega je lastnik Albanec Dželatini Nedžad. Na tem sestanku je potekal dogovor o tem kako, bi Budja lahko prišel do podatkov v Gotenici. Dne 19.11.1998 je Budja napisal vlogo za vpogled v dokumentacijo v Gotenici ter jo osebno predal Borutu Novaku. Ob predaji je Novak dejal, da ne ve, če bo morda potrebno zadevo poslati po pošti zaradi vložišča, vendar je bila zadeva urejena tako, da je vloga bila dostavljena ministru (iz navedenega razloga je na vlogi isti datum, kot je bila vloga napisana in datum sprejema vloge v MNZ, to je 19.11.1998 - op. B. Gričar) (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

Iz pregleda evidence izpisov telefonskih pozivov možnih akterjev z dne 19.11.1998 je razvidno, da je tega dne Borut Novak klical ob 15.51 uri Mojco Luin, poslovno sekretarko ministra, takoj po končanem razgovoru z njo pa ob 15.53 uri Boruta Likarja. Podatek o njegovem razgovoru z Luinovo je mogoče povezati z izjavo Bojane Budje, da je tega dne osebno predal Borutu Novaku svojo vlogo za vpogled v dokumentacijsko gradivo v Gotenici zaradi dogodkov na Holmcu, pri čemer ga je Novak opozoril na možne problem na vložišču. Luinova je namreč imela neposredno možnost, da je od Novaka sprejela vlogo in jo posredovala v verifikacijo ministru.

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

4. 1. 4. Sodelovanje posameznikov iz MNZ pri pripravi pisnih materialov za Bojana Budjo

Izhodišče kritične presoje predstavljajo opisani dogodki, ki so vplivali na razmere v MNZ po sprejetju Zakona o policiji in v sklopu priprav na reorganizacijo policije. Izhodišče predstavlja tudi dejstvo, da članka Slovenskih novic "Četica specialcev ropala na Koroškem" z dne 27.11.1998 (Priloga št. 148) in "Roparji ali heroji" z dne 19.12.1998 (Priloga št. 149), nista bila usmerjena proti koroškim policistom, temveč predvsem v smeri diskreditacije Marka Pogorevca in še nekaterih drugih posameznih pripadnikov policije, ki pa niso z območja Koroške (Branko Slak, Janez Rozman). Poleg navedenih okoliščin pa so tako na osebne vtise vodstva MNZ o Pogorevcu, kakor tudi uporabljene argumente za njegovo javno diskreditacijo, neposredno vplivali še naslednji delavci policije.

4. 1. 4. 1. Pismo mag. Božidarja Radmeliča v članku Slovenskih novic dne 27.11.1998

V prvem članku Slovenskih novic o nezakonitih ravnanjih Marka Pogorevca in enote PEM na MP Vič dne 27.11.1998 (Priloga št. 148) je citiran tudi del pisma, ki ga je mag. Božidar Radmelič, pomočnik poveljnika enote za služenje vojaškega roka v policiji IC Tacen, pisal ministru Bandlju in Milošu Šuštarju.

Mag. Božidar Radmelič je že od 13.11.1997 dalje, ko se je prvič sestal z ministrom Bandljem, na različne načine skušal prikazati, da je glede svojega službenega položaja žrtev načrtnih aktivnosti Marka Pogorevca in Vinka Gorenaka. Z enakimi razlogi se je kasneje sestal tudi z Žarkom Bogunovičem, nato pa se je še nekajkrat sestal z Milošem Šuštarjem. Vsa ta njegova srečanja so spremljala tudi različno Radmeličevo načrtno zbiranje podatkov, ustvarjanje konstruktov in pisanje o Pogorevcu in Gorenaku. Enako kot vodstvu MNZ, je tudi Radmelič s svojimi ugotovitvami o Pogorevcu in Gorenaku seznanjal novinarja Žarka Hojnika, s katerim je vzdrževal prijateljske stike. Dne 01.11.1998 je Radmelič pripravil devet strani dolgo pismo, ki ga je naslovil na ministra Mirka Bandlja in generalnega sekretarja Miloša Šuštarja. Radmelič je povedal, da se je z Milošem Šuštarjem dobil med 04.11.1998 in 06.11.1998, vendar je kasneje, ko ga je delovna skupina soočila s tem njegovim pismom, katerega Radmelič naenkrat ni mogel več najti ter ga je delovna skupina pridobila od novinarja Bojana Budje, to srečanje zanikal (skušal je pojasniti izginotje dokumenta s tajno preiskavo, ki so mu jo opravili na delovnem mestu Pogorevčevi ljudje). Po objavi članka v Slovenskih novicah, dne 27.11.1998, se je Radmelič potožil novinarju Žarku Hojniku, da ga je Miloš Šuštar zlorabil, ker so Slovenske novice objavile del njegovega pisma. Radmelič je v ponovnem razgovoru skušal zanikati svoje srečanje s Šuštarjem v mesecu novembru 1998 ter predajo pisma (iz

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

pripisa na prvi strani je povsem jasno, da ga je vročil osebno), kakor je tudi Šuštar zanikal sprejem ali poznavanje tega objavljenega Radmeličevega pisma (Božidar Radmelič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-29/99; Miloš Šuštar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-54/99).

Ker se je Žarko Hojnik kasneje naveličal njegovih izjav o Pogorevcu in Gorenaku, je v mesecu januarju 1999 poklical tajnico ministra, Mojco Luin, in jo seznanil, da mu Radmelič nenehno "teži" z določenimi informacijami ter da pričakuje, da ga bo minister umiril. Po tem pozivu je Radmeliča poklical Šuštar in se nad njim verbalno znesel, kar je moralno izredno potrlo Radmeliča (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99).

Radmelič je takoj po razgovoru z delovno skupino odšel v bolniški staž ter je bil nedosegljiv za ponovni razgovor. V telefonskih razgovorih je zavračal stik z delovno skupino, pričel pa je širiti tudi komentarje, da ga je delovna skupina neupravičeno "maltretirala", zadrževala na razgovoru v popoldanskem času in podobno.

Budja je povedal, da ga je po objavi afere Vič večkrat po telefonu klicala oseba, ki se sicer ni predstavila, vendar je sklepal na osnovi materiala, da je šlo za Radmelič Božidarja, ki mu je v razgovorih pritrdjeval, da je stvari pravilno zapisal ter ponujal, da je pripravljen, v kolikor še potrebuje material za Pogorevca, dati dodatne materiale. Radmelič se je tudi ponujal, da bo Budji pomagal v primeru, da bi zadeva prišla na sodišče (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

4. 1. 4. 2. Pismo Zvoneta Šuligoja ministru Šteru leta 1996, objavljeno v članku Slovenskih novic dne 27.11.1998 in dne 19.12.1998

V članku (dne 27.11.1998) Slovenskih novic z naslovom "Četita specialcev ropala med vojno?" (Priloga št. 148), je bil objavljen del navedb "Šuligojevega pisma", katerega je Zvone Šuligoj pisal ministru Andreju Šteru leta 1996, v članku Roparji in heroji? v Slovenskih novicah dne 19.12.1998 (Priloga št. 149), pa je bila objavljena tudi tretja stran tega pisma. Navedbe pisma zoper Marka Pogorevca je delovna skupina v prvem mandatu s svojimi ugotovitvami ovrgla.

Zvone Šuligoj je bil v času, ko je Marko Pogorevc opravljal še naloge šefa kabineta, zaposlen v Uradu za pritožbe in notranjo zaščito. Zaradi nestrokovnega dela, ustvarjanja nedokazanih konstruktov za posameznike ter celo nepooblaščenih preiskav dokumentov sodelavcev, predvsem pa zaradi sporov z ožjim vodstvom urada, je svoj konflikt prenesel tudi na Marka Pogorevca, ki je bil tedaj kot šef kabineta zadolžen tudi za delo UPNZ MNZ (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-

008/12-31/99). V tem obdobju je Šuligoj napisal nekaj pisem ministru Andreju Šteru, med drugim tudi pismo, iz katerega je bila tretja stran objavljena dne 19.12.1998 v Slovenskih novicah (Zvone Šuligoj, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-52/99). S tem pismom je Šuligoj skušal izsiliti pri ministru Šteru svojo administrativno upokojitve, zaradi česar je v njem zapisal vrsto sumničenj zoper posamezne delavce ministrstva (Marka Pogorevca, Branka Slaka, Janeza Rozmana). Delovni skupini ni uspelo ugotoviti, ali ima Šuligoj poleg pisem še kakšno dokumentacijo, povezano s temi primeri. Po neuspelem poskusu upokojitve je zanj posredoval Drago Kos ter preko vodstva urada (kljub opozorilom takratnega Šuligojevega predstojnika o ugotovljenih nepravilnostih pri Šuligojevem delu) dosegel premestitev Šuligoja v UKS MNZ, v Sektor za organizirano kriminaliteto (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99). Šuligoj se je dne 01.02.1999 upokojil.

Z objavljenim Šuligojevim pismom je razpolagal samo Šuligoj, pismo ni bilo hranjeno v arhivu kabineta (Tina Levačič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-19/99; Andrej Šter, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-34/99). Delovna skupina je že v prvem mandatu razpolagala s podatkom, da je pismo odnesel k ministru Drago Kos. Zvone Šuligoj je v razgovoru zanikal dejstvo, da bi dal Dragu Kosu svoje sporno pismo, kakor je tudi zamolčal Kosovo naročilo, da pripravi povzetek (Zvone Šuligoj, UZ, št. 0022-5-008/12-52/99).

Drago Kos je Miranu Korenu (po objavi prvega članka Slovenskih novic dne 27.11.1998) sam povedal, da je "Šuligojevo pismo" v soglasju s Šuligojem odnesel ministru Bandlju. Koren je o tem seznanil tudi ministra Bandlja v prisotnosti Miloša Šuštarja, kar je oba spravilo v neroden položaj tako, da mu je minister Bandlej le pritrdil. (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99). Drago Kos je delovni skupini v prvem mandatu (v času prve preiskave) potrdil, da je pred časom pokazal "Šuligojevo pismo" ministru Bandlju, ni pa se mogel spomniti, ali mu ga je pustil (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

V mesecu februarju 1999 je bila v MNZ tiskovna konferenca UKS MNZ, na kateri je bil moderator Koren. Po končani tiskovni konferenci je Drago Kos obtožil Mirana Korena, da v MNZ širi govorice o tem, da je Kos dal dokumente novinarjem. Koren je Kosu odgovoril, da bi morala to razčistiti, vendar tega nikoli nista storila. Temu pogovoru se je pridružil tudi Miloš Šuštar, ki je Korenu enako kot Kos očital govorice (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99). Na Korena je Kos poskušal ponovno vplivati 31.03.1999, da bi Koren spremenil svojo izjavo. Koren je povedal, da vztraja pri svoji izjavi ter je pripravljen, da se resnica ugotovi s poligrafskim testiranjem.

Glede Korenove izjave, da je Drago Kos izročil ministru Bandlju Šuligojevo pismo s Šuligojevem soglasjem, je Kos v razgovoru dejal, da to ne drži. Po pripovedovanju Kosa, sam zanesljivo ne bi

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

tega razlagal Korenu, v kolikor bi dejansko dal pismo ministru, ker ima tudi o Korenu svoje mnenje. Meni, da tudi ni primeren način, da bi Bandelj reševal zadeve s Pogorcem na tak način. Omenil pa je, da je bil Koren poleg, ko se je "drl" v ministrovi pisarni oz. dopušta možnost, da je bil Koren celo v pisarni. Povedal je, da mu je bilo takrat vseeno, kdo je bil prisoten (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

Kos trdi, da se je z ministrom Mirkom Bandljem dogovoril le to, da bo pripravil povzetek Šuligojevega pisma. Kos se je tudi dogovoril s Šuligojem, da napiše skrajšano verzijo svojega pisma. Šuligoj jo je napisal, vendar pisanje potem ni bilo oddano, saj jo je Kos nekaj časa nosil pri sebi, nato pa se je že pričela zadeva z Vičem in Holmcem. Obnove Šuligojevega pisma ni dal nikomur. Glede Šuligojevega pisma je Kos pojasnil, da ga je videl avgusta 1998 v Šuligojevi pisarni. Šuligoj je imel v času dela na UPNZ veliko težav, kar je vplivalo tudi na odnos med njim in Kosom. Kos je povedal, da mu je Rozman odsvetoval Šuligojevo premestitev v UKS, vendar je bil po njegovi premestitvi Kos zadovoljen z delom Šuligoja (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

Drago Kos je imel z Markom Pogorcem spore že v času osamosvojitvene vojne in neposredno po njej ter je tudi tvorec enega uradnega zaznamka o ravnanju PEM in dopisa na UKS MNZ z zahtevo po usmeritvah UKS MNZ zaradi Pogorečevega oviranja dela kriminalistične službe v UNZ Slovenj Gradec. Posebno zamero ima Kos do Pogorečca zaradi njegove posredne vpletenosti v samomor inšpektorja Doblška, s katerim je bil Kos osebni prijatelj. Njun spor je tudi pogojeval prošnjo Pogorečca za premestitev v OKC MNZ. Na podlagi izjave novinarja Žarka Hojnika, da mu je Drago Kos dal leta 1997 o tem, da se Pogorec skupaj z Lojzetom Peterletom in Brankom Slakom sestaja v uradnih prostorih na UNZ Ljubljana, pa je spor očitno vplival tudi na njune kasnejše odnose (Marko Pogorec, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99). Drago Kos je v razgovoru povedal, da naj bi Marka Pogorečca obdelovala SOVA, saj naj bi bil Pogorec tisti, ki naj bi Janši povedal za poročilo SOVE v kriminalistični službi, ki je bil predmet interpelacije. Dodal je, da osebno meni, da ta podatek ni povsem realen, ker obstaja tudi sum, da je podatek posredoval nekdo od analitikov iz SOVE. (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99; Ivan Novak, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-51/99).

Kos je povedal, da se je zadeva pričela s prvo objavo dne 27.11.1998. Ko je to videl, je bil zelo presenečen, kar je sicer zadevalo vsebine ne, presenečenje pa je bilo, da je nekdo "štartal" na takšen način na Pogorečca. En del papirjev je prepoznal, en del pa ne, za nekatere papirje ni vedel, da obstajajo. Po prvem članku v časopisu se je Kos čutil zlorabljenega in je ugotovil, da je Pogorec zelo osovražen zaradi njegovih zvez z Janšo. Zdi se mu logično, da če bi se nadrejeni hotel znebiti Pogorečca, bi ga lahko "zrezirali" po "šefovski" liniji in ga ne bi izpostavljali po časopisih. To se Kosu ne zdi v redu, prepričan pa je, da je pričel Pogorec ministra nekaj motiti, in da je treba zato

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Pogorevca "zjebati", zakaj so ga "zjebali" preko časopisov in še na tako "blesav" način, mu ni razumljivo. Meni, da to ne more biti zloraba zaradi imenovanja, mora biti nekaj drugega, za čemer je stal Pogorevec (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

Delovna skupina neposredno ni uspela pridobiti priznanja, da bi Drago Kos iz istih razlogov odnesel Šuligojevo pismo ministru Bandlju. Minister Mirko Bandelj je v razgovoru delovni skupini pritrdil, da ga je Drago Kos seznanil s Šuligojevim pismom (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99). Spreminjanje izjav Draga Kosa, ugotovljene neskladnosti med izjavami Kosa in Šuligoja, pričanje Mirana Korena in drugi podatki, pa omogočajo načelno opredelitev, da je imel Drago Kos v interakcijah z ministrom Mirkom Bandljem aktivno vlogo, pri čemer pa ni pričakoval javnega "linča" Marka Pogorevca preko sredstev javnega obveščanja.

4. 1. 4. 3. Uradni zaznamki in dopis UNZ Slovenj Gradec iz leta 1991

Delovna skupina glede preostalih uporabljenih dokumentov o Viču, to je uradni zaznamek Borisa Raja, Poročilo o nadzoru uporabe restavracije na Viču (izdelala sta ga Darko Žagar in Marjan Kobale) ter dopis Draga Kosa na UKS MNZ s prošnjo za usmeritve glede na ravnanje PEM na Koroškem, ni ugotovila, kako so do te dokumentacije prišli akterji afere v MNZ ter jo zatem posredovali preko Boruta Novaka Bojanu Budji iz Slovenskih novic. Poročilo o nadzoru in uradni zaznamek Borisa Raja je delovna skupina našla v posesti Borisa Raja v prostorih UNZ Slovenj Gradec, vendar primerjava najdenih dokumentov ni potrdila identičnosti z dokumenti, ki jih je Bojan Budja v kopiji vrnil kriminalistom. Boris Raj se je v kritičnem obdobju resnično v Slovenj Gradcu sestajal z Žarkom Bogunovičem, s katerim je tudi komentiral dogodke iz afere. To je tudi pogojevalo ustvarjanje mnenja v UNZ Slovenj Gradec o njegovi vpletenosti v ozadje afere, vendar takšne vpletenosti Borisa Raja delovna skupina ni potrdila. Posamezni uradni zaznamki so najdeni v sklopu t.i. spisa "Zmagovalci 1991" tudi v prostorih UKS MNZ pri Iztoku Podvršiču, ki je zadolžen za problematiko vojnih zločinov, vendar je primerjava teh dokumentov z dokumenti, posredovanimi novinarju, ovrgla identičnost dokumentov. Delovna skupina med objavljenimi dokumenti ni našla tako v UNZ Slovenj Gradec kot tudi v MNZ zaprosila Draga Kosa za usmeritve glede ravnanj PEM, ki ga je posredoval na UKS MNZ ter prošnje Marka Pogorevca za premestitev, ki je bila posredovana na IP UNZ Slovenj Gradec in UP MNZ. Delovna skupina je lahko le ugotovila, da izhaja ta dokumentacija iz zasebnega arhiva osebe, ki izhaja s Koroške ter je poznavalec dogodkov na Koroškem v času osamosvojitvene vojne. Nekdanji načelnik UNZ Slovenj Gradec Zvone Ulcej je sicer menil, da bi navedeni dokumenti morali biti v UNZ Slovenj Gradec, kjer jih je pustil ob svojemu odhodu, vendar zaradi časovne odmaknjenosti dogodka ni bil povsem prepričan v svojo

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

trditev (Zvone Ulcej, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-46/99).

Za razmerje med zlorabljeno in predano dokumentacijo, ki se hrani v Gotenici, je bilo ugotovljeno naslednje:

- med dokumentacijo UNZ Slovenj Gradec po projektu "Policija med osamosvojitveno vojno" ni bil predan noben dokument od tistih, ki so jih v zvezi Viča objavile Slovenske novice dne 27.11.1998 in 19.12.1998;
- med dokumentacijo v Gotenici ni bila najdena video kaseta s spornimi posnetki o spopadih na Holmcu, ki jih je slovenski policiji predala avstrijska policija;
- med dokumentacijo v Gotenici ne obstaja dokument, ki bi izražal kakršenkoli sum o streljanju na vojne ujetnike; izjemo predstavlja uradni zaznamek Antona Bukovnika, ki ga ima v osebni posesti avtor, o komentarju Kobale Marjana, ki pa se ne more uvrstiti med prevzete dokumente UNZ Slovenj Gradec, torej izvirne zaznave nepravilnosti v času spopadov;
- za ključno obdobje spopadov na Koroškem je v dokumentaciji najmanj dokumentov.

4. 2. Predaja zlorabljene dokumentacije novinarju Bojanu Budji

(Borut Novak je prinesel novinarju Bojanu Budji zlorabljene dokumente v lokal Cereza (možno, da je predal tudi v Novem mestu - op. B. Gričar), to je komplet zadev, ki so se nanašali na leto 1991. V tem kompletu so bili naslednji dokumenti: uradni zaznamek Borisa Raja, dopis Draga Kosa, prošnja za premestitev Marka Pogorevca, poročilo Darka Žagarja in Marjana Kobaleta o opravljen nadzoru na Viču, "Šuligojevo pismo" ministru Andreju Šteru, pismo mag. Borislava Radmiliča Milošu Šušterju. Bojan Budja je bil pri sprejemu te dokumentacije začuden, saj se je dokumentacija nanašala na podatke, ki niso bili vezani na Holmec. Vsi predani dokumenti so bili na mestih, kjer je oznaka številke in datuma dokumenta, naslovnikov in podpisnikov, prekrita s črnim flumastrom (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

Iz vpogleda v evidenco izpisov telefonskih pozivov Boruta Novaka je razvidno, da je prišlo do povečane intenzitete Novakovih pozivov Budje dne 23.11.1998 in 24.11.1998. Časovno obdobje je mogoče fiksirati kot tisto, ko je bila dokumentacija o Pogorevčevem ravnanju na Viču ter t. i. Šuligojevo in Radmiličevo pisma izročeno v kompletu novinarju Bojanu Budji. Dne 24.11.1998 je tudi Miloš Šuštar prvič po svojem GSM aparatu klical novinarja Bojana Budjo, s katerim je imel na dan objave prvega članka v Slovenskih novicah, to je 27.11.1998, naslednji telefonski stik. Dne 25.11.1998 sta Borut Novak in Miloš Šuštar zapustila prostore MNZ skoraj sočasno (Šuštar 09.55,

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Novak 10.03), v enakem časovnem obdobju (Šuštar ob 10.32, Novak 10.39) pa sta se tudi vrnila v prostore MNZ.

Glede prvotno napovedane zgodbe o Holmcu v mesecu novembru 1998, pred prvim člankom Slovenskih novic o dogajanjih na Viču, so novinarji lahko razpolagali zgolj z ustno sporočeno zgodbo o Holmcu in s posnetkom ORF. Ta ugotovitev je logična tudi glede na poizvedbe, ki jih je Bojan Budja opravljal pri posameznikih in ministrstvu. Bauer je povedal, da se je podatek o dveh ustreljenih vojaki ob predaji pojavil že na samem začetku zgodbe, pri čemer so se tvoreci zgodbe sklicevali na pripoved Antona Bukovnika o razgovoru z Marjanom Kobaletom v času prevzema dokumentacije. Tedaj naj bi se namreč Kobale razjezil in komentiral, da "so oni pred tem ubili dva naša in kaj si mislijo, mi smo pa potem dva njihova". To je bil eden od osrednjih argumentov zgodbe, ki je bila povedana Budji na samem začetku sodelovanja (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Bojan Budja je Bukovniku v mesecu januarju 1999 izjavil, da mu je dokumentacijo o Viču posredovala oseba, ki je tik pred upokojitvijo ter je v zvezi Pogorevca že pred časom apelirala na nekdanjega ministra Andreja Štera, ob tem pa je že tedaj iskala stike z novinarji, da bi to objavili (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99). Po obeh kriterijih v izjavi Budje je prepoznaven Zvone Šuligoj, vendar tega Budja v neposrednem razgovoru z delovno skupino ni potrdil, prav tako pa je to dejstvo zanikal tudi Zvone Šuligoj (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99; Zvone Šuligoj, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-52/99).

Na podlagi pregleda izpisov telefonskih komunikacij v kritičnem obdobju, je delovna skupina ugotovila, da se v vseh ključnih trenutkih pojavljata tudi dva posrednika, to sta Mojca Luin, poslovna sekretarka ministra, in Franci Povše, načelnik UNZ Novo mesto, katerih vsebinsko vlogo, delovna skupina ni uspela pojasniti. Tako so interakcije obeh z osebami v aferi, zaznane že v času prve predaje dokumentacije policije novinarju Bojanu Budji, kakor tudi kasneje, v času priprav člankov o Holmcu, ukrepov vodstva do protestnega shoda na Holmcu, še posebej pa pri sprejemanju odločitve o soočenju Boruta Likarja z novinarjem Bojanom Budjo. Povezave Francija Povšeta z Borutom Novakom, Milošem Šuštarjem, Mojco Luin, Borutom Likarjem, veleposlanikom Kovačičem in drugimi, je delovna skupina skušala pojasniti v neposrednem razgovoru z njim, vendar Povše ni bil pripravljen sodelovati pri osvetljevanju ozadja afere.

4. 3. Razvoj dogodkov po objavi člankov v Slovenskih novicah

Po prvi objavi v Slovenskih novicah, dne 27.11.1998, je Borut Likar naročil načelniku UNZ Slovenj Gradec, Dragu Berdenu, da zbere osnovne informacije o navedbah v časopisu. Berden je zbrano gradivo dne 30.11.1998 po elektronski pošti posredoval v UJV, Likarju in njegovemu poslovnemu sekretarju Matevžiču (Drago Berden, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-6/99). Ugotovljeno je bilo, da je Likar eno kopijo tega dokumenta dal ministru Bandlju, drugo pa Marku Pogorevcu (ugotovitev delovne skupine iz prvega mandata - op. B. Gričar); slednja po ugotovitvah delovne skupine ni bila odtujena. Minister Bandelj ni zanikal možnosti prejema tega dokumenta, vendar ni znal pojasniti usode "Berdenovega" dokumenta (meni, da je šel v "franže") (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99). Del tega dokumenta, s katerim drugi posamezniki niso razpolagali, je bil dne 19.12.1998 objavljen v Slovenskih novicah.

Bojan Budja je v razgovoru na vprašanje, kako mu je bil vročeno Berdenovo poročilo z dne 30.11.1998, povedal, da ni povsem prepričan, vendar meni, da mu ga je prinesel Borut Novak, v manjši meri pa dopušča možnost, da mu ga je prinesel kurir, to je Likarjev voznik (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

Likar je po ustanovitvi delovne skupine, dne 03.12.1998, ves čas servilno obveščal ministra (tudi v prisotnosti njegovih najbližjih sodelavcev) o vseh ugotovitvah delovne skupine (Borut Likar, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-53/99).

Iz pregleda evidence izpisov telefonskih pozivov možnih akterjev afere je razvidno, da je po telefonskem stiku Boruta Novaka z Bojanom Budjo dne 14.12.1998 ob 14.27 uri nastala izredno visoka intenziteta telefonskih komunikacij med ključnimi osebami afere. Visoka intenziteta komunikacij je razvidna 17.12.1998 in 18.12.1998 (to je dan pred člankom Slovenskih novic "Roparji ali heroji z dne 19.12.1998). Samo Borut Novak je imel v teh dveh dneh 9-krat preko svojega GSM aparata stik z Bojanom Budjo, Miloš Šuštar pa je imel v istem časovnem obdobju kar 22-krat telefonski kontakt z istim novinarjem. Časovna opredelitev navedenih stikov omogoča sklepanje, da je Bojan Budja v razgovoru z delovno skupino govoril resnico, da mu je Borut Novak predal t. i. Berdenovo depešo (z dne 30.11.1998). Realno je mogoče sklepati, da je bilo v tem časovnem obdobju predano Bojanu Budji tudi t. i. Bukovnikovo poročilo, saj med 18.12.1998 in 28.12.1998, ko je bil objavljen članek o Holmcu, Borut Novak ni več klical Bojana Budje, medtem pa je imel Miloš Šuštar le še 5-krat stik z Budjo dne 21.12.1998 in 22.12.1998. Že dan po objavi članka o Holmcu pa je Borut Novak 3-krat preko svojega GSM aparata govoril z Bojanom Budjo.

Pregled dokumentacije v Gotenici, katerega je Borut Likar odredil preko Mirana Korena, ko je v Gotenico Antona Bukovnika, je delovna skupina ocenila kot strokovno korektno ravnanje generalnega direktorja policije. Pri tej odredbi niso ugotovljeni nikakršni znaki zlorab ali zavestnega napeljevanja Bukovnika na iskanje dodatnih obremenilnih materialov proti Pogorevcu ali koroškim policistom. Formalno-pravno je Likar storil napako, ker je nalogo pregleda dokumentacijskega gradiva odredil brez vednosti Bukovnikovega organizacijskega vodje, Žarka Bogunoviča, ki je zaradi tega nedavno proti Bukovniku uvedel disciplinski postopek (Žarko Bogunovič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-49/99). Anton Bukovnik je opravil pregled gradiva, vendar se je glede ugotovitev o Holmcu zatekel k popolni improvizaciji, saj je celotno ugotovitev o spornih dogodkih na Holmcu zapisal povsem po spominu in brez vsakršnih strokovnih argumentov, ki bi izvirali iz delovne dokumentacije (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-47/99).

Marko Pogorevc je povedal, da je bil že pred objavo člankov Slovenskih novic z več strani opozorjen na priprave medijskega napada nanj (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99). Dne 13.11.1998 mu je Miloš Šuštar po telefonu že prvi znotraj ministrstva očital, da je vpleten v vojne zločine na Holmcu, kakor tudi, da prisluškuje ministru (Marko Pogorevc, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-40/99). Obstoje Šuštarjevega telefonskega klica potrjuje tudi evidenca izpisov telefonskih pozivov s GSM aparata Miloša Šuštarja z dne 13.11.1998. Po objavi prvega članka dne 27.11.1998, je s Pogorevcem stopil v stik minister Bandelj ter ga skušal pomiriti (Vinko Gorenak, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-41/99). Podobno je ravnal Likar, ki mu je predal tudi izvod Berdenovega poročila z dne 30.11.1998. Po Pogorevčevem sodelovanju v oddaji "Tednik" o dogajanjih na MP Vič med osamosvojitveno vojno, mu je minister Bandelj dne 19.12.1998 po telefonu očital, "kaj ima nastopati v javnosti" (Marko Pogorevc, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-40/99).

Minister je po izidu članka o nezakonitem ravnanju policistov na MP Vič dne 27.11.1998 po telefonu klical Gorenaka in ga prosil, da pomirjevalno vpliva na Pogorevca, (ministru je bilo že iz preteklosti znano, da ima Gorenak na Pogorevca velik vpliv). Minister je tudi dejal, "da v primeru, če Pogorevc ne bo dal miru glede objave Slovenskih novic pa lahko dobi še eno porcijo" (Vinko Gorenak, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-41/99). V času interpelacije je prišla na dan informacija o grožnji ministra Pogorevcu s porcijami, zaradi česar je Gorenak ministru posredoval tudi naslednji tekst: "Zgrožen pa sem nad vašo včerajšnjo (09.02.1999) izjavo enemu izmed novinarjev, ki vas je spraševal po uradnem zaznamku o najinem pogovoru, ki naj bi ga napisal jaz, ko ste le-temu dejali, da imate kake uradne zaznamke tudi vi za mene (točnega besedila ne poznam). Takoj pa mi je postalo jasno, da govorite z novinarjem o uradnih zaznamkih ali anonimkah, ki ste jih v preteklih letih prejeli in naj bi obremenjevali mene. O tem sem dvakrat govoril z vami, enkrat pa z g. Milošem Šuštarjem. Ali je slučaj, da so prvi dokumenti prišli do vas 15.12.1997, torej na moj rojstni dan,

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

drugi pa sredi odprtega razpisnega roka za vodstvo policije v letu 1998... " (Priloga št. 91). Minister je v prisotnosti Šuštar Miloša v času interpelacije Gorenaka prosil, da omili ta uradni zaznamek, kar je Gorenak storil na takšen način, da je v novem uradnem zaznamku opustil tekst v citatu ter potrdil, da mu je minister omenil porcije, ki jih je lahko deležen Pogorevc, če se ne bo umiril (Vinko Gorenak, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-48/99).

Dne 11.12.1998 je Miranu Korenu iz pisarne izginil notes z zapiski, zaradi česar so se pričeli v ministrstvu razširjati komentarji, da Bukovnik vlamlja v pisarne in krade dokumentacijo. Po izjavi Antona Bukovnika je minister Bandelj v tem obdobju novinarju POP TV Borutu Mešku izjavil, da se Bukovnik maščuje svojemu šefu, ker "kavsca" njegovo prijateljico. (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99; Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Pogorevc je po objavi članka Roparji in heroji? v Slovenskih novicah dne 19.12.1998 ministru Bandlju povedal, da bo šel v primeru, če ne bo umiril žogice, osebno v javni spopad z njim preko sredstev javnega obveščanja, ker ima slike o druženju z vodstvom podjetja Mirage. Minister se je takrat strinjal, da je treba zadeve umiriti (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99).

Bojan Budja je v razgovoru povedal, da sta on in Marjan Bauer po objavi člankov o nezakonitem ravnanju policistov na Viču nadaljevala z zbiranjem podatkov o prvotno ponujeni zgodbi Novaka in Šušterja o vojnih zločinih na Holmcu. Poizvedbe o Holmcu je Budja opravljal tudi pri Borutu Likarju, vendar to prične početi šele v mesecu decembru 1998. Na temo Holmec se je Budja z Likarjem pogovarjal dne 26.12.1998 na tenis igrišču na Otočcu, kjer ga je Likar prvič pregovarjal, naj ne dela škode tistim, ki so se v osamosvojitveni vojni resnično borili ali pa celo izgubili najbližje ter mu tudi zagotavljal, da bo ministrstvo samo raziskalo eventualni obstoj spornih okoliščin v tej zvezi. V zvezi odgovora na prošnjo za vpogled v dokumentacijo v Gotenici je Budja klical po telefonu Likarja že pred tem dvakrat, v enem primeru pa je dne 21.12.1998 prišlo tudi do Likarjeve izjave o zapisu v Bukovnikovem dokumentu, ki ima znake kaznivega dejanja izdaje uradne tajnosti ter je predmet kriminalistične preiskave (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99; Borut Likar, UZ, št. 001/5-4-UKS-008/12-53/99). Iz izpisov evidenc telefonskih klicev na GSM aparat Boruta Likarja razvidno, da je Budja klical Likarja 07.12.1998 3-krat, dne 08.12.1998 1-krat, dne 09.12.1998 1-krat, dne 11.12.1998 1-krat, 15.12.1998 2-krat in 16.12.1998 1-krat, nato pa ga ni klical vse do 07.01.1999.

Likarju, ki je dne 03.12.1998 ustanovil delovno skupino za ugotavljanje dejanskega stanja o navedbah v sredstvih javnega obveščanja, je delovna skupina na njegovo zahtevo dne 11.12.1998 posredovala tudi kopije dokumentacije, ki jo je pridobila od Antona Bukovnika (uradni zaznamki o

sumih zlorabe dokumentacije in podobno), med katerimi je bila tudi kopija Bukovnikovega poročila z dne 02.12.1998 (brez žiga in podpisa). Navedeno dokumentacijo naj bi Likar potreboval za sestanek pri ministru (Borut Likar, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-53/99). Po značilnostih te kopije obstaja verjetnost, da je bila ravno ta kopija zlorabljen ter posredovana novinarju Budji (ugotovitev delovne skupine v prvem mandatu).

Do podobne potrditve, da so Slovenske novice dobile v posest Bukovnikov dokument pred objavo, je delovna skupina prišla v izjavi Janeza Mužiča, ki je imel na novoletnem sprejemu novinarjev pri Vladi Republike Slovenije okoli 20.12.1998 stik z Marjanom Baurom in Bojanom Budjo. V razgovoru sta Mužiča vprašala, kdaj bo Bojan Budja prejel odговор na svojo vlogo za vpogled v Gotenico. Pojasnjevanje Mužiča, da je minister soglašal s vpogledom v dokumentacijo, je Marjan Bauer preprosto prekinil in izjavil, da ni pomembno ali bodo dobili odgovor, ker imajo za Holmec zadosti materiala in bodo o njem Slovenske novice pisale (Janez Mužič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-22/99). Dne 22.12.1998 je Bauer v rubriki "Strogo nezaupno" in članku Selilec narodov (Priloga št. 128) že napovedal pisanje o Holmcu, pri tem pa je tudi vsebinsko nakazal, da razpolaga z Bukovnikovim dokumentom z dne 02.12.1998. Na novoletnem sprejemu pri ministru notranjih zadev dne 08.12.1998 pa je Žarko Bogunovič izjavil Žarku Hojniku, "da je šel Bojan Budja v zadevi Vič kpt buldožer, mi smo si zadevo predstavljali drugače" (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99; UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-28/99). Žarko Bogunovič je v razgovoru sporno izjavo pripisal novinarju Žarku Hojniku, ki naj bi ga na takšen način skušal provocirati (Žarko Bogunovič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-49/99).

Marko Pogorevc je dne 28.12.1998, je po objavi članka Slovenskih novic o vojnih zločinih na Holmcu, po telefonu protestiral pri ministru Mirku Bandlju proti takšnem razvoju dogodkov, Mirko Bandelj pa je njegov protest komentiral: "Pogorevc, kaj pa se greste, saj v tem članku sploh niste omenjeni" (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99).

Minister Bandelj je dan po objavi članka Slovenskih novic, da Likar pritruje ugotovitvam Slovenskih novic (dne 13.01.1999), izjavil, da je za celotno afero kriv Bukovnik ter da bo moral za to tudi odgovarjati, kar bo pomirilo celotno zadevo (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99, Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99). Dan pred protestnim shodom na Holmcu je minister zavrnil Bukovnikov predlog javnega demantija ter mu zagotovil, da ga bo rehabilitiral na tiskovni konferenci (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99). Istega dne se je Bukovnik povezal z iniciativnim odborom za pripravo protestnega shoda o Holmcu ter nastopil na njihovem sestanku z vsemi ugotovitvami, ki jih je do tedaj imel. Bukovnikov nastop so z njegovo privolitvijo zvočno posneli. Med novinarji pa so se razširile govorice, da je Bukovnik svoj dokument z dne

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

02.12.1998 sam posredoval novinarju Bojanu Budji (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99). Do takšne dezinformacije je prišel tudi Anton Krkovič v razgovoru z Bojanom Budjo, zaradi česar je Bukovnika ob prihodu na Holmec direktno napadel s vprašanjem, zakaj je dal dokument Budji (Anton Bukovnik UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99; Anton Krkovič, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-56/99).

Iz pregleda evidence izpisov telefonskih pozivov je ugotovljeno, da je Miloš Šuštar že 06.01.1999 klical novinarja Bojana Budjo 1-krat, dne 07.01.1999 2-krat ter 08.01.1999 1-krat. Naslednji Šuštarjev klic Bojanu Budji je evidentiran 11.01.1999, nakar je povečana intenziteta Šuštarjevih pozivov Budji, tako ga je dne 13.01.1999 klical 2-krat, 14.01.1999 4-krat, 15.01.1999 6-krat in 16.01.1999 1-krat (tako po protestnem shodu na Holmcu). V istem časovnem obdobju je budja klical na GSM aparat Likarja 23-krat.

Dne 19.01.1999 je Bukovnik preko Darka Njavra organiziral srečanje z novinarjem Bojanom Budjo v lokalu "Strelček" ob Dolenjski cesti, nato pa je Budjo odpeljal v stanovanje v Črnučah, kjer mu je Budja povedal za akterje afere Vič in Holmec. Istega dne se je v prostorih SE MNZ Bukovnik sestal z Vinkom Gorenakom, pri katerem se je zanimal o svojem delovno-pravnem položaju po odstranitvi s projekta "Policija med osamosvojitveno vojno". O tem sestanku v SE MNZ je bil obveščen minister Bandelj, zaradi česar je od Gorenaka iskal direktno pojasnilo (Vinko Gorenak, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-41/99; Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99).

Minister Mirko Bandelj je za diskreditacijo Bukovnika zlorabil dva uradna zaznamka, označena kot uradna tajnost - strogo zaupno, katera je Bukovnik posredoval delovni skupini dne 17.01.1999. Uradna zaznamka sta bila ministru izročena na njegovo prošnjo, da želi pripraviti odločbo o ničnosti stopnje zaupnosti na teh dveh dokumentih. Odločbo o ničnosti je ministru pripravil Goran Klemenčič dne 20.01.1999. Dne 21.01.1999 je Žarko Bogunovič v svoji pisarni izročil kopijo obeh dokumentov novinarju Robertu Škerjancu v prisotnosti Janeza Mužiča (slednji je dokumente kopiral v pisarni Vide Lopič), verjetno pa so bili isti dokumenti izročeni še novinarjem Vladimirju Vodušku, Bojanu Travnu in Bojanu Budji (slednji je kopijo dokumenta vrnil skupini kriminalistov). Ob predaji teh dokumentov novinarjem se je skušalo vplivati na novinarje, naj Bukovnika ne jemljejo resno, saj je tajno preiskoval svojemu šefu pisarno in podobno (Janez Mužič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-22/99).

Dne 20.01.1999 je bila imenovana nova delovna skupina za vodenje projekta "Policija v osamosvojitveni vojni", ki je pod vodstvom Lidije Brečko istega dne brez prisotnosti Bukovnika prevzela dokumentacijsko gradivo v Gotenici (Lidija Brečko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-8/99). Del

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

manjkajočega pisnega materiala iz Gotenice in video kaset je Bukovnik zapisniško izročil delovni skupini (Priloga št. 53). Minister je istega dne opravil razgovor z Bukovnikom, pri tem razgovoru pa je med njima prišlo tudi do spora (Rudi Malnar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-21/99; Priloga št. 51).

Zanimivo je dejstvo, da so se po prevzemu dokumentacijskega gradiva oziroma odstranitvi Antona Bukovnika s projekta "Policija med vojno" začeli pojavljati poskusi Žarka Bogunoviča in Miloša Šuštarja, da bi se to gradivo prikazalo kot arhiv ter tako na ta način postalo javno dostopno. V tej smeri so bili na Brečkovo s strani Mužiča in Bogunoviča izvajani tudi določeni pritiski za javni nastop in prikaz arhiva na POP TV (Lidija Brečko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-8/99, Stanislav Fjeko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Bukovnik se je dne 29.01.1999 oglasil v kabinetu ministra, ker je oddal bolniške liste. Ob prihodu v prostore kabineta ga je opazil Žarko Bogunovič ter mu dejal, da se želi po vrnitvi na delo z njim pogovoriti. Bukovnik je predlagal, da se takoj pogovorita, nato pa mu je Bogunovič dejal, da se naj vrne čez 15 minut. Po vrnitvi sta pričela razgovor v Bogunovičevi pisarni. Razgovor je bil umirjen, Bogunovič pa je bil izredno previden v svojih vprašanjih in komentarjih. Bukovnik je imel občutek, da ga je Bogunovič snemal, glede na način, kako se je kasneje v razgovor vključil minister pa je imel vtis, da je razgovor poslušal neposredno tudi minister. Bogunovič je v razgovoru najprej skušal sprebrniti svoje aktivnosti iz preteklosti. Tako je zanikal, da se je zanimal za delo delovne skupine v času pregleda dokumentacijskega gradiva v Gotenici, ker se je njegov poziv k poročanju nanašal na splošno in ne na delovno skupino. Bogunovič je dejal Bukovniku, da je tragična figura, s katero se manipulira ter ga je vprašal ali res misli, da je on dal dokument Budji. Bukovnik mu je odvrnil, da če se je zmotil, se bo za to tudi javno opravičil. Bogunovič ga je seznanil, da ga bo tožil preprosto zato, da bo prisiljen te svoje trditve dokazati na sodišču. Bogunovič je vzel iz predala zajeten kup dokumentov ter jih postavil pred Bukovnika, nakar mu je dejal, naj si jih pogleda. Ker je bil očitno postavljen v položaj (posiljevanje, da si jih ogleda), da naj prime dokumente, je Bukovnik pomislil, da želi Bogunovič doseči, da bi bili na teh dokumentih njegovi prstni odtisi, kar bi lahko ponovno zlorabili, saj se je v tem času še vedno govorilo, da je vlomil v Korenovo pisalno mizo in odtujil dokument. Med uradnimi zaznamki mu je Bogunovič posebej pokazal dopolnilo interpelacije ter mu dal del kopijo tega dokumenta, da ga bo imel za tisto, kar je "zakuhal s svojim početjem". Bogunovič je Bukovniku pojasnjeval, da ni bil na protestnem shodu na Holmcu, ker je imela hči 10. rojstni dan. Posebej je Bogunovič prepričeval Bukovnika, da če bi z Raj Borisom skupaj pripravljala afero Vič, da se potem ne bi skupaj razkazovala, se javno družila vsako soboto in skupaj hodila na kavo. Glede pogovora Krkoviča z Budjo po telefonu, je Bogunovič izrazil dvom, da se je Krkovič sploh pogovarjal z Budjo, po njegovem je Krkovič klical nekoga drugega, ker so to "prefrigani ljudje". Na podoben način se je Bogunovič izrazil o novinarjih ter jih označil z mrhovinarji, ki jim ne gre

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

zaupati, tako "vas je tudi Budja lagal". Bogunovič je Bukovniku vročil odločbo o ničnosti oznak zaupnosti na njegovem uradnem zaznamku z dne 17.01.1999 ter ga seznanil, da še razmišlja, ali ga bo dal v disciplinski postopek. Posebej je Bogunoviča zanimalo, ali ima kakšne stike s Pogorevcem Markom ter kaj so imeli z njim kriminalisti, ki preiskujejo kaznivo dejanje v zvezi z njegovim dokumentom. V tem času je prišel v pisarno tudi minister Bandelj, ki je bil aroganten in je kričal na Bukovnika, da širi netočnosti in laži, da ni bilo nikakršnih sestankov z Markom Pogorevcem. Nato ga je Bukovnik vprašal, ali se on spomni, kaj je govoril na Holmcu v pričo Haliloviča, vendar je minister tudi to zanikal. Minister mu je očital, da se je sporni dokument tako razširjal, da so bili faksi vroči, nakar mu je Bukovnik pojasnil, da so njegovi dokumenti označeni oziroma ima vsak svojo značilnost, kar je ministra tako zmedlo, da je odšel. Razgovor je bil na ta način zaključen. (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99).

4. 3. 1. Razvoj dogodkov v času Likarjeve odsotnosti v Braziliji

Pred odhodom Boruta Likarja v Brazilijo ga je Bojan Budja obiskal v MNZ, pri čemer njegov obisk ni bil ustrezno evidentiran na recepciji, saj ga je pri vходу pričakala Likarjeva tajnica ter mimo recepcije odpeljala v prostore MNZ. Ob tem obisku je Likar dejansko Bojanu Budji potrdil, da bodo za Pogorevca ugotovljene določene nepravilnosti, pri katerih pa ne bo mogoče dokazovati, da si je Pogorevec ustvaril protipravno premoženjsko korist. Likar je razgovoru z Budjo tudi komentiral potek preiskave dogodkov na Holmcu ter pri tem Budji povedal, "da v želodcu čuti, da je bilo tam nekaj narobe". Ker je Budja v članku Generalni direktor policije pritrjuje ugotovitvam Slovenskih novic dejansko uporabil Likarjeve besede iz njunega pogovora, Likar pred svojim odhodom tako ni mogel demantirati Budjinega prispevka (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

Likar je odpotoval v Brazilijo na zelo prikrit način, saj nihče od njegovih ožjih sodelavcev ni vedel, kje je na dopustu. Med dopustom je bil preko lastnih telefonskih pozivov seznanjen z dogajanjem na protestnem shodu na Holmcu. Po vrnitvi iz dopusta v Braziliji je moral Likar najprej na razgovor k ministru Bandlju, pred tem ni smel govoriti z nobenim uslužbencem ministrstva. To zahtevo je minister v razgovoru z delovno skupino utemeljeval, da je pričakoval, da Likar po vrnitvi ne bo obvladoval situacije, ker bo čisto iz sebe. (Stanislav Veniger, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-35/99; Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99, Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99). Bojan Budja je bil v stiku z Borutom Novakom tudi v času, ko so bili Novak, Likar, Urankar (zasebnik iz Laškega) in Završnik (nekdanji direktor Papirnice Radeče) v Braziliji. Budja je povedal, da sta Likar in Urankar že dolga leta velika prijatelja, Urankar pa je zaradi svojega finančnega položaja velikokrat naredil kakšno uslugo Likarju - kot primer je navedel praznovanje Likarjevega 40. rojstnega

dneva, ki je bil v stavbi kmečkega turizma Krka Novo mesto na Trški gori. Tedaj je Krka krila vse stroške, razen hrane in pijače, ki jo je plačal Urankar. Novak mu je tedaj iz Brazilije sporočil, da je bil Likar, ko je slišal za protestni shod na Holmcu in ostala dogajanja v Sloveniji vezana za ta problem, ves iz sebe (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

Za Likarja je bila po vrnitvi iz Brazilije značilna neobičajna agresivnost, tako je takoj po vrnitvi zahteval poligrafiranje, naslednjega dne je imel tiskovno konferenco. Po tiskovni konferenci Likarja dne 22.01.1999 so Luin Mojca, Šuštar Miloš in Bogunovič Žarko očitali Likarju, da je v svojem nastopu preveč napadel Bojana Budjo. Koren je Likarjev nastop ocenjeval kot prepričljiv in dober, saj je na novinarje naredil vtis, da ne laže (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99). Istega dne je Likar od svojih namestnikov zahteval, da gredo z njim v Tacen na proslavo (utemeljeval z dokazovanjem enotnosti vodstva policije). V Tacnu je imel ločen razgovor s Pogorevcem, katerega je komentiral s tem, da je moral Pogorevca "kregati" zaradi njegovih javnih nastopov in podobno (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99).

4. 3. 2. Soočenje Boruta Likarja z Bojanom Budjo v oddaji "Odmevi"

Istega dne, ko se je Likar soočil v Odmevih z novinarjem Bojanom Budjo (22.01.1999), je bil Likar skupaj s svojimi namestniki na proslavi v IC. Takoj po proslavi ga je Pogorevc zaprosil za ločen razgovor. Likar mu je tedaj komentiral, da še nikoli ni bilo tako slabo v policiji kot je sedaj pod vodstvom ministra Bandlja. Pogorevc je Likarja soočil z dejstvom, da eden od njiju, to je Likar ali Bandelj, laže, kar mu je tudi ilustriral s primerom odstranitve Branka Slaka z mesta načelnika UNZ Ljubljana. Likar je slednje komentiral, da laže minister, saj mu je on naročil, da mora zamenjati Slak Branka. Likar je tudi zavrnil očitek, da je novinarju Budji izjavil, da se kljub zaključevanju preiskave o Viču marsikaj sliši o Pogorevcu po hodnikih ministrstva ter o tem preprosto trdil, da tega Budji ni rekel (v tej zvezi je Likar delovni skupini izjavil, da je računal na tisti del preiskave, ki ga je delovna skupina razširila med samo preiskavo glede ocenjevanja porabe finančnih sredstev ob papeževem obisku - opomba B. Gričar). Likar je Pogorevcu tudi zanikal svojo vpletenost v afero Vič in Holmec ter pri tem tudi zanikal, da so mu znani akterji (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99). Korenu je po prihodu v Tacen telefoniral urednik Odmevov TV Slovenija, Drago Balažic ter povabil Likarja v oddajo Odmevi. Kmalu po tem prvem pozivu je Balažic ponovno telefoniral ter predlagal, da bi bilo v Odmevih soočenje, katerega je možno izvesti tako, da bi bila vsak v svojem prostoru ali da bi vsak zase dala samostojne izjave ali pa klasično neposredno soočenje na snemanju. Koren se je z Balažicem dogovoril, da bo o tem obvestil Likarja, kar je tudi

Uporabnik: [REDACTED] član preiskovalne komisije

storil (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99). Likar se je posvetoval z ministrom, nato pa je Korenu dejal, da ne bo šel na Odmeve ter naj ga opraviči, da je bolan. Koren je nasprotoval takšnemu opravičilu, saj je bil dopoldan z novinarji in bi bilo vsakemu jasno, da se izogiba soočenja. Minister Bandelj je telefoniral Korenu in ga vprašal, kako se Likar drži, po Korenovem odgovoru (dobro), pa ga je minister seznanil, da je novinar Bojan Budja dal "ubijajočo izjavo za Delo" (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Po vrnitvi iz Tacna na MNZ je šel Likar na razgovor k ministru zaradi sodelovanja v oddaji Odmevi ter se pri njem zadržal eno uro. Okoli 18.30 ure se je Likar vrnil v pisarno bled v obraz in nič navdušen, da bi šel na soočenje z Budjo. Prvotno je Likar dejal, da je stvari pri ministru postavil na ostro in da z njim ne bodo pometali. Zatem je sam zase ugotavljal, da imajo tri stvari proti njemu: "mojo uro, vendar je ta čista; kurbarijo, vendar mi s tem naredijo samo težave v familiji, tretje pa ne vem, kaj bi bilo". Likar je tudi izjavil, da bi bila tretja stvar lahko samo to, da je Budji po telefonu prebral del Bukovnikovega dokumenta. Koren mu je tedaj dejal, da Budja svojih virov ne bo izdal pred javnostjo ter da zaradi tega ni ogrožen. Kmalu zatem ju je minister poklical k sebi v pisarno (prisotni so bili še Šuštar, Luinova in Bogunovič). Minister je vsem dejal, da se morajo odločiti o tem, ali gre Likar na soočenje. V tem razgovoru so bili vsi, razen Korena, proti temu, da se Likar sooči z Budjo. Minister je le molčal in živčno vrtel v rokah zastavico, na koncu pa je dejal, da če Koren pravi, da naj Likar gre v soočenje, potem naj Likar to tudi stori. Likar se je tudi sam strinjal, da gre v soočenje z Budjo (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99). Že konec meseca decembra je minister Bandelj povedal Miranu Korenu, da ima Marjan Bauer takšne podatke oziroma material za Likar Boruta, da bi moral Likarja v primeru objave teh podatkov, zamenjati v pol ure (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Koren je po odločitvi pri ministru pripravljaj Likarja v pisarni za nastop v oddaji Odmevi TV Slovenija, vmes pa ga je nekajkrat klical minister ter poizvedoval, kako se drži Likar. Koren je šel z Likarjem tudi na krajši sprehod z namenom, da bi ga razbremenil. Med sprehodom je Likar po telefonu govoril tudi s Pogačnikom ter se zanimal o 266. členu - Izdaje uradne tajnosti (kaj določa okoli predaje dokumenta itd.). Likar v razgovoru s Pogačnikom ni izhajal iz svojega primera, torej, kaj se zgodi, če nekomu sporočiš zaupen podatek, zaradi česar mu je Pogačnik govoril bolj načelno. (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Nekaj po 20.00 uri sta z Likarjem odšla na RTV Slovenija. Ko so ju namestili v enem prostoru, je Likar vprašal, kje je Budja. Povedali so mu, da imajo Budjo v drugem prostoru, nato pa je Likar predlagal, da sedijo skupaj, saj niso skregani. V prostor je kmalu zatem prišel Budja. Nato sta se z Likarjem pogovarjala o tem, kaj je bilo komu sploh treba to storiti ali izjaviti; njun pogovor je bil

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

prijateljski in v takšni intonaciji, kot da ju je nekdo izkoristil. Novinar Slak, ki je vodil soočenje, je bil tako pred, med in po snemanju izredno nervozen. Ko je Koren prišel v režijo, je pregledal pripravljena vprašanja Slaka, vendar se mu niso zdela nič posebnega. Med samim snemanjem je Slak v svoji živčnosti dvakrat Likarja imenoval z "minister Bandelj", zaradi česar so morali del snemanja ponoviti. Ob tej ponovitvi je Slak postavil Budji vprašanje "kdo mu je povedal za ugotovitve Bukovnika", nato pa je Budja odgovoril, da mu je to povedal Likar po telefonu, čemur pa je pritrdil tudi Likar. Koren po končanem snemanju ni videl nič posebnega, kar bi lahko Likarja ogrozilo, nasprotno pa je ocenil Balažic, ki je dejal, da je Likarjevo priznanje "špic novica dneva". Tudi ob odhodu je bil Slak nervozen (potile so se mu roke, hitel je stran od njih itd.). Po snemanju so šli Koren, Likar in Budja skupaj na pijačo, kjer je Budja izjavil, da se namerava zaradi teh dogodkov za nekaj časa umakniti, Likar pa je tarnal, da ima same težave zaradi odrekanja v korist službe. Med vožnjo domov so Korena klicali minister, Bogunovič, Pogačnik, Veniger in vsi poizvedovali, kako je bilo na snemanju. Vsem je Koren posredoval pozitiven vtis. Šele po predvajanju oddaje Odmevi ga je klical Veniger in opozoril, da je Likar javno priznal storitev kaznivega dejanja in ga vprašal, ali se sploh zaveda resnosti položaja (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99). V nedeljo, dne 24.01.1999, je minister klical Korena in mu dejal, da je peljal Likarja v klavnico (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99; Marjan Pogačnik, UZ, št.0022-5-UKS-008/12-25/99).

Po predvajanju oddaje Odmevi na TV Slovenija je Likar telefoniral Pogačniku ter se zanimal, kakšen ima vtis o njegovem nastopu. Tedaj je Pogačnik povedal Likarju, da je njegov nastop s kazensko-pravnega vidika izredno sporen, saj ga javno priznanje, da je sporočil strogo zaupne podatke, sedaj lahko močno obremenijo. Likar je po njegovi pripombi na hitro končal razgovor. (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99).

Potek soočenja je Bojan Budja opisal kot posebno zanimiv dogodek. Budjo je po telefonu obvestil Borut Novak, da namerava v večernih urah Likar nastopiti v Odmevih. Budja je po telefonu poklical novinarja TV Slovenija Slaka ter se pozanimal, kaj ima v napovedniku pripravljenega za Likarja. Slak mu je povedal, da ga je ravno nameraval poklicati ter mu predlagati soočenje z Likarjem. Budja se je s Slakom dogovoril, da ga bo obvestil nazaj, ker se mora najprej pogovoriti z urednikom Marjanom Baurom. Kmalu po tem razgovoru je Budjo poklical po telefonu Borut Novak ter ga seznanil, da se minister ne strinja, da bi šel Likar na TV SLO na soočenje, zaradi česar bo njegov nastop na TV SLO verjetno odpadel. Po tem razgovoru je Budja odšel na igranja tenisa, kjer so ga nekaj po 18. uri obvestili, da je predlog za soočenje še vedno aktualen. Po posvetu z Baurom je na soočenje pristal. Neposredno po tem, ko je bil sprejet zaključek, da soočenje bo, je vrsta oseb skušala vplivati na to odločitev. Tako je Likarja po telefonu klical veleposlanik Kovačič iz Zagreba ter ga pregovarjal, naj bo pameten. Budjo je klical Gregor Golobič, tajnik LDS, in se skušal pri njemu zanimati, kaj se bo na

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

soočenju zgodilo. Budja mu je povedal, da se bo soočenje slabo končalo za Likarja. Budja je tudi Novaka po telefonu direktno opozoril, da se soočenje za Likarja ne bo dobro končalo, kakor tudi, da namerava Likarja soočiti s tem, da mu je posredoval podatke iz Bukovnikovega poročila. Pred samim snemanjem je Likarju dejal, da naj vsaj sedaj, na snemanju, sname uro, ki jo je prejel od nekega Albanca kot nagrado za urejeno državljanstvo (enak podatek je Miloš Šuštar zaupal Stanislavu Venigerju, ko je slednji seznanil ministra, da je Likar osumil Šuštarja, da je akter afere - op. B. Gričar). Bauer in Budja Albanca poznata ter menita, da če bi policija to osebo samo malo stisnila, bi povedala, kaj se je zgodilo. Likar je dejansko takoj snel uro z roke ter jo je imel med snemanjem v hlačnem žepu. Pred snemanjem je Likarja Budja tudi opozoril, da je njun telefonski razgovor takrat, ko mu je prebral tekst iz poročila Bukovnika, posnel, zaradi česar naj ne poskuša v soočenju eskivirati. Oba navedena dejstva sta vplivala, da je Likar na soočenju priznal sporočanje podatkov. Naslednjega dne po soočenju sta Borut Likar in Borut Novak celo dopoldne sedela v lokalu v Novem mestu ter na vse načine skušala dobiti Budjo. Novak je kasneje Budji povedal, da sta imela novo varianto, kako bi Budja lahko rešil Likarja odgovornosti za posredovanje podatkov (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99). Ugotovitve delovne skupine iz izpisov telefonskih pozivov za dan 22.01.1999 opozarjajo, da so potekale intenzivne komunikacije med Milošem Šuštarjem in Borutom Novakom, pri čemer sta vsak zase skušala očitno vplivati na Likarja (preko Kovačiča - ambasada RS v Zagrebu, Roberta Rotarja - podjetje Mirage in drugih). Tudi komunikacije med Šuštarjem, Novakom, Likarjem, Povšetom, Luinovo in ministrom Bandljem opozarjajo, da je soočenje ekstremno povečalo medsebojne interakcije.

Izjavo Bojana Budje potrjuje tudi pripoved Marjana Baura, da sta se z Budjo konkretno dogovorila o taktiki Budjinega nastopa neposredno pred soočenjem - izzivanje z ročno uro in posnetek telefonskega pogovora (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99). Potrjena je tudi izjava Bojana Budje o tem, da ga je o soočenju po telefonu obveščal Borut Novak, pri čemer pa je zamolčal svoje razgovore z Milošem Šuštarjem, ki so sočasno potekali. Borut Novak sploh ni sodeloval v razgovorih pri ministru, poleg Boruta Likarja je bil prisoten le Miloš Šuštar, ki pa je med razgovori večkrat zapustil prostor ter med drugim obveščal Novaka o dogajanjih. Likar je z Novakom, pred sprejetjem odločitve, da bo šel na soočenje v oddajo Odmevi, tudi sam dvakrat govoril z njim. (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99; ugotovitve delovne skupine s pregledom izpisov telefonskih razgovorov)

Zanimivo je ravnanje ministra Bandlja, ko je po sprejeti odločitvi in odhodu Likarja na soočenje z Budja v oddaji Odmevi, po telefonu ob 20.00 uri poklical Pogorevca in mu dejal: "Sedaj je zadeva jasna, Likar ima nocoj soočenje v Odmevih z Budjo in bo priznal, da je on dal podatke, samo toliko je potrebno počakati, da se konča snemanje, ki se bo začelo ob 20.30 uri. Le glejte nocoj Odmeve...". Na osnovi te izjave ministra je Pogorevc sklepal, da je minister sklenil kompromis z Likarjem oziroma mu moral nekaj obljubiti, da je dal takšno izjavo, saj normalen človek tega ne bi šel priznati

Uporabnik: [REDACTED] član preiskovalne komisije

javno na tako naiven način (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99). Minister je to svojo potezo delovni skupini komentiral, da je to takrat govoril, ker je bila situacija taka; iz več strani so prihajali signali, da bi radi zadevo umirili. Tudi novinarji so pisali bolj umirjajoče. Tisti dan je bil en komentar na POP TV, ki ga je nekje zbodel. Ko je Likar odhajal na soočenje, je imel Mirko Bandelj občutek, da bo to povedal, saj je vedel za pogovor z Budjo. Takrat je Mirko Bandelj odsvetoval to soočenje. Bandelj dvomi, da je Likar povedal Budji z namenom, da bi nekoga diskreditiral. Ocenil je, da je bil Likar prepričan, da je naredil nekaj dobrega, ko je govoril z Budjo (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99).

Drago Kos je glede soočenja Boruta Likarja z novinarjem Bojanom Budjo povedal, da je bila v času soočenja v prostorih TV Slovenija prisotna državna tožilka Barbara Breziger, ki se je z novinarjem Bojanom Travnom dogovorila, kaj naj novinar v studiu sprašuje Likarja. Traven je ta vprašanja prenašal Slaku v studiu (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99). Ta navedba Draga Kosa je sporna zaradi dejstva, da je imela državna tožilka Barbara Breziger istega dne kot Likar snemanje v prostorih TV Slovenija za oddajo Odmevi, kjer je sodelovala v oddaji skupaj s poslanko LDS Darjo Lavtižar Bebler. Namen njene prisotnosti v prostorih TV Slovenije je bil zanesljivo drugačen kot pa ga prikazuje Drago Kos (op. B.Gričar).

4. 4. Pogajanja in obtožbe Boruta Likarja ministra in njegovega ožjega vodstva za afero

Likar je za akterje afere Vič - Holmec večkrat obtožil ožje vodstvo ministrstva. Podlago za svoje obtožbe je imel v tem, da je o vseh ugotovitvah obveščal ministra, kateremu je dal tudi izvod poročila Draga Berdena z dne 30.11.1998 (to poročilo je bilo objavljeno v Slovenskih novicah dne 19.12.1998). Likar ni hotel govoriti o tem, ali je sporno poročilo Antona Bukovnika z dne 02.12.1998 predal ministru, povedal je le, da ga je z njim seznanil. Likar je ožje vodstvo ministrstva obtoževal tudi v nekaterih izjavah najožjim sodelavcem. Tako je že ob vračanju iz dopusta v Braziliji po telefonu iz Frankfurta klical Venigerja ter se zanimal, ali tisk kaj omenja Miloša Šuštarja in Draga Kosa. Po Venigerjevem negativnem odgovoru pa je dejal, da bo obema že pokazal (Stanislav Veniger, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-35/99). Po vrnitvi z dopusta v Braziliji je moral Likar najprej na razgovor k ministru Bandlju, ki je naročil, da pred tem nihče ne sme govoriti z Likarjem (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99). Po opravljenih razgovorih pri ministru, je Likar svojima namestnikoma Venigerju in Pogačniku v prisotnosti Korena izjavil, da je v ozadju afere Vič - Holmec vpleteno najvišje vodstvo ministrstva (posebej je omenjal Šuštarja in Kosa). Najvišje vodstvo ministrstva naj bi opozarjal, naj tega ne počnejo, ker policija tega ni vajena. Na

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Pogačnikovo vprašanje Likarju, ali ima kakšne dokaze za svoje izjave, je Likar tedaj dejal, da nima nič v rokah (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99). Podobne izjave je dal Likar tudi delovni skupini v prvem mandatu. Zadržek, da ne more javno govoriti o teh zadevah pa je utemeljeval s tem, da bi povzročil splošno krizo vodenja v ministrstvu in policiji. Najožjim sodelavcem v svojem kabinetu je komentiral: "Če povem, gre vse v božjo mater oziroma gredo vsi po vrsti" (Peter Solar, UZ, št. 0211-2-UKS-998/12-33/99). Likar je bil po vrnitvi iz Brazilije po nekaj dneh ponovno na dopustu, ob vrnitvi pa sta ga Pogačnik in Veniger seznanila, da bosta o njegovih izjavah po vrnitvi iz Brazilije in sumih o vpletenosti Kosa in Šuštarja seznanila kriminalistično skupino oziroma kriminalista Romana Kržana. Likar jima je tedaj odgovoril: "Saj to pa lahko zanikam". Povedal je, da ima pripravljene oziroma napisane tri verzije dogodkov, vendar se še ni odločil, katero bo uporabil, kar je bilo razumeti, da se namerava o svojem odstopu pogajati z ministrom oziroma sklepati kompromis (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-25/99).

Pred odstopom Boruta Likarja so potekali intenzivni razgovori med njim in ministrom Mirkom Bandljem o pogojih Likarjevega odstopa (Borut Likar, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-53/99). Za te dogovore je bilo moteče dejstvo, da je Likarjeva izjava na soočenju z Budjo imela znake kaznivega dejanja izdaje uradne tajnosti po 266/1 čl. KZ RS. Minister Mirko Bandelj je svojo prvotno izjavo članu delovne skupine, ob uradnem razgovoru z delovno skupino spremenil (prva izjava: da se je po ustanovitvi skupine kriminalistov za preiskavo kaznivega dejanja izdaje uradne tajnosti pri njemu oglasil Likar ter ga seznanil, da nikomur v kriminalistični službi ne more verjeti glede kvalifikacije statusa spornega Bukovnikovega dokumenta - ali predstavlja ali ne dokument z vrsto zaupnosti uradna tajnost in stopnjo strogo zaupno - ter ga pri tem prosil, da zadolži Miloša Šuštarja, da strokovno oceni status tega dokumenta).

V razgovoru z delovno skupino pa je Mirko Bandelj povedal, da neposredno s to zahtevo Likarja ni bil seznanjen, temveč sta se to dogovorila Likar in Šuštar (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99). Šuštar pa je v razgovoru povedal, da je na lastno iniciativo začel ocenjevati postopke določanja zaupnosti spornih dokumentov, ko pa se je o tem pogovarjal tudi z Likarjem, ga je Likar prosil, da bi v zvezi s tem kaj napisal (Miloš Šuštar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-54/99). Šuštar je po izjavi Pogačnika tik pred Likarjevim odstopom prišel samoiniciativno na jutranji sestanek k Likarju ter dejal, da naj vsi razen Likarja in Pogačnika zapustijo pisarno. Nato je Šuštar začel prepričevati Pogačnika, da sporni Bukovnikov dokument sploh ne predstavlja dokument, ki bi sodil med zaupne dokumente. Iz tedanjega Šuštarjevega nastopa je Pogačnik sklepal, da je bil sklenjen kompromis med Likarjem in ministrom Bandljem v tem, da Likar na soočenju z Budjo prizna posredovanje podatkov, Šuštar pa kot izvrševalec tega kompromisa skuša vplivati, da ti podatki sploh niso bili zaupni podatki (Marjan Pogačnik, UZ, 0022-5-UKS-008/12-25/99).

Likar je dne 26.01.1999 hotel na različne načine dobiti zagotovilo, da ni storil kaznivega dejanja s svojim sporočanjem podatkov Budji (upravičenost, da Bukovnikovo poročilo nosi oznake zaupnosti op. B. Gričar). V popoldanskem času je Likar klical Korena ter ga seznanil, da ima informacijo, da časopis Mag pripravlja članek o njegovem osebnem življenju. Kasneje je Korenu minister Bandelj komentiral, da bi bil ta članek še mnogo hujši kot je bil, če ne bi on sam osebno posredoval (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Drago Kos je opozoril, da je nekdo skušal zaustaviti začetek predkazenskega postopka kriminalistov. Nekdo se je dogovoril s tožilcem Gorazdom Fišerjem, da morajo prenehati delati. Roksandič in Pogačnik sta bila pri tožilcu Fišerju, ko pa sta prišla nazaj sta rekla, da bodo kriminalisti prenehali preiskovati ta primer, saj v tem primeru niso izpolnjeni znaki kaznivega dejanja. Kos je temu nasprotoval in zahteval, da kriminalisti nadaljujejo z delom, nato pa je stvar Pogačnika ali bo ovadbo podpisal ali ne. Kriminalisti so se na sestanku pri Pogačniku strinjali z Dragom Kosom (Drago Kos, UZ, št. 0211-1-UKS-008/12-45/99).

Kriminalisti, ki so obravnavali Boruta Likarja zaradi suma storitve kaznivega dejanja izdaje uradne tajnosti po 266. členu KZ RS so ugotovili, da si je Likar za pogajanja z ministrom Mirkom Bandljem pripravil tri dokumente, in sicer: kronologijo dogodkov, opis akterjev in pogoje za svoj odstop. Z vidika preiskave njegove odgovornosti je predvsem zanimiv dokument "pogoji za odstop", v katerem je od ministra Mirka Bandlja zahteval naslednje: odstranitev akterjev afere Vič - Holmec do konca leta 1999, premestitev na delovno mesto državnega podsekretarja s sedanjim osebnim dohodkom, do začetka šolskega leta 2000/2001 imenovanje za direktorja Izobraževalnega centra MNZ ali premestitev v tujino v sklopu procesov evropske integracije policije, zagotovitev trimesečnega izobraževanja za tuje jezike - od tega najmanj dva meseca v tujini itd. Namreč, že samo dejstvo, da je ministru dal pogoje za svoj odstop, kakor tudi, da je na prvem mestu zahteva, da odstrani akterje afere Vič - Holmec, opozarjata, da Likar ni bil med akterji afere Vič - Holmec, vsekakor pa je za večino aktivnosti vedel ter je zaradi svoje servilnosti do ministra sodeloval v posameznih njenih fazah z dajanjem dokumentov in podatkov ministru (temu v prid govorijo tudi njegove izjave na tiskovni konferenci takoj po vrnitvi iz Brazilije - op. B. Gričar).

Minister Mirko Bandelj je v razgovoru z delovno skupino ostal skrivnosten ob vprašanju, kako je Likar reagiral ob njegovi zahtevi, da odstopi. Minister Mirko Bandelj je povedal, da je Likarju rekel, da če ne bo odstopil on, bo odstopil on kot minister. Likar se je Bandlju zdel takrat zelo zaslepljen. Bandelj zagotavlja, da direktno ni zahteval Likarjevega odstopa. V razgovoru, ko sta ocenjevala situacijo, je tako Likar lahko tudi sam prišel do spoznanja, da odstopi s položaja generalnega

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

direktorja policije. Bandelj je imel občutek, da Likar izhaja iz nekih napačnih predpostavk. Imel je opazke kot npr., da je bil Šuštar zraven ali pa, da je imel Bandelj kaj pri tem, direktno pa mu očitka ni izrekel. To, da se je nekaj dogajalo, je Bandlju razložil Veniger. Na vprašanje, ali so bila pogajanja ob odstopu Likarja, je Bandelj povedal, da je Likarju zagotovil, da mu bo zagotovil katerokoli delovno mesto, če bo potrebno tudi v tujini (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99).

Vlogo Boruta Likarja v ozadju afere je Marjan Bauer opredelil z besedami, "da ni imel ključne vloge". Likar je samo sporočil Bojanu Budji po telefonu del teksta spornega dokumenta. Bauer je Budjo osebno pripravil na soočenje z Likarjem v oddaji Odmevi na TV Slovenija. Tako je po njegovi inštrukciji Budja neposredno pred soočenjem Likarja "stisnil". Dejal mu je, da naj pred snemanjem vsaj sname ročno uro, ki jo je dobil za podkupnino, kar je Likar tudi takoj storil. Dejal mu je tudi, da ima s sabo posnetek njunega pogovora po telefonu, ko mu je prebral del teksta iz "Bukovnikovega" dokumenta. Oboje je povzročilo, da je Likar priznal nezakonito posredovanje podatkov. Bauer je pri tem tudi pojasnil, da se z Likarjem ne marata še iz časa osamosvojitvene vojne, ker osebno Likarju ne zaupa. Tako je izrazil mnenje, da če bi osamosvojitveno vojno dobila JA, bi bil Likar še naprej načelnik UNZ. Glede ročne ure je povedal, da ima dejansko za Likarja ta obremenilni material, osebno albanskega porekla, ki je uro izročila Likarju. Glede tega podatka je Bauer govoril tudi z Debelak Slavkom, ki je zadeve le komentiral, da je Likar velikokrat posredoval za državljanstvo. Bauer je še dodal, da je bil Likar po objavi afere Vič "bremza" za ministrove načrte političnega obračuna z nasprotniki. Za obremenilni material je vedel tudi minister Bandelj (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Nasprotno je bil do Boruta Likarja kritičen novinar Bojan Budja, ki je v razgovoru trdil, da se je po objavi podatkov o Viču na kontaktih z Borutom Novakom pojavil tudi Borut Likar. Likar je v teh razgovorih pritrjeval navedbam v objavljenem članku ter bil tudi o vseh zadevah v naprej obveščen. Na posebno vprašanje, ali je bil Likar obveščen, da bodo objavljeni dokumenti dne 19.12.1998, je Budja pritrdil, da je bil Likar obveščen. Prav tako je bil Likar obveščen o pripravi članka o Holmcu dne 26.12.1998, in sicer na tenis igrišču, pri čemer je z zadevami soglašal oziroma jim ni nasprotoval (Bojan Budja, UZ, št.0022-5-UKS-008/12-59/99).

Na Likarjevo obnašanje so po mnenju Budje zanesljivo vplivala njegova poznanstva in medsebojne usluge med novomeškim vodstvom LDS. Tako se je veleposlanik RS v Hrvaški Kovačič posredno čutil odgovornega za početje Likarja, ker je sam pomagal ob imenovanju za generalnega direktorja policije. Gregor Golobič, Borut Novak, Miloš Šuštar so dodatno povezane osebnosti v političnem življenju v Novem mestu. Veliko prijateljstvo je tudi med Borutom Novakom in Romanom Kržanom, vodjem

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Sektroja za splošno kriminaliteto v UKS MNZ, s katerim sta skupaj še z Borutom Usenikom iz MORS opravljali Visoko pomorsko šolo v Piranu. Zaradi Novakovih uslug vodstvu v aferi Vič - Holmec so v vodstvu MNZ načrtovali oziroma Novaku prvotno obljubili prevzem PDT, kasneje pa USS, ker naj bi z odstavitvijo Branka Slaka premestili Stanislava Ficka na UNZ Ljubljana, na Fickovo mesto (USS) pa postavili Boruta Novaka. (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99)

Dne 27.01.1999 so Koren in še nekateri bližnji sodelavci Likarju svetovali, da naj odstopi ter pove javnosti resnico o ozadjih afere Vič - Holmec. Na isto temo je Koren govoril tudi z ministrom, ki pa mu je dejal, da je Likar v krizi ter da je potrebno ohraniti Likarjevo integriteto; pri tem je Koren dal ministru na znanje da ve, da so Likarja izkoristili. Po tem vztrajanju Korena, da naj Likar ob odstopu pove vso resnico o ozadjih, so se minister Mirko Bandelj, Miloš Šuštar in Žarko Bogunovič distancirali od Korena. Med novinarji so začele krožiti govorice, da bo minister odstranil Korena še pred začetkom interpelacije. Likar se je v času pred svojim odstopom zadrževal pretežno pri ministru, kjer se je očitno pogajal za sklenitev ustreznega kompromisa (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Drago Kos je po Likarjevem odstopu dne 29.01.1999 telefoniral Pogorevcu ter ga vprašal, ali namerava razbiti kriminalistično službo s svoji javnimi nastopi. Pogorevc mu je predlagal, da se dobita, ker si imata očitno marsikaj za povedati še iz leta 1991. Drago Kos mu je odgovoril, da tega dne ne more k njemu, ker se odpravlja na Koroško. Dogovorila sta se, da bo Kos poklical Pogorevca ter da se bosta nato dobila, vendar Kos po tem razgovoru ni več poklical Pogorevca (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99). Mirko Bandelj je po končani interpelaciji glede krivcev afere zbijal celo šale, tako je v prisotnosti več oseb rekel Mužiču: "Mužič, vi ste bili pri teh zadevah poleg". Mužiču ni bilo jasno, kaj je minister mislil, ko je to dejal. Očitkov, da bi Mužič prenašal dokumente, po Mužičevi izjavi minister ni dajal. O očitku, ki naj bi bil izrečen Mužiču, da ni sposoben niti predati dokumenta, je Mužič izjavil, da ne ve nič (Janez Mužič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-22/99). Mirko Bandelj je delovni skupini izjavil, da se je v tem primeru šalil, ker je vedel, da Bukovnik od samega začetka poleg obsoja Bogunoviča tudi Mužiča (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99). Nasprotno pa je ravnal Mirko Bandelj po ponovnem imenovanju delovne skupine za preiskavo ozadij afere Vič - Holmec, ko je opozoril Draga Kosa, "da Gričar nekaj čara, zna biti neroden". Čez nekaj časa je Mirko Bandelj Kosu ponovil to opozorilo, pri tem pa tudi dodal, da ima novi generalni direktor policije Andrej Podvršič nalogo, da se reši Kosa (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

4. 5. Informiranost in ukrepanje Vlade Republike Slovenije o ozadjih afere Vič - Holmec

Bauer je v mesecu januarju 1999, zaradi vse večjega pritiska javnosti in namigovanj o vpletenosti prvaka SDS Janeza Janše v afero, opravil razgovor s predsednikom Vlade Republike Slovenije, dr. Janezom Drnovškom. Ugotovil je, da dr. Drnovšek ni seznanjen z ozadjem afere Vič in Holmec oziroma o vlogi ministra in njegovega ožjega vodstva v tej zadevi. Iz navedenih razlogov je dr. Drnovška podrobno informiral o poteku dogodkov in vlogi vodstva ministrstva. Z dr. Drnovškom sta se dodatno dogovorila, da ne bo kompromitiral ministra Bandlja.

Marjan Bauer je dan po tem razgovoru, brez predhodnega dogovora, iz Urada za informiranje Vlade Republike Slovenije po kurirju prejel disketo s tekstom, ki naj bi ga Slovenske novice po uredniški korekciji objavile. Vsebinsko je bil tekst oblikovan tako, kot da gre za ugotovitve SOVE o udeležbi srbske obveščevalne službe v aferi Vič - Holmec. Tekst je bil tako slabo napisan, da je bilo izključeno sodelovanje SOVE. Naslednjega dne je bil sklican sestanek Sveta za nacionalno varnost pri Vladi R Slovenije. Teksta Bauer ni objavil, disketo pa ima skrito kot argument lastne zaščite, da je bil predsednik Vlade seznanjen z ozadjem afere (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Predsednik Vlade Republike Slovenije si je obveščenost zagotovil tudi preko svojega svetovalca Andreja Podvršiča, ki je dne 18.01.1999 opravil razgovor z Antonom Bukovnikom. Na osnovi telefonskega dogovora sta se dobila v lokalu pri Maxi-marketu. Podvršič je Bukovniku rekel, da ga dogodki, povezani s Holmcem, zanimajo čisto osebno, nato pa mu je Bukovnik povedal vse, kar je vedel do takrat. Podvršič mu je izrazil mnenje, da bi morali takšne zadeve urediti znotraj hiše brez javnosti ter Bukovnika vprašal, če že ima novo službo. Na Bukovnikovo vprašanje, v kakšnem svojstvu je na tem razgovoru, mu je povedal, da je svetoalec predsednika Drnovška ter dodal, da se vlada pretirano ne ukvarja s tem problemom, predsednik Drnovšek pa je seznanjen z njunim razgovorom. Podvršič je kazal, da ni v celoti zadovoljen z njunim razgovorom in poudaril, da ga zanima samo "če je vlada v zraku" (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99).

Dan pred sestankom Sveta za nacionalno varnost Republike Slovenije pri Vladi Republike Slovenije – ali ni le pred začetkom zasedanja državnega zbora se je Marko Pogorevc na Kotnikovi ulici v Ljubljani srečal z visokim funkcionarjem SOVE, ki ga je opozoril, da se v vladi pripravlja konstrukt, kateremu nasprotuje tudi direktor SOVE, Drago Ferš. Tako naj bi bilo na sestanku Sveta za nacionalno varnost predstavljeno, da je zadevi Vič in Holmec plasirala srbska obveščevalna služba preko svoje agenture v Sloveniji. Podobno je Vinka Gorenaka istega dne poklicala pomembna oseba iz Vlade Republike Slovenije, ki je blizu predsednika Drnovška, ter ga opozorila na podoben scenarij, ki se pripravlja. Ko sta se tega dne Pogorevc in Gorenak sestala, sta sklenila, da mora

Pogorevc jasno nastopiti v javnosti, saj bi takšen scenarij lahko zelo hitro umetno povezali z dejstvom, da sta Pogorevc in Likar "akademca". To je bil razlog, da je Pogorevc v javnih nastopih vzel v bran tudi Likarja, češ da je v preteklosti naredil marsikaj dobrega za slovensko policijo, na ta način pa je skušal tudi doseči, da bo Likar pričel govoriti resnico. Tega dne je Pogorevca povabil na kosilo tudi dr. Zagožen iz SLS, kateremu je Pogorevc povedal, da je v ozadju afere Vič - Holmec sam minister Bandelj. Seznanil ga je s kronologijo dogodkov, ugotovitvami iniciativnega odbora, razgovorom ministra Bandlja z novinarjem Žarkom Hojnikom koncem oktobra 1998 ter ostalimi podatki, pri čemer mu ni predajal nikakršnih dokumentov, temveč je preprosto zahteval, da se mu verjame na besedo. Z namenom dokazovanja svoje izjave o obstoju zvočnega zapisa pogovora med ministrom Bandljem in novinarjem Hojnikom je vodji delovne skupine ponudil, da organizira razgovor z vodjo poslanske skupine SLS, dr. Zagožnom. Dr. Zagožna je namreč novinar Žarko Hojnik dan pred začetkom razprave o aferi Vič - Holmec v Državnem zboru podrobno informiral o razgovoru in izjavah ministra Bandlja ter zaradi tega lahko potrdi verodostojnost njegove izjave (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99).

Vinko Gorenak je po sestanku Sveta za nacionalno varnost klical Veniger Stanislava in ga vprašal, ali je slišal, kaj hočejo narediti, da hočejo Pogorevca in Likarja narediti za srbska špijona. Gorenak je ponovno klical Venigerja, ko je bil Pogorevc v oddaji Odmevi na TV Slovenija in ga vprašal, ali je gledal Pogorevca. Veniger je odgovoril, da ga je gledal. Naslednji dan sta se z Gorenakom ob 8.15 dobila v Merksu v Celju. Gorenak je pričel zgodbo, da kaj se gredo, da so Pogorevca in Likarja hoteli narediti za srbska špijona, da sedaj pa tega ne morejo več dopustiti, Gorenak misli, da jih prisluškujejo, da je to že "Depala vas". V razgovoru sta prišla do ugotovitve, da bi bilo smotrno aktiviranje prvotne delovne skupine, ki je že raziskovala afero Vič - Holmec (Stanislav Veniger, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-35/99; Vinko Gorenak, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-48/99).

Bauer je po sestanku Sveta za nacionalno varnost o ozadju afere obvestil Zdenka Rotarja iz Urada predsednika države, katerega ima za zanesljivo osebnost. Po njegovem mnenju je bil predsednik države v zadevi dokaj zadržan, skrbel pa ga je predvsem odmev v mednarodni javnosti (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Dne 22.01.1999 je Likar z jutranjega delovnega sestanka odslovil Mirana Korena, po njegovem odhodu pa je svojim namestnikom komentiral, da je Koren kriv za njegove težave (Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99). Slednje je utemeljeval, da ima podatek, da se Koren tajno sestaja z Markom Pogorcem; tako naj bi bila dne 14.01.1999 skupaj videna v lokalju "Ježek" na Kotnikovi ulici v Ljubljani. Likar je imel napačen podatek, saj je očividec očitno zamenjal Korena z delavcem SOVE, s katerim se je sestal Pogorevc in je podoben Korenu. Korenovo odgovornost so

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

potencirali tudi posamezni novinarji, s čimer se je skušalo ustvariti vtis, da bi Koren želel padeč Likarja, da bi na delovno mesto generalnega direktorja policije prišel Stanislav Veniger.

4. 6. Zbrana dokumentacija in podatki posredovani Slovenskim novicam, ki še niso bili objavljeni

Minister Mirko Bandelj je Marjanu Bauerju obljubil tudi dokument, ki tako močno obremenjuje Lojzeta Peterleta (iz časa ko je vodil Vlado Republike Slovenije), da bi ga lahko v primeru uspeha na novih volitvah takoj in toliko onemogočil, da bi moral v trenutku odstopiti. Same vsebine slednjega dokumenta sicer Budja ne pozna, namerava pa ta podatek pridobiti in ga nam posredovati. Dokument naj bi Mirko Bandelj predal novemu ministru Borutu Šukljetu. Po zbranih podatkih delovne skupine gre za usmeritev, ki jo je leta 1991 dala Vlada Republike Slovenije o ravnanju z oficirji JA, ki so ga tedaj vodstveni delavci MNZ imenovali "progresivni ukrepi" (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99).

Minister Bandelj je novinarju Vladimirju Vodušku v razgovoru povedal, da je v aferi Vič - Holmec slo za zaroto, v katero so vpleteni cerkveni krogi, predvsem dr. Košir in nadškof Rode ter "Roza klub" uslužbencev iz MNZ, ki ga vodi Marko Pogorevc, v njen pa sodelujejo še mag. Vinko Gorenak, Peter Solar, Miran Koren in dr. Milan Pagon. Člani "Roza kluba" naj bi po Bandljevem pripovedovanju imeli v Ljubljani tudi svoj bife. V utemeljitev svoje pripovedi je Bandelj Vodušku tudi povedal, da ima SOVA o pripadnikih "Roza kluba" tudi fotografije, katere mu bo direktor SOVE, Drago Ferš, po potrebi dal na razpolago (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-27/99). Podobno informacijo je Mojca Luin, poslovna sekretarka ministra, v mesecu januarju 1999 povedala Venigerju, da bi minister lahko obračunal s Pogorcevcem takoj, samo če bi to hotel. Ministru naj bi bilo po pripovedovanju Luinove tako znano, da hodi Pogorevc v "peder" klub, kar je ministru potrdil tudi direktor SOVE, Drago Ferš. Slednji naj bi ministru povedal, da ima SOVA o teh zadevah določene slike, ki so jih pripravljeni dati ministru, če bi to potreboval. Luinova je zaključila, da bi minister samo poklical Ferša in bi imel Pogorevca v šahu (Stanislav Veniger, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-36/99). Dejstvo, da so bile te informacije ponujene za objavo, je v razgovoru potrdil tudi Marjan Bauer (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Bogunovič je dal dne 01.03.1999 ob 16.30 uri poklicati k sebi Bukovnika. V razgovoru ga je uvodoma prosil, da ga obvešča o projektu in nalogah, ki jih v tej zvezi prejema od Korena. Bukovnik je opozoril Bogunoviča, da je s tem, ko je minister odpravil odločbo ministra Bizjaka za ustanovitev

projektne skupine, prekinil tudi delo vseh podkomisij v UNZ-jih (Priloga št. 50). Bogunovič je Bukovnika obtožil, da je dal kaseto s fonetičnim zapisom sestanka iniciativnega odbora v UNZ Slovenj Gradec, ki je bil pred protestnim shodom na Holmcu, novinarjem in političnim strankam. Po mnenju Bogunoviča parlamentarna preiskava ne bo dala nikakršnega rezultata, medtem pa je on dal dve kazenski ovadbi kriminalistom zoper Bukovnika, zaradi česar je vprašal Bukovnika "ali se ne čuti izigranega v celotnem dogajanju". Bogunovič je predlagal Bukovniku, da naj tudi v prihodnje kontaktira z njim, saj se bo v nasprotnem primeru čutil odrinjenega, ker se ga bodo vsi izogibali. Bogunovič je ta del razgovora zaključil, češ, da bo Bukovnik tragična figura v celotni aferi Vič - Holmec. Po teh uvodnih pritiskih na Bukovnika je Bogunoviča posebej zanimalo, kaj je na video kasetah o Specialni enoti MNZ, ki so v Gotenici. Konkretno je Bogunoviča zanimalo, ali so na teh kasetah posneti prevozi oziroma transporti orožja iz koprskega pristanišča in podobno. Tako je Bogunovič vzpodbujal Bukovnika: "Dajte mi no povedati, kaj vse je v tej zvezi v Gotenici, saj morajo o tem delovanju SE MNZ obstajati podatki, ste gledali te posnetke...". Bukovnik mu je povedal, da obstajajo video kasete ter da so na eni izmed njih dejansko posnetki prevoza iz koprskega pristanišča. Bukovnik je iz tega razgovora zaključil, da Bogunoviča dejansko zanimajo podatki o specialni enoti ter da bo verjetno poskušal priti do video in dokumentacijskih materialov v Gotenici (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022--5-UKS-008/12-9/99). Posedovanje določene dokumentacije v Slovenskih novicah o SE MNZ, ki je prišla od istih oseb kot afera Vič in Holmec, je potrdil tudi Marjan Bauer (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99). Kljub dejstvu, da je delovna skupina takoj reagirala po pridobitvi prvih zaznav o interesu vodstva ministrstva za video kasete SE MNZ ter je bilo po odredbi generalnega direktorja policije Andreja Podvršiča zapečateno dokumentacijsko gradivo v Gotenici, je zgodbo pričel objavljati novinar Vojko Zakrajšek. Zadnji članek v rubriki "Celovski rop med zaupnimi arhivi slovenskega notranjega ministra" z naslovom "Sedijo specialci zaradi "motorista"? direktno kaže na to od kod je prišla dokumentacija. Na isto dokumentacijo je v razgovoru opozoril tudi Andrej Šter, da je bila ob predaji poslov predana ministru Mirku Bandlju (Andrej Šter, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-34/99).

Dne 19.11.1998, dva dni pred volilnim molkom za lokalne volitve, je Borut Likar obvestil Branka Slaka, načelnika UNZ Ljubljana, da po naročilu ministra Mirka Bandlja nujno potrebuje spis o prometni nezgodi s pobegom, ki jo je imel direktor Kliničnega centra dr. Primož Rode pred šestimi leti. Informacija o tej zadevi naj bi objavil oz. je nameraval objaviti časopis Dnevnik dan pred volilnim molkom (na UNZ Ljubljana je bila že poslana novinarka Dnevnika), zaradi česar je Slak odklonil odstop teh podatkov, saj bi bili zlorabljeni za diskreditacijo Rodeta pri lokalnih volitvah (Branko Slak, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-32/99). Podatek o prometni nezgodi je bil skupaj z

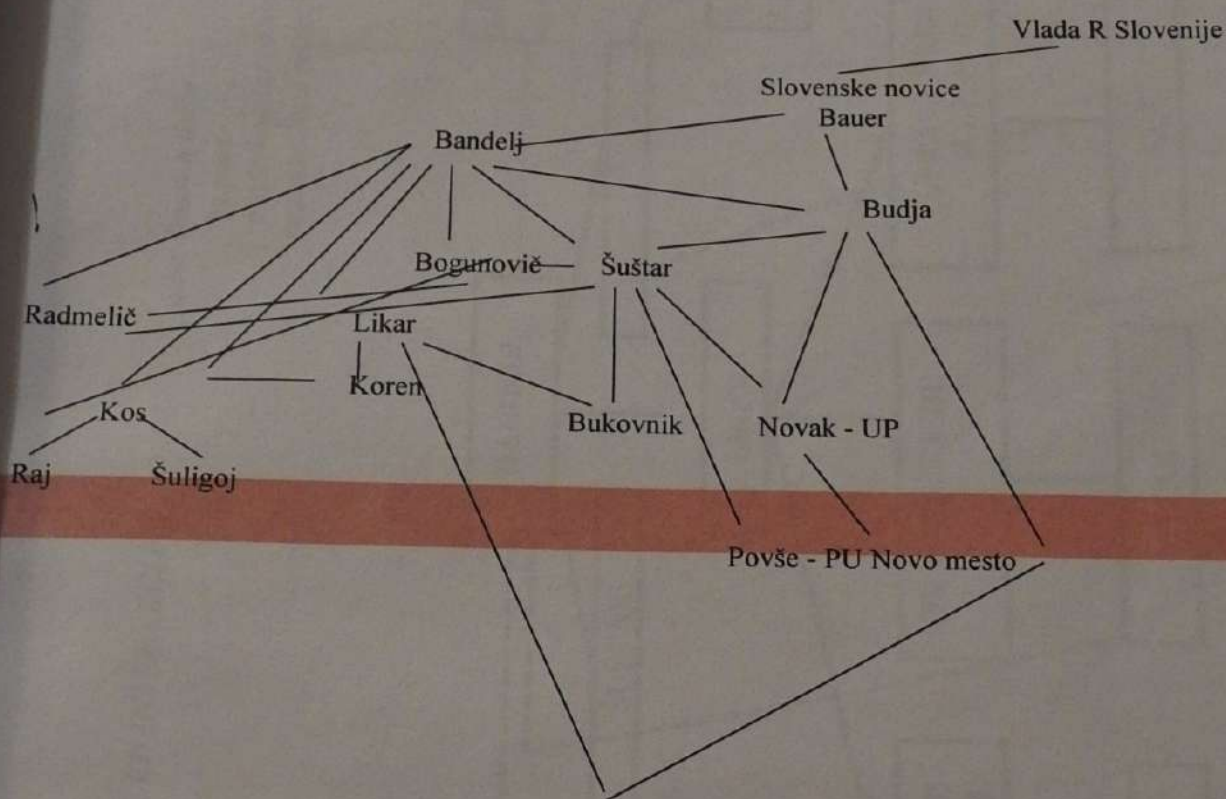
Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

* zgodbo o Rodetovih spolnih nagibih do moških posredovan Slovenskim novicam, kar je potrdil urednik Marjan Bauer (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

4. 7. Diagram interakcij

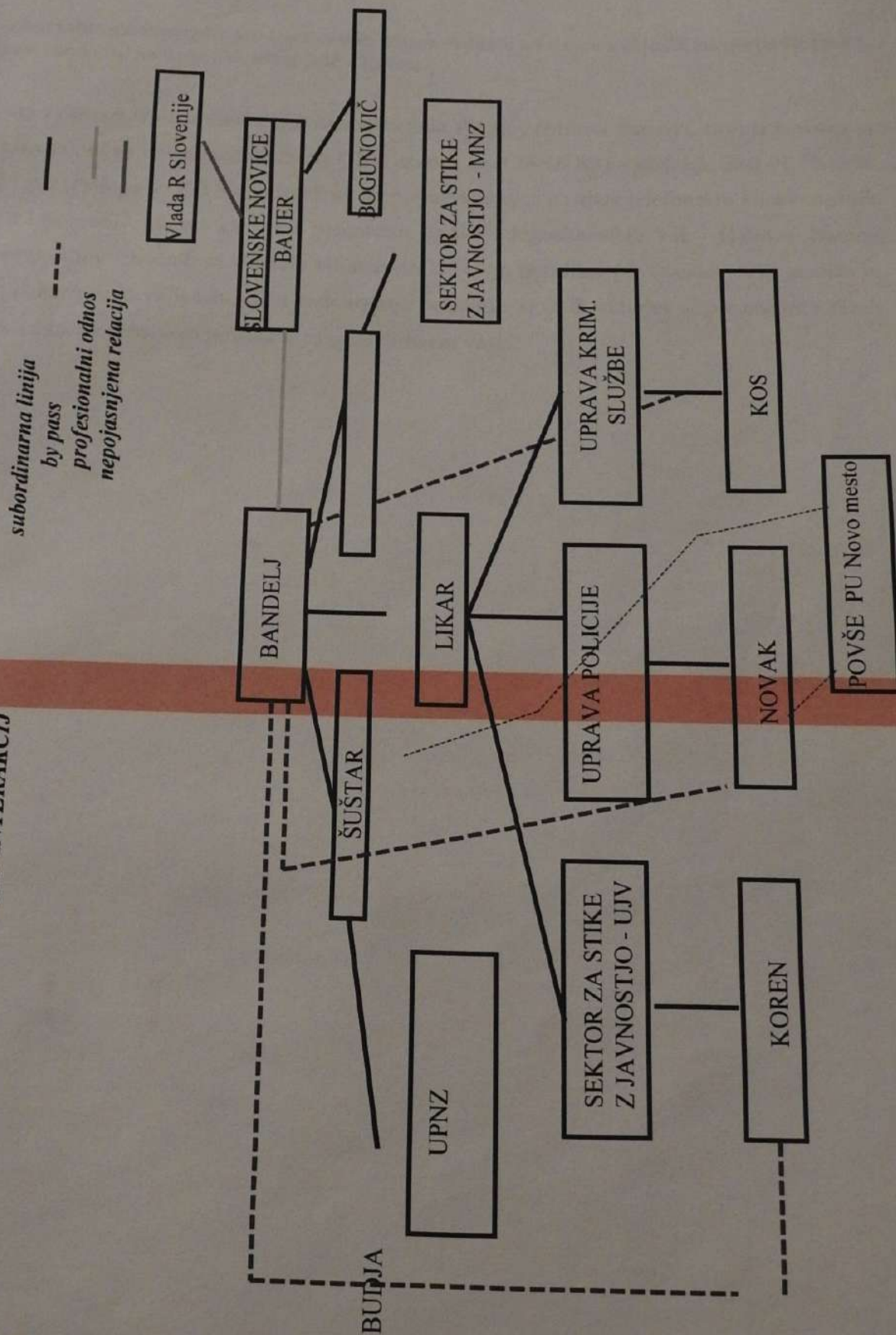
MREŽNI PREGLED INTERAKCIJ

OPOMBA: Diagram prikazuje medsebojno povezanost oseb, na katere je opozorila večina oseb, s katerimi je delovna skupina opravila razgovore. Med navedenimi osebami so potekale medsebojne komunikacije v zvezi afere Vič in Holmec, prihajale so v stik z zlorabljeno dokumentacijo, posamezniki tudi v stik z novinarji. Izjemo predstavlja Franci Povše, za katerega razen komunikacije v kritičnih obdobjih, delovna skupina ni razjasnila vloge v aferah.

4. 8. Sociogram povezav

PREGLED INTERAKCIJ

4. 9. Primerjalna analiza gostitev telefonskih klicev možnih akterjev s ključnimi osebami glede na posamezne kritične dogodke afere Vič - Holmec

Na podlagi evidence izpisov telefonskih klicev možnih akterjev (Miloša Šuštarja, Boruta Novaka in Boruta Likarja), ki so uporabljali službene GSM aparate (last MNZ RS) v obdobju med 01.10.1998 in 22.02.1999 (Priloga št. 173 -), je izdelana primerjalna analiza gostitev telefonskih klicev možnih akterjev s ključnimi osebami glede na posamezne kritične dogodke afere Vič - Holmec. Namen primerjave gostitev izhodnih in vhodnih telefonskih klicev je potrditev povezanosti. Cilj analize je posredno dokazovanje vključenosti in sodelovanja nekaterih možnih akterjev v posameznih fazah javne diskreditacije delovanja policije v osamosvojitveni vojni.

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

4. 9. 1. Primerjalna analiza telefonskih klicev Miloša Šuštarja

Analiza klicev Miloša Šuštarja na GSM aparat, ki ga je posedovala Mojca Luin, poslovna sekretarka ministra, in zunanjo telefonsko linijo ministra, ki jo je tudi upravljala Mojca Luin, ni povsem realna in neposredno povezana z afero. Nasprotno se intenziteta klicev Miloša Šuštarja na GSM aparat Boruta Novaka pojavi okoli 25.10.1998, to je v obdobju prvega kontakta Novaka z novinarjem Bojanom Budjo. Gostitev opozarja, da so prve aktivnosti porasle med 03.11.1998 in 06.11.1998, še posebno dne 05.11.1998, ko bi lahko potekala faza osnovnih dogovorov možnih akterjev z novinarjem Bojanom Budjo. Obdobje med 09.11.1998 in 27.11.1998 opozarja na kontinuiteto kontaktov ključnih oseb, pri čemer je izrazito visoka gostota (odstopajoče konice koncentracije klicev) dne 11.11.1998 in dne 13.11.1998, nato dne 19.11.1998 ter dne 27.11.1998, to je na dan objave prvega članka Slovenskih novic o Viču. Že dne 30.11.1998 je gostota klicev ponovno kulminirala, istega dne pa je Borut Likar prejel t. i. "Berdenovo poročilo". Podobno je gostota klicev porasla dne 4.12.1998, ko je bilo v MNZ aktualno t. i. "Bukovnikovo poročilo o Holmcu". Do izrazite gostitve klicev pride ponovno dne 14.12.1998, 16.12.1998 in dne 18.12.1998, dne 19.12.1998 pa so Slovenske novice objavile drugi članek in dokumente o ravnanju policistov na Viču. Istega dne (19.12.1998) vse ključne osebe kontaktirajo med seboj, do izredne gostitve pride dne 21.12.1998, že naslednjega dne (22.12.1998) pa Marjan Bauer v Slovenskih novicah v članku "Šelilec narodov" napove afero Holmec. Po tem datumu aktivnost Šuštarja zaradi letnega dopusta povsem zamre vse do njegove vrnitve, to je 06.01.1999. Dan pred objavo (07.01.1999) članka Slovenskih novic o Pogačnikovi nesreči, gostota ponovno poraste, enako pa se je zgodilo tudi dne 13.01.1999, ko je bil objavljen članek "Direktor policije pritruje novicam" v Slovenskih novicah. Višek medsebojnih klicev ključnih oseb je dosežena dne 15.01.1999, to je dan pred protestnim shodom policistov na Holmcu, kakor tudi na dan samega shoda. Enaka kulminacija klicev je ugotovljena za dne 22.01.1999, ko potekajo dogovori in so evidentne refleksije na Likarjevo soočenje z Budjo na TV Slovenija.

4. 9. 2. Primerjalna analiza telefonskih klicev Boruta Novaka

Podobno kot intenziteta klicev Miloša Šuštarja na GSM aparat, se pojavi intenziteta klicev Boruta Novaka dne 26.10.1998, to je v obdobju njegovega prvega kontakta z novinarjem Bojanom Budjo. Gostitev opozarja, da so prve aktivnosti porasle med 03.11.1998 in 06.11.1998, še posebno dne 06.11.1998, ko je potekala faza osnovnih dogovorov možnih akterjev z novinarjem Bojanom Budjo. Obdobje med 09.11.1998 in 27.11.1998 opozarja na kontinuiteto kontaktov ključnih oseb, pri čemer je gostota izrazito visoka (odstopajoče konice koncentracije klicev) dne 11.11.1998, dne 12.11.1998 in 13.11.1998, zatem dne 16.11.1998 in dne 17.11.1998, ter 27.11.1998, ko pride do objave prvega članka Slovenskih novic o Viču. Že dne 30.11.1998 je gostota klicev ponovno kulminirala (predvsem vhodnih), istega dne pa je Borut Likar prejel t. i. "Berdenovo poročilo". Podobno je gostota vhodnih klicev porasla dne 4.12.1998, ko je bilo v MNZ aktualno t. i. "Bukovnikovo poročilo o Holmcu". Do izrazite gostitve klicev je prišlo ponovno dne 14.12.1998, 17.12.1998 in 18.12.1998, dne 19.12.1998 pa so Slovenske novice objavile drugi članek in dokumente o ravnanju policistov na Viču. Do izredne gostitve telefonskih klicev je prišlo dne 28.12.1998 in 29.12.1998, to je ob objavi afere Holmec. Dan pred objavo članka Slovenskih novic o Pogačnikovi nesreči (07.01.1999) in dne 08.01.1999, ko je bil članek objavljen, je gostota ponovno porasla, enako pa se je zgodilo tudi dne 11.01.1999, dne 12.01.1999 pa Slovenske novice objavijo odgovor novinarja na Pogačnikovo pojavnilo prometne nezgode, dne 13.01.1999 pa je bil objavljen članek "Direktor policije pritrujeje novicam" v Slovenskih novicah. Visoka intenziteta telefonskih klicev ključnih oseb je bila dosežena dne 22.01.1998, ko so potekali dogovori in so bile evidentne refleksije na Likarjevo soočenje z Budjo na TV Slovenija. Povečana intenziteta kontaktov je bila tudi dne 11.02.1999 in dne 12.02.1999, ko je v Državnem zboru Republike Slovenije poteka razprava o aferi.

4. 9. 3. Primerjalna analiza telefonskih klicev Boruta Likarja

Tako kot inteziteta klicev Miloša Šuštarja in Boruta Novaka na GSM, tudi gostota telefonskih klicev preko aparata Boruta Likarja opozarja, da so prve aktivnosti porastle med 05.11.1998 in 06.11.1998, ko je potekala faza osnovnih dogovorov možnih akterjev z novinarjem Bojanom Budjo. Izrazito visoka gostota izhodnih pozivov (odstopajoče konice koncentracije klicev Miloša Šuštarja) je evidentirana dne 27.11.1998, ko je bil objavljen prvi članek Slovenskih novic o Viču. Že dne 30.11.1998 gostota klicev ponovno kulminira (predvsem vhodnih), istega dne je Borut Likar prejel t. i. "Berdenovo poročilo". Podobno je gostota vhodnih klicev porasla dne 10.12.1998 in 11.12.1998, ko je delovna skupina prvič poročala o poteku preiskave ter mu izročila kopijo dokumentov Antona Bukovnika, med katerimi je bilo tudi t. i. "Bukovnikovo poročilo o Holmcu". Do manjše gostitve klicev je ponovno prišlo dne 14.12.1998, 15.12.1998, 18.12.1998 in dne 19.12.1998, ko so Slovenske novice objavile drugi članek in dokumente o ravnanju policistov na Viču. Do izredne gostitve je prišlo dne 21.12.1998, že naslednjega dne 22.12.1998 pa je Marjan Bauer v Slovenskih novicah v članku "Selilec narodov" napovedal afero Holmec. Do manjše gostitve je prišlo dne 28.12.1998 in 29.12.1998, to je ob objavi afere Holmec. Enaka gostitev klicev je evidentna med 05.01.1999 in in 09.01.1999, to je pred objavo članka Slovenskih novic o Pogačnikovi nesreči. Izrazita gostitev je evidentirana dne 11.01.1999, 12.01.1999 pa so Slovenske novice objavile odgovor novinarja na Pogačnikovo pojasnilo prometne nezgode, dne 13.01.1999 pa je bil objavljen članek "Direktor policije pritruje novicam" v Slovenskih novicah. Svojstvena kulminacija medsebojnih klicev ključnih oseb je dosežena dne 22.01.1998, ko potekajo dogovori in so evidentne refleksije na Likarjevo soočenje z Budjo na TV Slovenija.

4. 10. Zaključek o ozadju afere Vič - Holmec

Na podlagi vseh zbranih obvestil, dokumentov in drugih podatkov, je ugotovljeno, da je zlorabo dokumentacije in podatkov MNZ zoper posameznike in v škodo celotne policije povzročilo samo vodstvo ministrstva po sprejetju Zakona o policiji in v času priprav na reorganizacijo policije, pri čemer je izvršena eliminacija nezaželenih posameznikov z javnimi diskreditacijami s ciljem krepitve moči lastne pozicije in popolnejšega obvladovanja izbranih posameznikov, pri tem pa so bili zlorabljeni tudi novinarji, ki so zaupali dokumentaciji in izvorom podatkov.

4. 11. Kritična presoja v sredstvih javnega obveščanja neobjavljenih dogodkov povezanih s posameznimi osebami

4. 11. 1. Kritična presoja dogodkov povezanih z Markom Pogorevcem

Pogorevc je po objavi članka Slovenskih novic dne 27.11.1998 reagiral zelo prizadeto in je dal iniciativo nekdanjim pripadnikom PEM za srečanje na PMP Vič. Na tem sestanku so prisotni pripadniki PEM iz leta 1991 pripravili pisni odgovor sredstvom javnega obveščanja ter sprejeli pobudo, da se vloži proti odgovornim osebam v Slovenskih novicah kazenska ovadba zaradi krive obdolžitve. Pogorevc je na prigovarjanje novinarja TV Slovenija, Tomaža Ranca, nastopil tudi v oddaji "Tednik", ki je pozitivno ocenjevala vlogo PEM na Viču v osamosvojitveni vojni. Pogorevc se je pričel vsakodnevno sestajati z Vinkom Gorenakom ter se z njim konzultirati. Pogorevc je doživel široko podporo različnih struktur. Tako ga je v Tacnu obiskal nadškof Rode, generalni sekretar predsednika države Šiftar, podporo mu izrazijo tudi posamezni strankarski prvaki t. i. spomladanskih strank in drugi. Po objavi članka o tem, da Generalni direktor policije pritruje ugotovitvam Slovenskih novic (13.01.1999), je Pogorevc skupaj z Zlatkom Halilovičem iz UNZ Slovenj Gradec, ki je tudi njegov družinski prijatelj, organiziral iniciativni odbor za pripravo protestnega shoda na Holmcu ter je imel pri njegovi izvedbi osrednjo vlogo. Marko Pogorevc je v času afere Vič - Holmec navezal stike s številnimi novinarji in politiki, vendar delovna skupina v nobene primeru ni ugotovila, da bi v teh stikih posredoval nepooblaščenim osebam dokumente ali podatke policije.

4. 11. 2. Kritična presoja dogodkov povezanih z Borutom Likarjem

Bukovnik je Likarju očital, da je leta 1996 dovolil nepooblaščen vstop novinarju Bojanu Budji v Gotenico. V tej zvezi je Bukovnik izdelal uradne zaznamke, ki jih je posredoval Zvonetu Šuligoju, ki je tedaj še delal v UPNZ, vendar ni Šuligoj sprožil nobenega uradnega postopka v tej zvezi (Zvone Šuligoj, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-52/99). V času afere se je skušal ta podatek uporabiti kot argument, da je Budja tedaj prišel tudi do dokumentacije o Viču in Holmcu, vendar ta trditev ne drži iz preprostega razloga, ker noben dokument, ki so ga uporabili pri pisanju o ravnanju koroških policistov s strani UNZ Slovenj Gradec ni bil takrat predan v dokumentacijsko gradivo v Gotenici.

V času med 28.12.1998 in 29.12.1998 je Marjan Pogačnik obvestil Likarja z zaupno informacijo Interpola, da v Koper prihaja ladja z večjo količino heroina ter ga zaprosil, da dovoli uporabo potapljačev SE MNZ. Dne 31.12.1998 pa je novinar Žarko Hojnik na novoletni pogostitvi pri Likarju vprašal Pogačnika, kaj je s tisto ladjo, ki bo z mamili prišla v Koper, zaradi česar je bil Pogačnik izredno presenečen, saj je Likar zaupal Hojniku operativni podatek o načrtovanih aktivnostih, ki je bil zaupne narave (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99; Stanislav Veniger, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-35/99). Likar je delovni skupini o navedeni ugotovitvi Pogačnika potrdil, da je možno, da je na načelni ravni podatek omenil Hojniku, vendar če je to storil, je povedal v takšni obliki, da ni mogla škoditi aktivnostim kriminalistične službe (Borut Likar, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-53/99).

Šuštar je Venigerju v mesecu februarju povedal, da je Likar v mesecu decembru 1998 pred dvema pričama prejel zlato uro od Albanca, ker mu je pomagal urediti državljanstvo (Stanislav Veniger, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-36/99). Šuštar je delovni skupini potrdil svojo pripoved Venigerju, pri tem pa pojasnil, da je za to slišal zgolj komentarje ter da ne pozna prič, ki so bile ob podaritvi ure prisotne (Miloš Šuštar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-54/99). Z navedeno informacijo konkretno razpolagata Bojan Budja in Marjan Bauer, kar le potrjuje opisano Šušterjevo povezanost z obema v aferi (Bojan Budja, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-59/99; Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

4. 11. 3. Kritična presoja dogodkov povezanih z Antonom Bukovnikom

Anton Bukovnik se je dne 12.01.1999 povezal z novinarjem Tomažem Bukovcem ter mu po objavi članka Slovenskih novic o Holmcu tudi povedal svoja sklepanja, da je verjetno objavo Holmca

Uporabnik [REDACTED] član preiskovalne komisije

organizirala delovna skupina zato, da bi odkrila iniciatorja afere Vič. Bukovec je povedal, ga je po objavi poklical Bukovnik ter mu skušal pojasnjevati, da pri svoji pripovedi ni tako direktno mislil obtožiti delovno skupino. Bukovnik je pri novinarju Bukovcu aktualiziral tudi vprašanje sporov med policijo in TO, ki so bili aktualni po osamosvojitveni vojni (Tomaž Bukovec, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-39).

Bukovnik se je po shodu na Holmcu zatekel v SE MNZ, kjer mu je poveljnik Srečko Krobe začasno odstopil v uporabo svoje stanovanje v Črnučah. Bukovnik je imel občutek, da je zasledovan ter se je počutil ogroženega, za to ogroženost pa se je pri Miranu Korenu zanimal novinar Edi Pucar iz POP TV. (Vinko Gorenak, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-41/99; Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99; Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

V mesecu januarju 1999 je Bogunovič, po odhodu Bukovnika na bolniško, naročil delavcem v SSJ, da morajo o vseh svojih stikih z Bukovnikom pisati uradne zaznamke. Ker je Koren prišel do podatkov, da je Bogunovič naročil tudi njegovim delavcem v SSJ, da morajo o vsakem kontaktu z Bukovnikom izdelati uradni zaznamek, je takrat protestiral pri Bogunoviču v smislu, da ne more odrediti nalog njegovim delavcem (Rudi Malnar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-21/99, Miran Koren, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-16/99).

Bukovnika je dne 10.02.1999 na dom po telefonu poklicala ga. Neda Miklavčič-Predan ter ga zaprosila za razgovor. Bukovnik jo je obiskal naslednjega dne, 11.02.1999. Miklavčič-Predanova ga je v uvodu njunega pogovora seznanila, da je na prepihu zaradi njenih izjav in zahtev do državnega tožilstva, še posebno pa jo kritizira združenje "Sever". Ravno tako mu je ponudila pravno pomoč, ker je po njenem mnenju ostal sam. Po Bukovnikovem mnenju Predanova sploh ni razumela niti ne pozna dogajanja na Holmcu v času osamosvojitvene vojne, zaradi česar je bilo v to smer usmerjeno tudi njeno poizvedovanje. Bukovnik je Predanovi povedal, da je imel samo en posnetek tega dogodka, na kateremu je bilo razvidno samo to, da je bilo streljano na vojake, kakor tudi, da nihče med njimi ni bil ranjen ali ubit. Predanova je trdila, da to v tem trenutku še ni znano, ker je bilo delo policije pristransko, sama pa opira svoje ugotovitve na mnenje, ki ga je pridobila od nekega upokojenega generala. Bukovnik je še vedno prepričan, da se je streljalo iz smeri položajev milice (Anton Bukovnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-9/99).

4. 11. 4. Kritična presoja dogodkov povezanih z Janezom Rozmanom

V objavljenem delu "Šuligojevega pisma" dne 19.12.1999 v Slovenskih novicah z naslovom Roparji

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

in heroji?, je bil izpostavljen tudi Janez Rozman, vodja Urada za pritožbe in notranjo zaščito. Obtožbe na njegov račun je delovna skupina ovrgla že v prvem mandatu. Poleg dejstva, da se vse od prevzema vodenja tega urada skuša Rozmana v notranji strokovni javnosti prikazati kot "človeka nekdanjega ministra Andreja Štera in načelnika Branka Slaka", je delovna skupina ugotovila, da se je tudi do njega v jesenskem obdobju spremenil vzorec vedenja vodstva ministrstva in policije. Tako je bil že v času priprav na reorganizacijo policije po Zakonu o policiji seznanjen s strani Boruta Likarja, da ni predviden, da bi še naprej vodil ta urad.

Stanislav Veniger, namestnik generalnega direktorja policije, je vodjo delovne skupine obvestil, da je v mesecu februarju 1999 zaradi strokovnih razhajanj med Rozmanom in Kosom v zadevi "Movern" prosil za razgovor Draga Kosa. Drago Kos mu je ob tej priložnosti dejal, da bo treba Janeza Rozmana "končno nasaditi in zjebati", kar je Venigerja presenetilo, saj je bilo izrečeno v grozilni obliki. Glede na dejstvo, da je bil po Venigerjevem mnenju dvomljiv izvor podatka oziroma je obstajala možnost, da je bila umetno ustvarjena informacija v UKS UNZ Koper, ki je pogojevala ukrepanje UKS MNZ, je Veniger delovni skupini predlagal, da pri delu pojasni ta primer.

Rozman Janezu je bila postavljena zahteva, da pojasni postopek UPNZ, ki je v sodelovanju z UKS MNZ potekal zoper Movern Martina, pomočnika načelnika UKS UNZ Ljubljana. Janez Rozman je pojasnil, da je UKS UNZ Ljubljana dne 24.10.1990 obravnaval primer kriminalnega povratnika Jashari Mirhada, ki je med drugim tudi povedal, da je vozilo "Renult 5" prodal kriminalistu Movern Martinu, ki mu ga je preplačal samo 300 DEM preko prodajne cene, zatem pa zahteval, da Jashari plača prometni davek za prepis vozila. Ta podatek je bil kasneje večkrat zlorabljen v smislu, da Movern ni plačal celotne kupnine Jashariju, pri čemer je tudi Jashari želel na vsak način škoditi kriminalistu Movernu. V mesecu avgustu 1997 je kriminalist Nivar Slavko izdelal uradni zaznamek, da je pridobil od Jasharija podatek, da je Movern na goljufiv način pridobil osebno vozilo, za katerega je plačal le 300 DEM. Uradni zaznamek je bil odstopljen UPNZ, ker pa je UPNZ razpolagal z dokumentacijo že iz leta 1990, tako ni bilo treba sprožiti dodatnega postopka. Dne 13.04.1998 je prišel Kos Drago k Rozmanu in ga seznanil z operativno informacijo UKS UNZ Koper, številka 9809 z dne 13.04.1998, ki jo je sestavil Volmut Ljubo na osnovi vira "Marko". Informacija se je ponovno nanašala na isti podatek, in sicer da je Movern Martin pridobil osebno vozilo na goljufiv način. Ko je Rozman pokazal Kosu uradni zaznamek kriminalista Nivarja, ga je Kos prosil, da bi UKS MNZ primer obdelala do konca. Glede na dejstvo, da je Movern delavec UKS MNZ, je Rozman na predlog pristal, saj bi se na ta način dokončno onemogočilo nadaljnje blatenje omenjenega delavca. Ko je meseca septembra 1998 Rozman prejel poročilo UKS MNZ v tej zadevi, je bilo iz njega razvidno, da kriminalisti niso opravili razgovora z Movern Martinom, kljub temu, da so v poročilu zapisali, da je kaznivo dejanje zastaralo. Poleg tega so Jashariju celo svetovali, da se v

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

zvezi kazenskega postopka iz leta 1990, ko mu je bil zasežen revolver tipa "Kobra" in osebno vozilo, obrne na UPNZ MNZ. Iz navedenega razloga je Rozman dne 13.10.1998 pisno opozoril UKS MNZ, da bi bilo primerno opraviti razgovor z Movern Martinom ter mu omogočiti pojasnilo dogodkov leta 1990. Dne 13.10.1998 je Rozman prejel odgovor, v katerem se UKS MNZ sklicuje na zastaranje dejanja ter predlaga, da v primeru potreb, UPNZ opravi razgovor z Movernom. Rozman, ki je bil presenečen nad takšnim odnosom UKS MNZ nad svojim kriminalistom na vodstvenem mestu v UKS UNZ Ljubljana, je dne 26.10.1998 pisno zaprosil UKS MNZ za dokumentacijo v zadevi Movern. Iz prejete dokumentacije pa je bilo razvidno, da je UKS MNZ imel kupoprodajno pogodbo, ki je bila ustrezno overjena, torej se je celotna obtožba Movern gradila zgolj na izjavi kriminalnega povratnika Jasharija (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Zaradi suma, da je informacija UKS UNZ Koper umetno ustvarjena zaradi določenih interesov po obračunu z Movern Martinom, je Rozman po telefonu poklical načelnika UKS UNZ Koper, Milana Pristova, ter ga vprašal o verodostojnosti izvora (vir "Marko") v njihovi informaciji, nato pa mu je Pristov ponudil razgovor z Volmut Ljubom. Rozman je Volmuta vprašal, ali bi se lahko pogovoril z virom Marko, na kar mu je Volmut dejal, "da ni govora". Dne 29.12.1998 je Rozman prejel dopis UKS MNZ, ki ga je podpisal Pogačnik Marjan, v katerem mu je pojasnil, da vir "Marko" ni registrirani vir kriminalistične službe (torej gre za občana brez statusa zaščite pri UKS), vendar z njim ni mogoče opraviti razgovora. Rozman je po tem odgovoru govoril v mesecu januarju 1999 s Kosom, ki mu je nesramno očital, da preverja kriminalistično službo (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Rozman je posebej opozoril, da je določen konflikt s Kos Dragom obstajal že vse od njegovega prihoda za vodjo UPNZ, ko je od Šuligoj Zvoneta, ki je tedaj delal v UPNZ, zahteval strokovnejše delo. Šuligoj je bil že v času dela v UPNZ povezan s Kosom. Kos je po ugotovitvah UPNZ, da je Šuligoj vlomil v predal sodelavca z namenom, da bi pridobil določene podatke o SE, pokazal osebni interes za zaposlitev Šuligoja v UKS MNZ, v Sektorju za organizirano kriminaliteto (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Tudi v primeru Movern je Kos zadolžil ravno Šuligoj Zvoneta za obravnavo primera, kljub dejstvu, da je znano, da je imel Šuligoj osebni motiv za obračun z Movernom in Rozmanom (očitki, da UPNZ ni reagiral na uradni zaznamek Nivar Slavka) (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Glede na stopnjevanje Kosovih očitkov na račun Rozmana v mesecu novembru in decembru 1998 je mogoče tudi predvideti oz. povezati, zakaj je bila v Slovenskih novicah objavljena tretja stran "Šuligojevaga pisma", ki med drugim namiguje tudi na Rozman Janeza kot nosilca določenih

nezakonitih postopkov (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Rozman Janez je delovno skupino opozoril, da je do podobnih dvomljivih obtožb v režiji UKS MNZ oziroma Draga Kosa prišlo že v preteklosti. V letu 1997 je po prihodu ministra Bandlja prišlo do zaostritev odnosov z UKS UNZ Postojna, kateremu je sledilo tudi znano pismo "naveličanih postojnskih policistov". V tistem obdobju je poleg splošno znanega obračuna Kos Draga z Martonoši Pavlom, namestnikom direktorja UKS MNZ (Kos Drago je v osebnem razgovoru ministru Bandlju prikazal Martonošija kot popolnoma nesposobno osebo), prišel do izraza tudi poskus Kosovega obračuna s Prizmič Zdenkom, ki se je ob odhodu ministra Šter Andreja administrativno upokojil. Celotna afeta je v zaključni fazi dobila epilog, da so zaradi znakov kaznivega po 266. členu KZ RS (novinar Žarko Hojnik je objavil v članku podatke zaupnega značaja) zadevo pričeli obravnavati kriminalisti UKS MNZ. V obravnavi je zanimiva izjava tedanjega direktorja Antona Dvorška kriminalistu Slavoljubu Zupančiču, ki je povedal, da je nepravilnosti v UNZ Postojna obravnaval Zdenko Prizmič kot njegov pomočnik. Po upokojitvi Prizmiča je Kos zahteval personalno mapo Prizmičevega sodelavca, kar je bil dodaten razlog za njun verbalni spopad. V času Dvorškove odsotnosti je Kos hotel speljati ukrepe posebnih metod in sredstev, kar pa je Dvoršak pravočasno preprečil (kriminalistu je povedal, da v tej zvezi ne želi dodatno govoriti). Kos je v tistem obdobju želel pridobiti za tajno sodelovanje tudi novinarja Žarka Hojnika. Hojnik je bil avtor objavljenega članka v časopisu Delo, v katerem so bili objavljeni strogo zaupni podatki MNZ RS. Ker isti članek meče slabo luč na Prizmiča, je Dvoršak kriminalistu izrazil sum, da je Kos zvedel za sporno zaupno poročilo preko delavca UPNZ, Pavlič Stanislava, nato pa je sam dal podatke novinarju Hojniku. Kriminalist Slavoljub Zupančič je Rozmanu neuradno odstopil uradni zaznamek o razgovoru z Dvorškom (Priloga št.102), sam primer pa je ostal nerazrešen še sedaj (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Rozman je še povedal, da je neposredno pred prihodom Marjana Pogačnika za direktorja UKS MNZ (zamenjava za Antona Dvorška) dobil pisno zaprosilo od Demšar Jake, tedaj vodje Sektorja za gospodarstvo v UKS MNZ, da se mu odstopi dokumentacija "postojnskega primera", ker jo potrebuje za seznanitev novega direktorja UKS MNZ. Rozman je Demšarju dokumentacijo odstopil, takoj po prihodu Pogačnika na delo v UKS MNZ, pa je dne 09.09.1997 Pogačnik ponovno pisno zaprosil za isto dokumentacijo. Po mnenju Rozmana je torej za ta primer obstajal nerazumljiv poseben interes (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Podobno je prišlo do dokaj osebnega obračunavanja Kos Draga s Krobe Srečkom, poveljnikom SE MNZ. Krobe je želel zaradi dviga kvalitete nastopanja SE v asistencah UKS MNZ zagotoviti kvalitetnejšo odpravo SE in skupne analize izvedenih ukrepov. Že v prvem primeru, ko se je Krobe

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

pojavil na odpravi akcije (v kateri je SE MNZ sodelovala pri realizaciji), je Kos reagiral, da gre za vmešavanje v delo kriminalistične službe, nato pa je zaradi zaostritve odnosov s Kropo Srečkom začasno prepovedal uporabo SE za asistenco pri realizacijah. Šele po dveh mesecih je, po intervenciji Likarja, prišlo do delne pomiritve stanja. Odnosi s SE so se zaostрили ponovno v primeru poskusa umora delavca SE Ličine, ki je bil s koprskimi kriminalisti vključen v operativno kombinacijo kljub temu, da ni bil usposobljen za takšne akcije (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Do podobne zaostritve je prišlo tudi v primeru pričanja delavcev SE proti nekdanjim pripadnikom SE, ki so izvedli rope. V postopku na sodišču so bili uporabljeni uradni zaznamki Kosa z delavci SE (v času razgovora je Kos delavcem SE zatrdil, da so namenjeni zgolj za informiranje Likarja). Ker so pripadniki SE v ta namen dajali izjave, za katere niso imeli neposrednih dokazov, so se pričanju na sodišču uprli, sledil pa je dogovor Kosa na državnem tožilstvu, da bodo ti pripadniki SE preganjani zaradi krivega pričanja ter da bodo poostreni postopki kriminalistov z njimi (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Do podobnih osebnih obračunov Kos Draga je prišlo tudi z Željkom Pavlicom, varnostnikom predsednika Vlade Republike Slovenije, dr. Janeza Drnovška. Kos je tedaj zaprosil varnostnika Draga Koga, da mu preko Željka Pavlice uredi stik z Veselinom Jovovičem - Vesom. Ker so na dan stika Pavlice z Jovovičem slednjega sledili delavci SPN je prišlo do poročila, da se je Jovovič sestal s Pavlico. Poročilo je Kos osebno posredoval ministru Mirku Bandlju, ki je Milošu Miloviču - predstojniku Pavlice naročil, da Željka Pavlico takoj odstrani. Željko Pavlica še sedaj nima rešenega delovnega statusa.

4. 11. 5. Kritična presoja dogodkov povezanih z Vinkom Gorenakom

Minister Mirko Bandelj je v času trajanja mednarodne konference visokih varnostnih šol izjavil Milanu Pagonu, da ni izbral Vinka Gorenaka za generalnega direktorja policije ali namestnika zato, ker ima napake, ki bi ga lahko v trenutku nesle s takšnega položaja. Pagon je isto izjavo ministra povedal Gorenaku nekoliko drugače, in sicer, da je minister povedal, da ima kriminalistična služba za Gorenaka takšne podatke, da bi ga lahko v vsakem trenutku nesle (Milan Pagon, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-23/99, Vinko Gorenak, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-48/99).

Posebno zanimiv konstrukt predstavlja že omenjena izjava ministra Bandlja novinarju Vladimirju

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Vodušku, da je v aferi Vič - Holmec šlo za zaroto, v katero so vpleteni cerkveni krogi, predvsem dr. Košir in nadškof Rode ter "Roza klub" uslužbencev iz MNZ, ki ga vodi Marko Pogorevc, v njem pa sodelujejo še mag. Vinko Gorenak, Peter Solar, Miran Koren in dr. Milan Pagon. Člani "Roza kluba" naj bi po Bandljevem pripovedovanju imeli v Ljubljani tudi svoj bife. V utemeljitev svoje pripovedi je Bandelj Vodušku tudi povedal, da ima SOVA o pripadnikih "Roza kluba" tudi fotografije, katere mu bo direktor SOVE, Drago Ferš, po potrebi dal na razpolago (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-27/99).

Konstrukt je nastal leta 1996, ko je MKS UNZ Ljubljana dne 21.03.1996 v večernih urah legitimirala Gorenaka. Slednji je tega dne v večernih urah v Tivoliju pobral "stoparja", ki pa se je delavcem MKS zdel sumljiv, zaradi česar so na Ruski cesti legitimirali tako Gorenaka kot njegovega sopotnika. Glede na dejstvo, da so šele v postopku ugotovili, da gre v primeru Gorenaka za državnega podsekretarja, so izdelali uradni zaznamek ter ga posredovali načelniku UKS UNZ Ljubljana Marjanu Erhatiču, ki je z njim seznanil načelnika UNZ Branka Slaka. Erhatič dopušča možnost, da je kopijo tega uradnega zaznamka posredoval tudi Dragu Kosu (Marjan Erhatič, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-12/99). Na osnovi tega postopka so se po ministrstvu začele širiti informacije v smislu, da je bil Gorenak zaloten v dvomljivi situaciji ("sporni" spolni nagibi).

Obstoj tega uradnega zaznamka je preverjalo kar nekaj oseb iz ministrstva. Mag. Božidar Radmelič naj bi tako preveril obstoj postopka MKS preko svojega sodelavca mag. Borisa Taurerja, ki naj bi preko svojega brata Miša Tauerja izvršil vpogled v knjigo legitimiranih oseb v MKS UNZ Ljubljana (Božo Cvetič, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-11/99).

Po izjavi ministra je možno, da je videl enak uradni zaznamek preko Draga Kosa (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99). Temu pritrjuje izjava Boruta Likarja, da mu je ta uradni zaznamek minister pokazal, vendar mu ga je moral vrniti (Borut Likar, UZ, 0001/5-4-UKS-008/12-53/99). Ker je Likar očitno želel tudi zase dodatno preveriti informacije o Gorenaku, je dne 25.11.1997 Rozman Janeza ob 13.50 uri v razgovoru vprašal, če so mu znani podatki o postopku MKS z Vinkom Gorenakom (dne 21.03.1996) v Tivoliju (Celovška in Ruska cesta), ki je tedaj uporabljal službeno vozilo LJ F3-610. Rozman je tedaj Likarja seznanil, da mu je okvirno znan obstoj uradnega zaznamka o tem, da je bil Gorenak legitimiran v družbi neke moške osebe. Po razgovoru je Rozman po telefonu poklical Skalar Štefana ter ga zaprosil, ali bi mu lahko priskrbel izvod tega uradnega zaznamka. Že dan po razgovoru je prišel Skalar k Rozmanu ter mu izročil izvod uradnega zaznamka, ki je bil nepodpisan. Rozman je kopijo tega uradnega zaznamka izročil Likarju, pri čemer se spominja, da je uradni zaznamek vseboval zgolj formalne podatke o postopku brez kakšnih relevantnih dejstev (Janez Rozman, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-31/99).

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

V mesecu juliju 1998 se je kriminalist MKS Ljubljana, Boštjan Veinhandl, s svojim osebnim vozilom v prostem času peljal k svojemu dekletu, ki stanuje na gradu v Tivoliju, pri tem pa je opazil, da se za njim pelje vozilo Golf. Ker so mu večkrat zaradi narave njegovega dela grozili, si je zapisal številko vozila. Naslednjega dne je preveril številko vozila preko evidenc, ker pa vozilo ni bilo beleženo, je o dogodku seznanil predstojnika enote Cvetič Boža. Ta se je obrnil na koordinatorskega MKS v SPN UKS MNZ, Matjaža Vidica, ki je zatem seznanil Frančeskin Igorja (v mesecu juliju 1998 je nadomeščal vodjo sektorja Stjepana Kovačevića), da je imel delavec MKS UNZ Ljubljana kontakt s sodelavcem v parku Tivoli, po kontaktu pa je ugotovil, da ga zasleduje vozilo znamke Golf. Ugotovitev o tem, kdo je ustvaril konstrukt o tem, da je Gorenak observiral kontakt med kriminalistom MKS in sodelavcem (Božo Cvetič ali Matjaž Vidic) delovna skupina v razgovorih ni uspela potrditi. Na osnovi tega obvestila je SPN, ki je zadolžen tudi za zavarovanje sodelavcev, opravil preverjanje registrske številke vozila ter ugotovil, da je navedeno vozilo uporabljal mag. Vinko Gorenak. Na podlagi te ugotovitve je ponovno govoril z Vidic Matjažem, ki mu je povedal, da je bil Vinko Gorenak s strani MKS v Tivoliju legitimiran že leta 1996, kar je Frančeskin zapisal v svojem poročilu vodstvu UKS MNZ (Priloga št. 68). Frančeskin je po vrnitvi Stjepana Kovačevića z dopusta seznanil tudi z ugotovitvijo o Gorenaku, ob tej priložnosti pa mu je Kovačević naročil, da pridobi uradni zaznamek iz leta 1996, da bodo videli za kakšen primer je šlo tedaj. Frančeskin je to naročilo prenesel Vidicu, ki mu je čez nekaj časa prinesel kopijo uradnega zaznamka z dne 21.03.1996. Frančeskin je uradni zaznamek istega dne izročil Kovačević Stjepanu, ki je uradni zaznamek posredoval v vodstvo UKS MNZ, Dragu Kosu, ker tako običajno potuje vsa pošta namenjena vodstvu UKS MNZ (Igor Frančeskin, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-14/99; Stjepan Kovačević, UZ, št. 0022-5-UKS-008/1217/99; Matjaž Vidic, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-37/99; Božo Cvetič, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-11/99; Priloga št. 56).

Marjan Pogačnik je prejel samo poročilo, katerega je napisal Frančeskin Igor, in ga uničil, kopija uradnega zaznamka iz leta 1996 pa sploh ni prišla do njega (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-24/99), torej je ostal pri Dragu Kosu. Kos je izjavil, da pozna tri primere, ko so dobili Vinka Gorenaka. Prvi primer je iz uradnega zaznamku MKS, drugi primer je bil lani ali letos, ko so kriminalisti mislili, da jih sledi in tretji primer med interpelacijo, za kar verjetno ve že cela Ljubljana. Gorenak je padel na isto "finto", dobili so ga policisti, čemur so se v MNZ še prav smejali, češ da bo to omenjeno v interpelaciji. Kos glede uradnega zaznamke MKS dopušča možnost, da ga je videl, trdi pa, da ga on ni izročil ministru. (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

Navedeni primer opozarja na skrajno resno obliko zlorab uradnih postopkov in dokumentov za

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

ustvarjanje žaljivih konstruktov zoper posameznike. Zaradi formalnega uradnega zaznamka MKS leta 1996, katerega je bil edini namen zaščita kriminalistov, ki so izvedli postopek z državnim podsekretarjem, je Gorenak postavljen v vlogo posmeha v najvišjem vodstvu, Šuštar pa je na podlagi podatkov Radmeliča celo neposredno seznanil Gorenaka, da o njem krožijo anonimke. Minister Mirko Bandelj pa je šel še dlje, ko je v času interpelacije s temi podatki celo grozil Vinku Gorenaku preko novinarjev. Prav tako drug primer opozarja, kako je iz privatne vožnje kriminalista v Tivoliju nastalo notranje-zaščitno poročilo o Gorenakovem interesu za kontakt kriminalista s sodelavcem, sočasno pa se ponovno aktualizira formalni zapis o legitimiranju iz leta 1996. Če k temu dodamo dejstvo, da se je s takšno dokumentacijo in ugotovitvami ukvarjal najvišji vrh ministrstva, strokovnost dela in ravnanje z dokumentacijo policije zasluži resnično vso kritiko.

4. 11. 6. Kritična presoja dogodkov povezanih z Brankom Slakom

Članek Slovenskih novic z dne 19.12.1998 z naslovom Roparji in heroji? (Priloga št. 149) je z objavo tretje strani "Šuligojevega pisma" objavil tudi sume nezakonitega ravnanja Slak Branka, načelnika UNZ Ljubljana. Do teh očitkov se je delovna skupina opredelila v svojem prvem mandatu.

Iz razgovorov s Slakom je razvidno, da je prepričan, da so se njegove težave pričele že leta 1996, kmalu po imenovanju na delovno mesto načelnika, ko se je v lokalu Tavčar srečal z Antonom Krkovičem, pri tem srečanju pa ga je videl Rado Rozman, delavec SOVE. Slaka je že dan po tem srečanju Marjan Erhatic obvestil, da se je Drago Kos zanimal za njegove zveze s Krkovičem. Na spornost tega srečanja opozarja tudi zapisan očitek v "Šuligojevem pismo", kjer mu Šuligoj očita, da je govoril o reorganizaciji kriminalistične službe inkriminirani osebi (Krkoviču). Zvone Šuligoj je v preteklosti delal pod vodstvom Slaka v OKC UNZ Ljubljana, kjer ga je Slak zaradi neizpolnjevanja delovnih dolžnosti dal v disciplinski postopek ter končno tudi dosegel njegovo premestitev v kriminalistično službo, na podlagi tega pa si Slak pojasnjuje ravnanje Šuligoja kot maščevanje. Dodatno se je odnos med UKS MNZ in UNZ Ljubljana zaostрил ob odstititvi Ivana Novaka z delovnega mesta vodje oddelka za organizirano kriminaliteto v UKS UNZ Ljubljana in njegovi premestitvi v UKS MNZ (na zaprosilo Draga Kosa). Položaj vodstva UNZ Ljubljana pa se je poslabšal tudi zaradi spora med Erhatic Marjanom in Kos Dragom, ko Erhatic ni hotel izpolniti navodila Katjuše Kodele (z njo živi Kos v izvenzakonski skupnosti) za privedbo Kunstelj Mitja v UNZ Murska Sobota, ker je ocenil, da ni pravnih podlag za odvzem prostosti. Vse navedene okoliščine šteje Slak za razloge, da je bil postopek pri splošnem nadzoru UNZ Ljubljana koncem leta 1998 s strani delavcev Sektorja za organizirano kriminaliteto pristranski in je pogojeval neobjektivno

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

poročilo (Branko Slak, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-42/99; UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-32/99).

Za kontakt Slaka in Krkoviča je Kos Drago zvedel od Draga Rozmana iz SOVE, ki se je v času srečanja Slaka in Krkoviča nahajal v lokalu in tudi slišal, da sta se pogovarjala, kako naj bi izgledala kriminalistična služba. O tem kontaktu je obvestil takratnega direktorja UKS, mag. Dvorška in načelnika UKS Ljubljana, Marjana Erhatiča, o dogodku pa se ni pogovarjal s Šuligojem (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

Dne 29.12.1998 je bil v Dnevniku objavljen članek "Črni oblaki nad UNZ Ljubljana" (Priloga št. 112), za katerega se je izkazalo, da ga sploh ni pisala podpisana novinarka Patricia Brilli, temveč je že napisan članek dobil urednik Toni Perič z ministrstva ter je od novinarke zahteval, da ga zgolj podpiše (Branko Slak, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-42/99; Stanislav Veniger, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-36/99).

Dne 12.01.1999 je Likar seznanil Slak Branka, da bo po ministrovem nalogu zamenjan na delovnem mestu načelnika UNZ Ljubljana, pri tem pa mu je tudi ponudil delo v UJV. Istega dne je bil na razgovoru pri Likarju tudi Stanislav Ficko, kateremu je Likar dejal, da so Slaka "sfukali" in bo sedaj Ficko prevzel UNZ Ljubljana (Branko Slak, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-32/99; Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99). Po tem razgovoru je Borut Likar naročil Petru Solarju, da spremeni predlog sistemizacije za UNZ Ljubljana, in sicer tako, da za delovno mesto načelnika UNZ Ljubljana predvidi položaj državnega podsekretarja. Po ministrovem spremenjenem stališču do zamenjave Branka Slaka pa je Likar preklical svoje naročilo Solarju o spremembi sistemizacije (Peter Solar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-33/99).

Dne 14.01.1999 je minister Bandelj povabil Slaka na razgovor ter ga seznanil, da ga ne namerava zamenjati. Minister je Slaku zanikal, da je on odredil zamenjavo, pri tem pa se je skliceval na Likarja. Ob tej priložnosti je minister Slaku tudi očital, kaj "tečnari pri uredniku Dnevnika", kasneje pa se opravičeval za to, kar je bilo v članku napisano, da v "hiši" ne znajo delati z mediji (Branko Slak, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-32/99).

Razhajanje v izjavah ministra Bandlja in Boruta Likarja o tem, kdo med njima je predlagal zamenjavo Slaka, je bilo prisotno tudi v njunih odgovorih delovni skupini. Zanimivo pa je dejstvo, da je minister Mirko Bandelj sprejel odločitev, da bo soglašal z zamenjavo Slaka zaradi tega, ker so iz Državnega zbora prišli komentarji in intervencije okoli Slakove zamenjave, kar ga je tako močno razjezilo, da je soglašal z Likarjevim predlogom za zamenjavo Branka Slaka (Mirko Bandelj, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-5/99).

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

4. 11. 7. *Kritična presoja dogodkov povezanih s Stanislavom Fickom*

Ficko je povedal, da v času priprav na afero, med njo, kakor tudi v času interpelacije ali po njej ni dal nikomur nobenega dokumenta ali kakorkoli drugače posredoval službene podatke izven MNZ. Ker je bil osebno predmet obdelave v treh anonimkah, takšen način dela obsoja (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Kmalu po prihodu ministra Bandlja leta 1997 je prišla prva anonimka k šefu kabineta Žarku Bogunoviču. Vsebinsko se je nanašala na domnevne nepravilnosti ministra Štera, državne sekretarke Jančeve, direktorja IC Pogorevca in Fickaj, kot direktorja USS. Anonimka je Ficku očitala protizakonito uporabo službenega vozila, prelivanje proračunskih sredstev, kupovanje dražjih letalskih vozovnic in podobno. Vse navedbe so bile neresnične, nikoli pa ni bil obveščen o tem, ali so se navedbe preverjale ter kakšni so bili rezultati teh preverjanj (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Kmalu po prihodu Bandljevega vodstva, v juliju 1997, so iz USS izločili finance, ki jih je prevzel Stanislav Cvelbar. USS je bila tako prepuščena le finančna nabava manj pomembnih zadev, kot so policijske obleke in podobno. Po prihodu Šuštar Miloša za generalnega sekretarja so se pričeli močni pritiski na USS, da bi se večina servisnih dejavnosti prenesla v zainteresirana podjetja izven MNZ. Tako so bile ideje, da je potrebno ukiniti kuhinjo, avtopark, čiščenje MNZ, počitniško dejavnost in podobno. Osrednji argument teh poskusov je bil, da se v MNZ nič ne splača opravljati v lastni režiji kljub dejstvu, da so bile vse navedene storitvene dejavnosti rentabilne ter jih ni bilo potrebno financirati iz proračunskih sredstev (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Ker se je poskusom uprl, mu je vodstvo MNZ (minister, Šuštar, Bogunovič in Likar), da bi ga odstranili iz USS, začelo ponujati dobra delovna mesta, med drugim tudi delovno mesto načelnika UNZ Kranj. Ko je bilo že vse dogovorjeno, je bil s strani ministra nenadoma obveščen, "da ni šlo in je imenovan Jaka Demšarja". Po odhodu Dovžana iz PDT ga je minister ponovno poklical k sebi in mu dejal, da mora z njim nekaj narediti ter mu predlagal, da prevzame PDT (v tej smeri sta nanj pritiskala tudi Likar in Šuštar). Ponudbo je Ficko takoj odklonil, ker je želel ostati bližje policiji (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

V decembru 1998 je bil ponovno klican k ministru. Slednji ga je seznanil, da mu je ponujeno delovno mesto načelnika UNZ Ljubljana. Dva dni po razgovoru z ministrom je bil poklican k Likarju, ki mu je povedal, "da je sedaj Slak odpikan" ter Ficku čestital, da bo prevzel UNZ

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Ljubljana, vendar je bil ta postopek sam po sebi prekinjen zaradi odstopa Likarja in uspele interpelacije zoper ministra. Po njegovi odstranitvi bi USS prevzel Borut Novak, ki je v prijateljskih odnosih z Milošem Šuštarjem (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Ficko je posebej opozoril na način dela ministra in njegovega ožjega vodstva v času razpisa za generalnega direktorja policije in njegovih namestnikov. Sam se je prijavil za področje logistike, t. j. za namestnika generalnega direktorja policije. Minister Bandelj se je odločil za Ivana Hočevarja, kar Ficka osebno sicer ni motilo, kljub temu pa je temu sledila anonimka o njegovem nezakonitem poslovanju pri nabavi uniform in prejemanju podkupnine. Kljub dejstvu, da je bilo že iz same vsebine anonimke povsem jasno, da Ficko sploh nima pooblastil za sklepanje poslov, ki se mu očitajo, sta minister Bandelj in Šuštar po ministrstvu razširjala govorice, da je Ficko v predkazenskem postopku (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Ficko osebno ne vidi vzroka, zakaj se ga oziroma naj bi se ga povezovalo v krog tistih, ki bi bili v napoto ministru Bandlju in njegovemu vodstvu. Minister je izjavil Bredi Iskra, vodji pravne službe, da sta skupaj s Fikom njegova opozicija v MNZ. Ficko meni, da je v MNZ še vedno prisotna splošna zamera na Štera in Jančevo ter vse tiste, ki so z njima dobro delali. Določene zamere si je Ficko v tistem času nakopal zaradi racionalizacije razpolaganja z mobiteli v UKS, izvršenega nadzora nad specialnim fondom v UKS ter ugotovljenih nepravilnosti Kos Draga. Po njegovem mnenju je Miloš Šuštar dodatno vplival na negativno razpoloženje zoper njega v MNZ, saj se Šuštar po prihodu na delovno mesto generalnega sekretarja ni ukvarjal s svojim delom (skrb za notranje odnose, hišni red, usklajevanje in koordinacija aktivnosti MNZ, ipd.), temveč se je postavil do vsega okoli sebe izrazito kritizersko, češ da so bili vsi lenuhi, da v preteklosti ni nihče prav naredil nič itd. Prav tako Šuštar ni imel nikakršnega odnosa do osamosvojitvene vojne in vloge policije v njej. Šuštar si je dovolil različne zadeve (kot je npr. nabava mobitelov) mimo pravil, prav tako so bile sprejete dvomljive odločitve pri izbiri izdelovalca osebnih legitimacij in podobno (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Tudi minister Bandelj je začel poslovati brez upoštevanja notranje strokovne javnosti. Tako je začel jemati pooblaščenost in beneficirano delovno dobo brez jasnih sistemskih rešitev (npr. odvzem pooblaščenosti orožarjem, ki zaradi tega sploh ne morejo opravljati svojega posla brez spremstva dodatnih policistov). Nesistemiški pristop se je odražal tudi pri osebnih dohodkih določenih posameznikov (primer Luin Mojce) ali dajanja količnikov za povečan obseg dela – npr. Miloš Šuštar je tako vsak mesec zaradi tega dobival 4,5 količnika za razširjeni obseg dela (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Ficko je delovni skupini izročil dve anonimke, ki so bile naperjene proti njemu (Priloga št. 64, 65). Dodatno je izročil tudi dopis števil. 0022/4-UKS-036/9-98 z dne 25.05.1998, ki ga je Drago Kos pisal generalnemu sekretarju zaradi potreb po stanovanju za analitika UKS MNZ, pri tem pa navajal ugotovitve, kako določena oseba sploh ne uporablja službenega stanovanja (Priloga št. 63). Po Fickovem mnenju takšne trditve vzbujajo dvom, da UKS spremlja določene osebe oziroma za njih zbira podatke za katere sploh ni pooblaščen. Takšen pristop pa je v UKS MNZ še posebno značilen za Draga Kosa (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

4. 11. 8. Kritična presoja dogodkov povezanih z Marjanom Pogačnikom

V mesecu decembru 1998 je Bauer seznanil ministra Mirka Bandlja, da bodo Slovenske novice objavile članek o prometni nezgodi Marjana Pogačnika, zaradi česar pride med njima do pogajanj (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99; Vinko Beznik, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-7/99) zaradi Pogačnika, kar je bilo v ministrovem interesu, saj je že bila kriminalistična služba nameravale objaviti, da je Pogačnik ministrov ljubljencek, s katerim skupaj hodi na kavo itd. (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99), pri tem pa je Šuštar samoiniciativno poudarjal, da Slovenskim novicam ni bila posredovana v zamenjavo nobena dokumentacija. V prid dobri obveščenosti ministra o pripravi članka o Pogačnikovi prometni nezgodi govori tudi ugotovitev, da je minister dan pred objavo članka (07.01.1999) opozoril Likarja in Pogačnika o pripravi objave za naslednji dan. Podobno ugotovitev je povedal tudi Drago Kos, da je Pogačnik že večer pred tem vedel, kaj bo pisalo. Po objavi članka je telefoniral Muršcu in mu rekel, naj poskuša ugotoviti, kako so šli papirji ven. Vedel je, da teh papirjev ni toliko in da se zato lahko ugotovi, od kod bi to "letelo". Muršec bi to moral po Kosovem mnenju ugotoviti. Kos je povedal, da bi lahko bili z dokumentacijo o nesreči seznanjeni samo trije: Ficko, Gorenak ali Likar s tem, da ima uradno te papirje lahko samo Ficko, Gorenak pa tako nima kaj početi s tem papirjem od zavarovalnice (Drago Kos, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-45/99).

Po objavi je Pogačnik v lastnem imenu pripravil odgovor, ki ga je pokazal tudi ministru in Likarju. Pogačnik je v pogovoru s Kos Dragom skušal ugotavljati, kdo je dal dokumentacijo o prometni nezgodi Slovenskim novicam, kar je Kos komentiral, da bi v časopisu brez sodelovanja Stanislava Ficka težko prišli do dokumentacije (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99). Kos je zatem na lastno iniciativo telefoniral Muršec Marjanu, inšpektorju za MTS v UKS, ter mu naročil, da v USS MNZ preveri, kdo je dal dokumente Slovenskim novicam, pri tem pa mu zagrozil, da bo v

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

nasprotnem on kriv za to dejanje (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Glede dokumentacije, ki je bila o Pogačnikovi nesreči posredovana Slovenskim novicam, je Ficko povedal, da je dokumentacija krožila iz UKS MNZ k Borutu Likarju, od tu v USS, v avto-park, na zavarovalnico ter k avtokleparju, kjer se je vozilo popravljalo. Ficko je povedal, da so dokumenti, ki so bili posredovani Slovenskim novicam, pristni ter da se je v Kranju precej govorilo, da Pogačnik sploh ni imel prometne nezgode na Delavskem mostu. Ficko je omenil, da bi bilo potrebno pri iskanju osebe (krivca), ki je dokumente posredoval Slovenskim novicam, najprej preučiti odnose v sami UKS MNZ. Nekaj dni po objavi članka v Slovenskih novicah je prišel k njemu Muršec iz UKS MNZ ter mu ves zaskrbljen povedal, da je dobil od Draga Kosa ultimatum, po katerem ima le dve možnosti, in sicer da najde krivca, ki je posredoval dokumente Slovenskim novicam, v USS MNZ ali pa bo v nasprotnem primeru jasno, da je to storil sam (Stanislav Ficko, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-13/99).

Marjan Bauer je v razgovoru tudi pojasnil, da pogajanje med vodstvom MNZ in Slovenskimi novicami o Pogačnikovi prometni nezgodi v ničemer ni vplivalo na afero Vič - Holmec. Zanimal je tudi domneve, da je vodstvo MNZ predalo sporni Bukovnikov dokument v zamenjavo za Pogačnikovo nesrečo. Bauer je pojasnil, da je pogajanje o Pogačnikovi prometni nezgodi potekalo povsem ločeno od afere Holmec. Do podatkov o Pogačnikovi prometni nezgodi je prišel novinar Bojan Grom "od svojega kroga ljudi", ki nimajo nič skupnega z ministrovimi simpatizerji. Ta krog ljudi je Gromu posredoval podatke prej iz drugih razlogov kot simpatij do ministra ali Pogačnika. Pogajanja bistveno niso vplivala na vsebino članka, ker se takšni temi, tudi sam kot urednik, ne bi odrekel (Marjan Bauer, UZ, št. 0001/5-UKS-008/12-44/99).

Delovna skupina je glede na značilnosti dokumentacije (še posebno poznavanje zavarovalnih postopkov), ki je bila s poslanim pismom iz Kranja posredovana Slovenskim novicam ugotovila, da je bil dokument posredovan ali iz USS MNZ ali pa od avtokleparja, ki je vozilo popravljalo. Slednjo osebo je namreč Pogačnik kot preiskovalni sodnik imel v preteklosti v postopku, kar lahko predstavlja možen motiv (Marjan Pogačnik, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-25/99).

4. 11. 9. Kritična presoja dogodkov povezanih s Stanislavom Venigerjem

Že v času izbirnega postopka za generalnega direktorja policije in njegovih namestnikov, sta bodoča namestnika Marjan Pogačnik in Stanislav Veniger, skupaj s Milošem Šuštarjem in Francijem Povšetom, poleti 1998 obiskala Boruta Likarja na otoku Braču z ladjo, obisk pa je potekal v režiji Roberta Rotarja, lastnika podjetja Mirage. V času nastanka teh fotografij, je bila v pristanišču Bol na Braču jadrnica z imenom "Zlatorog", ki je bila v barvah Laškega piva. Lastnik te jadrnice naj bi bil nekdo iz Laškega, preverjanje pa je opravil Franci Povše iz UNZ Novo mesto (Stanislav Veniger, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-55/99). Kot drug možen kraj, od koder so bile fotografije posnete, je po besedah Miloša Šuštarja (UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-54/99) ladja Ive Majoli na Bolu. Povedal je, da se tudi ve ime in priimek tistega, ki je to fotografiral, saj si je nekdo zapomnil ime neke jadrnice, ki se je odpeljala mimo, lastništvo pa je bilo preverjeno v registru. Tako Veniger (Stanislav Veniger, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-55/99) kot tudi Šuštar (UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-54/99) navajata, da je bil takrat v pristanišču Jure Košir. Po vrnitvi z dopusta je Pogorevc osebno prepričal Marjana Podobnika, da je pristal na imenovanje Likarja, Venigerja in Pogačnika, Hočevanje imenovanje pa je Podobnik zavrnil. Ob tej priložnosti je Marjan Podobnik seznanil Pogorevca, da ima fotografije o navedenih, ko so bili na izletu z ladjo (Marko Pogorevc, UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99).

Mirko Bandelj je po prihodu s seje Vlade prinesel s seboj fotografije iz vožnje na ladji, katere mu je izročil Marjan Podobnik, in jih vrgel na mizo. O tem križarjenju je pisal tudi Žarko Hojnik v Delu. Takrat sta bila pri ministru Pogačnik in Veniger. Pogačnik je izjavil, da je križarjenje njegov osebni problem, Veniger pa je zastavil ministru vprašanje, kaj je tu problematično. Minister je odgovoril, da je Podobnik rekel, da so dobili to jadranje - potovanje zato, ker je Veniger zagotovil čoln, ki je najela pomorska policija v Kopru. Minister je na sestanku na Vladi prisotnim očital, da imajo posamezne stranke svoje obveščevalne službe, ki imajo tak scenarij, da sledijo osebam in nato te osebe slikajo. Članek o obveščevalnih službah se je pojavil v rubriki N. N. v Dnevniku na zadnji strani. Veniger je menil, da je dal Bandelj članek Periču in da je bil usmerjen proti imenovanju namestnikov (Stanislav Veniger, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-35/99). Podobnega mnenja o namenu fotografij imata tudi Borut Likar in Miloš Šuštar, ki menita, da fotografije niso nastale naključno (Borut Likar, UZ, št. 0001/5-4-0008/12-53/99; Miloš Šuštar, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-54/99).

V Delu je bil dne 03.02.1999 objavljen članek z naslovom Kadrovska nočna mora (Priloga št. 144), v katerem avtor članka Žarko Hojnik navaja: "Eden od kandidatov za generalnega direktorja policije je sedanji namestnik direktorja Stanislav Veniger. Med Bandljem in njim vlada sicer nekakšna "ljubezen" na prvi pogled, toda z njim je minister imel nemalo težav pri podpredsedniku vlade

Uporabnik: [REDACTED] član preiskovalne komisije

Marjanu Podobniku, ko ga je predlagal za Likarjevega namestnika. Že tedaj so se v javnosti pojavile govorice o domnevnem vračanju odvzetih vozniških dovoljenj in o tem, da naj bi mu bili prijatelji iz pivovarne Laško dostavljali hmeljske napitke kar na delovno mesto. Tudi helikopterski obisk gostilne Janka Rabiča, osumljenega v krivolovski aferi v Triglavskem narodnem parku, še ni pozabljen. Veniger naj bi veljal tudi za kopijo Likarja, ko gre za odnose z ministrom, del notranje javnosti v MNZ pa je prepričan, da je soodgovoren za nastale razmere v policiji." Veniger je na te očitke odgovoril s prispevkom v časopisu Delo dne 06.02.1999, z naslovom Kadrovska nočna mora (Priloga št. 145).

5. KRITIČNA PRESOJA ODTOKA PODATKOV POLICIJE, KI SO BILI UPORABLJENI PRI INTERPELACIJI ZOPER MINISTRA MIRKA BANDLJA

5. 1. Kritična presoja dogodkov povezanih z nepravilnostmi v UNZ Celje

Med interpelacijo zoper ministra Mirka Bandlja so bili v parlamentu izrečeni naslednji očitki o UNZ Celje:

5. 1. 1. Sum zavarovalniške goljufije

Komandir PP Šmarje, ki je v letu 1995 povzročil prometno nesrečo s službenim vozilom v vinjenem stanju in leta 1998 prav tako imel prometno nesrečo s svojim avtomobilom - sum zavarovalniške goljufije, naj bi kljub temu napredoval v kriminalista na OZK UNZ Celje.

Ugotovljeno je bilo, da je bil zoper komandirja PP Šmarje podan predlog za uvedbo postopka o prekršku in uveden disciplinski postopek ter mu je bil izrečen disciplinski ukrep. S 1.9.1998 je bil premeščen na OKC UNZ Celje na delovno mesto vodje izmene (Janez Rozman, UZ, št. 0001/5-4-008/12-38/99). O zaznavi kršitve je UNZ Celje poročala na UPNZ, kjer obstaja dokumentacija knjižena pod št. 0001/5-8-NZ-002/128-98 in 0001/5-8-NZ-002/280-97, oba uradna tajnost, strogo zaupno. Kdo bi lahko podatke posredoval poslanski skupini SDS Janezu Rozmanu ni znano, je pa bila zadeva znana tako notranji kot zunanji javnosti na območju UNZ Celje - podatki so bili znani tudi na zavarovalnici (Janez Rozman, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-38/99).

5. 1. 2. Informacija o nekdanjem komandirju PP Žalec

Komandir PP Žalec naj bi v letu 1997 v vinjenem stanju opravljal službo ter v postopku z mladoletniki zlorabil uradni položaj in prekoračil pooblastila ter storil druge kršitve. Kljub takšnemu ravnanju naj bi napredoval za vodjo izmene OKC in naj ne bi bil disciplinsko obravnavan.

Informacija o nekdanjem komandirju PP Žalec ni bila točno posredovana. Zoper ravnanje nekdanjega komandirja Šmidt Zvonka je podala pritožbo občanka Rafaela Pentak kot mati domnevnega

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

oškodovanca. Načelnik UNZ je takoj imenoval komisijo, ki je raziskala primer. Istega dne je bil za vodenje PP pooblaščen drugi delavec. Na podlagi ugotovitev je bil zoper komandirja podan predlog za uvedbo postopka o prekršku, takoj je bil razrešen z delovnega mesta in premeščen na manj odgovorno delovno mesto na UKS UNZ Celje. Komisija ni potrdila suma o storitvi kakršnegakoli kaznivega dejanja. Na UPNZ je zadeva knjižena pod št. 0001/5-8-NZ-002/280-97 ter je v arhivu (Janez Rozman, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-38/99).

5. 1. 3. Primer Cestnega podjetja Celje

Takratni načelnik uprave Stanislav Veniger naj bi direktorju Cestnega podjetja Celje v novembru 1997 nezakonito vnil voziško dovoljenje in umaknil predlog za uvedbo postopka o prekršku zaradi vožnje pod vplivom alkohola. Za "protiuslugo" naj bi Cestno podjetje Celje povabilo nekatere delavce UNZ Celje na brezplačen izlet (poslanec je za govornico pokazal kopijo predloga sodniku za prekrške).

Umik predloga v primeru direktorja Cestnega podjetja Celje je bil dejansko opravljen na podlagi sklepa ožjega strokovnega sveta načelnika UNZ Celje z dne 2.12.1997, pobudo za sklep pa je podal IP UNZ. Takratna praksa je omogočala umike predlogov v primeru operativnih interesov. Načelnik UNZ je bil Dušan Mohorko. Vodji UPNZ je predlog po faksu poslal novinar Večera iz Maribora (Janez Rozman, UZ, št. 0001/5-4-UKS-008/12-38/99).

Marko Pogorevc je v razgovoru povedal, da mu je znano, da so bili dokumenti, ki se nanašajo na nepravilnosti v UNZ Celje, prineseni s strani osebe, bivšega delavca policije, iz Žalca (Marko Pogorevc; UZ, št. 0022-5-UKS-008/12-26/99).

5. 2. Uporaba službenih vozil na MNZ

V parlamentu so bili izrečeni tudi očitki o uporabi službenih vozil na MNZ, saj naj bi posebna komisija ugotovila njihovo neracionalno ter neupravičeno uporabo, vendar pa nadaljnjih ukrepov ni bilo.

Za preverjanje zakonite in racionalne uporabe službenih vozil v MNZ je bila v začetku leta 1998 ustanovljena posebna komisija pod vodstvom podsekretarja Bojana Matevžiča. Iz UPNZ je bil član komisije Stanislav Pavlič. Eden izmed poslancev je citiral del spremnega dopisa - predlogov, ki jih je vodja komisije skupaj s poročilom o ugotovitvah poslal ministru Mirku Bandlju. Vodja UPNZ Janez

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

Rozman je dobil dva izvoda poročila, in sicer enega od Stanislava Pavliča - delovno gradivo ter en izvod od UJV, ko so poročilo obravnavali na širšem strokovnem svetu generalnega direktorja policije. Pavličev izvod je enkrat pokazal generalnemu sekretarju Milošu Šuštarju. Oba izvoda ima shranjena v posebni mapi in ju hrani v pisalni mizi, kar je ob razgovoru tudi pokazal. Poročilo je bilo dostopno širšemu krogu zaposlenih v MNZ, zato ne more sklepati, kdo bi ga lahko posredoval zunanji javnosti. (Janez Rozman, UZ, št. 0001/5-4-008/12-38/99).

5.3. Nezakonito ukrepanje

V parlamentu je bil med interpelacijo zoper ministra Bandlja omenjen primer o nezakonitem ukrepanju policije na enem izmed mejnih prehodov z R Hrvaško. Ko je tisti, ki je to ugotovil, na to opozoril, je bil nezakonito premeščen na nižje delovno mesto, zaradi česar je prenehal delati v policiji.

V tem primeru je Rozman menil (UZ, št. 0001/5-4-008/12-38/99), da je podatke zlorabil nekdanji komandir PMP Obrežje (UNZ Krško), Franci Pavlin. Po pritožbi hrvaškega državljanca, da mu je bil tri dni nezakonito zadržan osebni avtomobil, je UNZ Krško ob sodelovanju z UPNZ ocenila pritožbo kot utemeljeno. Komandir se s tem ni strinjal, ministru je napisal anonimno pismo, v katerem je navedel precej očitkov na delo nekaterih delavcev UNZ. UPNZ je očitke preveril in ugotovil, da je večina neutemeljenih. Komandir Pavlin je bil razrešen z delovnega mesta in premeščen za vodjo izmene na OKC UNZ Krško. Na to razporeditev se je pritožil, ker pa s pritožbo ni uspel, je prekinil delovno razmerje v policiji. Pri delovnem in socialnem sodišču je sprožil spor, ki se je zanj končal uspešno, predvsem zaradi pripoznave zahtevka po odškodnini s strani MNZ. Do premestitve Pavlina naj bi prišlo po zahtevi Likarja - razgovor s takratnim načelnikom UNZ Rajmudom Vebrom. Pavlin je sedaj zaposlen v občinski upravi občine Krško. Po mnenju Rozmana je podatke o tem primeru lahko posredoval Pavlin sam. V UPNZ se vodi zadeva pod št. 0001/5-4-NZ-002/217-97,98 in je v arhivu (Janez Rozman, UZ, št. 0001/5-4-008/12-38/99).

5.4. Primer nezakonitega ravnanja delavcev Prehodnega doma za tujce

Poslanec Janez Janša (sejni zapisnik dne 11.02.1999, stran 71) je ob interpelaciji povedal: "Kljub mednarodnim konvencijam, kljub notranji zakonodaji se je dogajalo, da je policija potem, ko je ulovila ilegalne prebežnike na eni ali drugi meji in jih dala v prehodni dom za tujce, je iste prebežnike brez sredstev za preživljanje, brez česar koli, brez dokumentov izpuščala sredi Slovenije

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

na prostost. Zgodilo se je v enem primeru, ki je dokumentiran, da so naložili za en kombi tujcev iz afriških oziroma azijskih držav, ki ne znajo ne slovensko ne angleško ne italijansko, skratka nobenega evropskega jezika, v oziroma pred prehodnim domom za tujce, jih odpeljali tja proti Notranjski, jih zložili ven z kombija ob železniški progi in jim rekli, do Italije je še 5 km. Pojdite, kamor hočete. To se je dogajalo tudi s skupinami, ki so bile bolne, ena od teh skupin je imela garje, mnogi drugi so potem še, kot piše sama policija, taval po Ljubljani, verjetno so se ukvarjali tudi s kriminalom, ogrožali javni red in vse to se je dogajalo vsaj v enem primeru z izrecnim dovoljenjem ministra. Obstaja dokument, v katerem piše, da so pustili večjo skupino teh tujcev, ker je bil pač dom poln, ven z izrecnim dovoljenjem ministra."

Nolimal je povedal, da je dne 28.09.1998 prišel v jutranjih urah v službo v Prehodni dom za tujce, saj je bil opoldne razporejen v spremstvo pribežnikov v Moskvo. Ko je prišel v Prehodni dom, mu je direktor doma Miro Dolžan dejal, da naj vzame kombi in naloži skupino ilegalcev in jih odpelje kamor koli hoče. Nolimal je Dolžana vprašal, ali je zadeva urejena, da jih lahko resnično pelje, Dolžan mu je odgovoril, da je zadeve urejena. Nolimal je enemu od pribežnikov dejal, naj zbere skupino ljudi, da jih bo odpeljal. Ko je bila skupina zbrana, so se vsedli v kombi, Nolimal pa jih je odpeljal v bližino Logatca, kjer so pribežniki zapustili vozilo, sam pa se je vrnil v Ljubljano. Skupini je dejal, da je do Logatca po cesti še 5 km, če gredo pa ob železniški progi, pa je do Logatca le 2 km (Dušan Nolimal, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-61/99).

Ko se je Nolimal dne 30.09.1998 vrnil iz Moskve v Ljubljano je bil seznanjen, da so 28.09.1998 okoli 10. ure že klicali in policijskega oddelka Logatec in povedali, da so prijeli skupino pribežnikov. Nolimal je odšel do direktorja prehodnega doma za tujce, Mira Dolžana in ga ponovno vprašal, ali je bil postopek zakonit, Dolžan mu je odgovoril, da je bila zadeve urejena z načelnikoma UNZ Koper in UNZ Nova Gorica in da je dal za take postopke soglasje tudi minister Mirko Bandelj (Dušan Nolimal, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-61/99).

Nolimal je zaslutil, da zadeva ni potekala v skladu s predpisi, zato je na računalnik, na trdi disk, v uradnih prostorih Prehodnega doma za tujce napisal uradni zaznamek, sprintal en izvod in izvod odnesel s seboj domov. Isti uradni zaznamek je nato na zahtevo delovne skupine posredoval le delovni skupini. Zapis uradnega zaznamka se je hranil na trdem disku na računalniku v Prehodnem domu in je bil praktično dostopen vsakomur, ki je opravljal delo na tem računalniku. Kdo bi posredoval uradni zaznamek poslancu Janši se ni dalo ugotoviti (Dušan Nolimal, UZ, št. 0211-2-UKS-008/12-61/99).

Pregled nad podatki, ki so jih poslanci Državnega zbora Republike Slovenije uporabili v točki

obravnavave predloga uvedbe parlamentarne preiskave v zvezi z razmerami zaradi neupravičenih obtožb zoper delo slovenskih policistov med vojno za Slovenijo, obravnavata prilogi št. 152 in št. 153.

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

6. UGOTOVITVE O RAVNANJU Z DOKUMENTACIJO

Delovna skupina povzema svojo ugotovitev, da je bil postopek zbiranja, selekcije, uničevanja in nasploh ravnanja z dokumentacijo iz osamosvojitvene vojne v UNZ Slovenj Gradec nesistematičen oziroma neodgovoren, celo nemaren. Dokumentacija policije iz tega obdobja po organizacijskih enotah ni bila celovito zbrana, ni se izločila in uničila dokumentacija, ki je ovrednotena kot nepomembna, v določenih enotah se je celotna dokumentacija kopirala in ohranila, nastali pa so tudi privatni arhivi dokumentacije (pri vdovi Kokolja, v času vojne za Slovenijo načelnika IP UNZ Slovenj Gradec, je delovna skupina zasegla 498 dokumentov, večina uradnih zaznamkov s spornimi podatki o ravnanju posameznikov je izginila, dokumentacija UKS je najdena tudi pri šefu UN UNZ Slovenj Gradec, Borisu Raju itd.). Na osnovi vpogleda v dokumentacijo še nekaterih organizacijskih enot policije ugotovljeno stanje (privatni arhivi, neselekcionirana dokumentacija, nezakonito hranjenje določene dokumentacije in podobno) predstavlja širši problem slovenske policije. Delovna skupina je pri svojem delu poleg že omenjenih primerov v Slovenj Gradcu začasno prevzela večje število dokumentacijskega gradiva, ki ga bo po končanem delu predala pristojnim organizacijskim enotam.

7. ZAKLJUČEK

Razmere, ki so nastale v policiji zaradi dogodkov konec leta 1998 (novembra, decembra) in januarju 1999 v zvezi z delovanjem policije v osamosvojitveni vojni za Slovenijo, se odražajo predvsem na odnosih, moralnih vrednotah in medsebojnem zaupanju v notranji strokovni javnosti. Policisti imajo v večini jasno izoblikovane moralne opredelitve o tem, kaj je prav in kaj ne, kar se je odrazilo tudi v aferi Vič – Holmec. Preozko kriminalistično iskanje odgovora na vprašanje, kdo je iniciator in zakaj se je zgodilo to, kar se je, pri policistih ne bo odpravilo moralne dileme in prisotnega nezaupanja ob dogajanjih v vodstvu ministrstva. Policistom je načelno jasno, da je v aferi vodstva ministrstva šlo za igro, ki ima skupni imenovalec obračunavanje s posamezniki na nizkem moralnem in etičnem nivoju v škodo splošnega ugleda policije. Zaupanje v poštenost vodstva, in to poštenost kot najbolj elementarnega povezovalnega člena v odnosih policije, ne bo zlahka povrniti le s posameznimi kadrovskimi premiki, storiti bo potrebno tiste poteze, ki bodo zagotavljale samodejno urejanje določenih razmerij v policiji, predvsem pa tiste organizacijsko-strokovne, ki bodo zagotavljale uresničevanje vrednot policijskega kodeksa. Neukrepanje bi pomenilo "zeleno luč" za splošno uvajanje negativnih vzorcev urejanja notranjih odnosov v policiji.

Potrebno je poudariti, da je bil mandat delovne skupine omejen z nalogo po razjasnitvi okoliščin, vzrokov in posledic posameznih primarnih, sekundarnih in tercialnih dogodkov zabeleženih v posameznih dokumentih in javnih virih, kakor tudi okoliščin, ki so vzročno-posledično povezani z nastankom teh dokumentov. Skupina je imela torej primarno nalogo sintetizirati in analizirati dogodke v obdobju od 01.10.1998 do 22.02.1999, ki so bistveno vplivali na razmerja znotraj Ministrstva za notranje zadeve in je bila kazensko-procesna vloga bolj drugotnega pomena, saj je bilo že na začetku razkrivanja ozadij verjetno tako odredbodajalcu, članom delovne skupine pa zanesljivo, jasno, da gre bolj ali manj za notranji (politični) problem delavcev Ministrstva za notranje zadeve. Dokazovanje ob pomanjkanju materialnih dokazov in na osebnih izjavah temelječih opisov dogodkov in okoliščin je tako s kazensko-procesnega vidika nezadostno, saj ključne priče niso pripravljene pričati na sodišču, notranje razčiščevanje in soočanje posameznikov z ugotovitvami delovne skupine pa bi le poglobilo prisotne spore v policiji, kar pa v končnem cilju nikakor ne bi doseglo približevanja k resnici kot vrednoti, ki naj bi vodila zaposlene v Ministrstvu za notranje zadeve.

Afera Vič – Holmec je posledica notranjih razmerij v ministrstvu, še posebno pretirane zaposlenosti najvišjega vodstva samega s sabo, kljub temu pa ima celotno dogajanje določene vzorce interakcij. V

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

prizmi dejavnikov (osebnih interesov in interesov lobijev) temelječih na interesih in "kvazi" višjih interesih, se barve ozadij dogodkov spreminjajo glede na vidno polje akterjev, ki pa dogodke interpretirajo glede na položaj oziroma prilagodljivost dejavnikov. Poleg pravice do opisane interpretacije (pojasnjevanja resnice) so skupne značilnosti vseh dogodkov primarnega ali ničnega pomena tako kot na primer: osebni interes, enačenje osebnega interesa z interesom lobija, diskvalifikacija konkurence, eliminacija konkurence in s tem kontrole, realizacija osebnega interesa. Dejstvo je, da je opisan ciklus potekal vse opisano obdobje in v vseh znanih dogodkih in dejstvu je tudi, da je pri opisanem ciklusu težko pridobiti dokaze pomembne za kazenski postopek oziroma opredeliti znake kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti. Enako je dejstvo, da je sestavni del opisnega ciklusa tudi propaganda, ki so jo akterji uporabljali tako za diskvalifikacijo, kot za eliminacijo. V nekem trenutku je bolj kot delovni uspehi (v oceno le-teh se nismo spuščali), pomembna moč vpliva na zunanje javno mnenje (preko novinarjev) in s tem na lobi, ki naj bi podpiral osebne interese posameznika. Zadostuje torej že občutek, da okolica v premajhnem obsegu ceni vlogo posameznika ali celo kot sredstvo za ohranjanje statusa quo. Policisti in zunanja strokovna javnost pa pričakuje le preprosto resnico o tem kaj se je dogajalo, tisto resnico, ki jo bo javnosti težko priznati.

Recepta za rešitev nastale situacije delovna skupina vodstvu policije ne more in ne sme predlagati, na osnovi vseh ugotovitev pa se čuti za poklicano, da z zaključki tega poročila odpre razpravo o trenutno najbolj deficitarnem področju policije, to je notranjih odnosih, moralnih vrednotah, kulturi strokovnega dialoga, zavračanju obrekovalnih interakcij med zaposlenimi ter vsega ostalega, kar povzroča notranjo entropijo temeljnih vrednot policije. Ustvarjanje pogojev za odpravljanje te problematike pa postavlja pred vodstvo policije in ministrstva predvsem naslednje naloge:

1. Dokončati pravno normiranje razmerij v policiji s podzakonskimi akti na osnovi Zakona o policiji v takšni obliki, ki bo preprečeval vmešavanje politike v stroko in zagotovil ustrezno organizacijo dela policije;
2. Z večjo odprtostjo policije do systemskega okolja in boljšim organiziranjem dela z mediji onemogočiti politično polarizacijo policije na strokovnih vprašanjih ter onemogočiti politično delovanje posameznikov znotraj policije;
3. Na osnovi policijskega kodeksa zagotoviti institucionalizirane možnosti za odprto komunikacijo policistov o lastni morali, etiki, strokovni kulturi svojega ravnanja in distanciranja do

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

nestrokovnega ravnanja posameznika ter aktivnih možnosti urejanja svojih medsebojnih odnosov (ustanovitev strokovnega združenja, zagotavljanje delovanja častnega razsodišča in podobno);

4. Odpreti možnosti za svobodnejše komunikacije med zaposlenimi v organizacijskih enotah (delovni sestanki namenjeni analizi ukrepov, akcij, odnosov itd.);

5. Zagotoviti celovito uporabo materialnih in nematerialnih motivacijskih vzpodbud pri vodenju enot;

6. Jasno urediti razmerja in pristojnosti med hierarhičnimi nivoji organizacijskih enot, pri tem pa za dvig kvalitete dela zagotoviti problemsko usmerjenost in sposobnost policijskih postaj kot temeljnih celic strokovnega dela policije, jasno opredeliti postopke prevzemanja in strokovnega vodenja vsakega izmed višjih nivojev dela (razmejitev pristojnosti, onemogočanje prisvajanja rezultatov dela in podobno);

7. Formalno-pravno urediti strokovna razmerja z ostalimi varnostno-obveščevalnimi subjekti in koncesionarji določenih dejavnosti povezanih s policijsko dejavnostjo v Republiki Sloveniji (onemogočanje zlorab neformalnih oblik izmenjave podatkov, zagotavljanje varstva osebnih podatkov);

8. Ustvariti posebne organizacijske nadzorne mehanizme za zagotavljanje strokovnega in zakonitega dela na tistih policijskih področjih, kjer bi posledice eventualnih zlorab lahko povzročile nepopravljivo škodo državljanom, državi in sami policiji, kot so posebne preiskovalne oblike dela kriminalistične policije, varovanje določenih oseb in objektov, specialne intervencije in podobne;

9. Pri zagotavljanju funkcioniranja temeljnih treh organizacijskih stebrov uveljaviti popolno odgovornost namestnikov generalnega direktorja policije, zaščititi optimalna razmerja in odnose med operativo in logistiko, predvsem pa zaostri odgovornost vseh vodilnih in vodstvenih delavcev;

10. Na obstoječih informacijskih bazah razviti analitično sposobnost policijskega sistema za prognozo storilcev in varnostnih dogodkov ter na ta način povečati učinkovitost preiskovanja in preprečevanja inkriminiranih dejanj ter zmanjšati t.i. preventivno poseganje v človekove pravice

Uporabnik: [REDACTED], član preiskovalne komisije

in svoboščine;

11. Urediti pisarniško poslovanje in zaščito lastnih podatkov v policiji v takšni meri, ki bo omogočala učinkovit nadzor ter ukrepanje v primerih zlorab, predvsem pa zagotovil urejen in zakonit sistem delovanja policije;
12. Organiziranje nadzornih in notranje-zaščitnih mehanizmov policije, ki bodo zagotavljali učinkovito uveljavljanje individualne odgovornosti;
13. Z jasnimi finančnimi plani zagotoviti selektivno reševanje razvojnih potreb policije;
14. V doglednem času zagotoviti prostorsko izločitev policije iz ministrstva.

Optimizem za bodoče policijsko delo in kvalitetnejše odnose je potrebno torej iskati v zagotavljanju učinkovite organizacije dela, njenega vodenja in strokovnejšega dela policije na vseh področjih.

DELOVNA SKUPINA:

Bojan GRIČAR

Andrej BERGINC

Bojan VIDIC

Melita GLOBOČNIK